

ΦΡΟΔΟΕΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΪΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

το 1964

Τρίτη Περίοδος

Μάιος - Ιούνιος 2003

Αριθμός Τεύχους 176 - 177

PROCESSED

JUL 1 2006

TUL LIBRARY

RECEIVED

SEP 03 2003

P.A.O.I. LIBRARY

Ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας

Ἰδρυτὴς τῆς Ἀγιοταίτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

Έτος Ίδρύσεως 1964

Τρίτη Περίοδος

Αριθμός Τεύχους 176-177

Μάιος - Ιούνιος 2003

Ετησία Συνδρομή £10

Διευθύνεται από Συντακτική Έπιτροπή

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

First Published 1964

Third Period

May - June 2003

No.:176-177

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3 - 4	Σεβασμ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων
καί Μ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγορίου
Χαιρετισμοί, (α) Στή Β' Διεθνή
Συνάντηση, μέ θέμα :
"Οικουμενικότητα και Πολιτισμός
στην Έποχή της Παγκοσμιοποίησης:
Οι Δρόμοι της Ειρήνης" και (β) Πά την
ἐπέτειο της Τουρκικής εισβολής στην
Κύπρο τόν Ιούλιο του 1974.
5 - 12	Κοινοτικές κοινωνικές ἐκδηλώσεις,
(α) Έρανική Χοροεσπερίδα
Κιόντης Αγ. Παντελεήμονος
Harrow και Περιχώρων, (β) Έκδήλωση
γιά την "Ολυμπιακή Παιδεία - Αθήνα
2004" στο Έλληνικό Κέντρο
Λονδίνου, (γ) Έλληνική Όρθόδοξος
Κοινότης Αγίου Μεγαλομάρτυρος
Γεωργίου, (δ) Η Ήμέρα της Κύπρου
στην Κοινότητα Άποστ. Βαρνάβα στο
Wood Green, (ε) Γεύμα γιά τούς
ήλικιωμένους της Κοινότητος Αγίου
Νεκταρίου, Battersea και (στ) Κρητική
βραδιά στην Κοινότητα Τιμίου
Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ
Hendon.
13	Βιβλιοπαρουσίαση: π. Άνδρεά
Μιχαηλίδη THE CREED.
14 - 21	Χάρη Μεττή, "ΤΑ ΠΟΙΗΤΑΡΙΚΑ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ".
22	OLYMPIC GAMES - ATHENS 2004 : The
Schedule.
23 - 24	"The Marbles: a Case to Answer...."
25 - 28	Dr. Maria Vaiou, "ABU'L ABBAS AL-
MURSI: THE PATRON OF ALEXANDRIA"
29 - 32	Χρονικό Σεβ. Αρχιεπισκόπου
Θυατείρων & Μ. Βρετανίας κ.κ.
Γρηγορίου (Έλληνιστί και Άγγλιστί).

Συναξάριον ἀποστόλου Βαρνάβα.

Ο ἅγιος ἀπόστολος Βαρνάβας (ἐρμηνεύεται τοῦτο τό
ὄνομα υἱός παρακλήσεως), ὅς καί Ἰωσῆς ἐν ταῖς τῶν
Ἀποστόλων Πράξεσιν ἀναγέγραπται, εἰς τῶν
ἐβδομήκοντα ὑπάρχων, συνέκδημος Παύλου
χειροτονεῖται, ἐκ φυλῆς μέν Λευῖ ὁρμώμενος, κατά τήν
Κύπρον δέ νῆσον γεννηθεῖς καί τραφεῖς. Οὗτος πρῶτον ἐν
Ἱερουσαλὴμ, ἀκολουθῶς ἐν Κύπρῳ μετὰ Παύλου καί
Μάρκου ἐκήρυξε τό εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καί εἶτα ἐν
Ῥώμῃ καί Ἀλεξανδρείᾳ. Ὑστερον ἐπελθὼν ἐν Κύπρῳ
ὑπό τε Ἰουδαίων καί ἐλλήνων λίθοις κτείνεται καί πυρί
παραδίδοται. Ὁν Μάρκος ὁ ἀπόστολος καί εὐαγγελιστής
συγκομίας, ἔθετο ἐν σηπλαῖω καί ἐκπλεύσας εἰς Ἐφεσον
πρός Παῦλον, ἀνήγγελεν αὐτῷ τήν τελείωσιν Βαρνάβα·
ἔκλαυσε δέ αὐτόν Μάρκος ἐπὶ πολὺ· οὗτος λέγεται
τεθάρθαι ἅμα τῷ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντι κατά Ματθαῖον
εὐαγγελίῳ, τό καί ἐς ὕστερον εὑρεθέντι μετὰ τοῦ
ἀποστολικοῦ σώματος. Ὅθεν καί προνόμιον ἔλαβον οἱ
πιστοί, μὴ ὑποκεῖσθαι τινι τῶν ἄλλων ἐπισκόπων ταύτην
τήν νῆσον, ἀλλ' ὑπό τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου χειροτονεῖσθαι.

Ἀπολυτίκιον ἀποστόλου Βαρνάβα.

Ἦχος δ'.

Ὡς τοῦ Παύλου πέλων συνέκδημος, καί Χριστόν
ἐκκηρύξας τοῖς ἔθνεσι, τῶν ἀγγέλων ὁμοτιμος
γέγονας, Βαρνάβα ἀπόστολε· διό δυνάσῃ τόν Κύριον, ταῖς
ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τό μέγα ἔλεος.

Ἔτερον. Ἦχος α'.

Τό μέγα κλέος τῆς Κύπρου, τῆς Οἰκουμένης τόν
κῆρυκα, τῶν Ἀντιοχείων τόν πρῶτον, τῆς
χριστιανύμου κλήσεως ἀρχιτέκτονα, τῆς Ῥώμης τόν
κλεινόν εἰσηγητήν, καί θεῖον τῶν ἐθνῶν σαγηνευτήν, τό
τῆς χάριτος δοχεῖον, τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος τόν
ἐπώνυμον, ἀπόστολον τόν μέγαν, τόν τοῦ θεοῦ Παύλου
συνέκδημον, τῶν ἐβδομήκοντα πρῶτον, τῶν δώδεκα
ἰσοστάσιον· πάντες συνελθόντες σεπτῶς οἱ πιστοί, τόν
Βαρνάβαν ἄσμασι στέψωμεν, πρεσβεύει γάρ Κυρίῳ,
ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας

**ΣΤΗΝ Β' ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ, ΜΕ
ΘΕΜΑ: "Οἰκουμενικότητα καὶ Πολιτισμός
στήν Ἐποχὴ τῆς Παγκοσμοποίησης: Οἱ
Δρόμοι τῆς Εἰρήνης",
ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΜΟΝΗΣ ΚΥΚΚΟΥ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ,
ΣΤΙΣ 2 ΕΩΣ 5 ΜΑΪΟΥ 2003.**

*"Μακαριώτατοι, Πανιερώτατε Πρόεδρε τοῦ
Συνεδρίου, Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομε,
Σεβασμιώτατε Ἐπίσκοπε Κύκκου κ. Νικηφόρε,
Ἐλλογιμότατοι καὶ Ἀγαπητοὶ Σύνεδροι,
Ἀγαπητοὶ μου Ἀδελφοί καὶ Ἀδελφές ἐν Κυρίῳ.*

Ὁ ὅρος "Παγκοσμοποίηση", ἐκλεκτοὶ
σύνεδροι καὶ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἔχει λάβει
στὶς μέρες μας τέτοιες διαστάσεις ὥστε νὰ
σκεφτόμαστε πολὺ σοβαρά κατὰ πόσο θὰ πρέπει ἢ
ὄχι νὰ τὸν χρησιμοποιοῦμε ἢ νὰ τὸν προφέρουμε
δυνατά. Καὶ ὅμως ὁ Χριστιανισμός, στὴ βάση καὶ
στὴν ἀποστολὴ του δὲν εἶναι παρὰ ἡ παγκοσμιότητα
τοῦ κοσμοσωτηρίου μηνύματος καὶ τῆς ἐν γένει
διδασκαλίας τοῦ νεκραναστηθέντος γιὰ τὴ σωτηρία
τοῦ ἀνθρώπου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ
ὁποίου τὰ Ἅγια Πάθη καὶ τὴν λαμπρηφόρο
Ἀνάστασις ἐορτάσαμε αὐτές τὶς μέρες.

Ὅμως, τὸ μήνυμα αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ἐδράζεται
πάνω στὴν ἀγάπη, τὴ συναντίληψη, τὴν ἰσότητα,
τὴν καλωσύνη, τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴν προστασία
καὶ καλλιέργεια τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου ὡς
κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση δημιουργήματος τοῦ
Δημιουργοῦ τῶν πάντων. Καὶ δυστυχῶς στὶς μέρες
μας οἱ βασικὲς καὶ ἀναπαλλοτριώτες αὐτές ἀρχές
καὶ τὰ διδάγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔχουν
παραμορφωθεῖ καὶ κατασπαταλᾶται ὁ ἄνθρωπος σὲ
πράξεις καὶ ἐνέργειες πού ἀμαυρώνουν καὶ
κινδυνεύουν νὰ καταστρέψουν καὶ νὰ
καταρρακώσουν τὴν ἱερὴ του προσωπικότητα.

Χαιρόμαστε, λοιπόν, ἰδιαίτερα, καὶ χαιρετίζουμε
τὴ σημερινή αὐτὴ Σύναξη καὶ τοὺς πρωτεργάτες
αὐτῆς, γιατί μέσα ἀπὸ τὶς ὁμιλίες καὶ τὶς συζητήσεις
πού θὰ ἀκολουθήσουν θὰ ἐξέλθει, πιστεύω, τὸ
συμπέρασμα ὅτι ὅλοι μας, κληρικοί καὶ λαϊκοί,
ἀκαδημαϊκοὶ δάσκαλοι καὶ οἱ λοιποὶ
προβληματιζόμενοι πνευματικοὶ καὶ πολιτικοὶ ταγοὶ
καὶ ὁ λαὸς στὴν ὁλότητά του, ἔχουμε ὑπέρτατο
χρέος νὰ συστρατευθοῦμε καὶ νὰ διατρανώσουμε μέ
στεντόρεια φωνὴ τὸ μέγα καὶ κοσμοϊστορικό
μήνυμα τοῦ Κυρίου : Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Γιατί,
μέσα ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ καὶ τὸν
ἀλληλοσεβασμὸ θὰ μπεῖ στὴν πράξη καὶ θὰ ὁδηγήσει
τὴν ἀνθρωπότητα σὲ λιμένας γαλήνης, εἰρήνης,
εὐθυμερίας καὶ πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀνάτασης ἢ
χριστιανικῆ καὶ πανανθρώπινῃ παγκοσμοποίηση,
ἀποκαθαρμένῃ ἀπὸ τὴν ἰσχὺ τῆς ἀνεξέλεγκτης
ὕλικῆς ὑπεροχῆς καὶ τῆς οἰήσης, τοῦ μίσους καὶ τῆς
κατασπατάλησης τῶν ὑγιῶν ἀξιών πού πρέπει νὰ
στηρίζουν καὶ νὰ καθοδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο πρὸς
τὴν θέωσή του.

Σήμερα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλῃ ἐποχῇ τῆς

ἀνθρωπίνης Ἱστορίας, οἱ λαοὶ τῆς Οἰκουμένης
αἰσθάνονται καὶ βιώνουν τὴν ἐνότητα τοῦ
ἀνθρωπίνου Γένους, τὸ ὁποῖο, κατὰ τὴ χριστιανικὴ
ἀντίληψη, δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν Θεό, ὅπως
χαρακτηριστικὰ διεκήρυξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος
στήν περίφημῃ ὁμιλίᾳ του πρὸς τοὺς Ἀθηναίους,
στόν Ἀρειο Πάγο "... ἐποίησέ τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν
ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν πρόσωπον τῆς
γῆς, ὀρίσας προτεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς
ὁροθεσίας αὐτῶν, ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄρα
ψηλαφῆσειαν αὐτόν καὶ εὗροien, καὶ γε οὐ μακρὰν
ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ ζῶμεν
καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς
ποητῶν εἰρήκασι· τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν." (Πράξεις
Ἀποστόλων, κεφ. 17, 26-28).

Αὐτὴ ἡ θεϊκὴ, φυσικὴ συγγένεια μᾶς ἐνώνει
ὅλους. Γιατὸ καὶ οἱ πολιτισμοὶ ἀποτελοῦν καρπὸν
εὐγενῆ τῆς ἀνθρωπότητος ὁλόκληρης καὶ συνδέουν
τὴν μεγάλη αὐτὴ οἰκογένεια κατὰ τρόπο θαυμαστὸ
καὶ μυστικὸ καὶ ἐξωτερικὸ καὶ προάγουν τὸ
ἀνθρώπινο πρόσωπο καὶ διακηρύσσουν τὸ κατ'
Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ πού ἐπλασε τὸν ἄνθρωπο,
νομοθετοῦν δὲ καὶ φιλοσοφοῦν γιὰ τὴν διαφύλαξη
τῆς κληρονομίας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν προβολὴ τῆς
καὶ τὴν προσφορὰ καὶ τὸ δόσιμό της σ' ὅλα τὰ μῆκη
καὶ τὰ πλάτη τῆς ἀνθρωπότητος, "ἕως ἐσχάτου τῆς
γῆς".

Καὶ ὅσο βαθύτερα καὶ καλύτερα ἀντιληφθεῖ ὁ
σύγχρονος ἄνθρωπος αὐτὴ τὴν ἐσωτερικὴ ἐνότητα
τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους, τόσοον εὐκολώτερα καὶ
ἐπιτυχέστερα θὰ ἐργαστεῖ γιὰ τὴν ἐπίτευξή της καὶ
θὰ ἀποβάλλει ἀπὸ μέσα του τὴν θεωρίᾳ καὶ τὴν
προκατάληψη σύγχρονων διανοούμενων, οἱ ὁποῖοι
διακηρύσσουν ὅτι ὑπάρχει μόνον σύγκρουση
πολιτισμῶν καὶ θρησκειῶν. Καὶ βέβαια ὑπάρχει καὶ
θὰ ὑπάρχει, ἐνῶς ὁ ἄνθρωπος δὲν σέβεται τὸν
συνάνθρωπόν του καὶ δὲν ἀναγνωρίζει ὅτι σὲ κάθε
ἔθνος καὶ σὲ κάθε πολιτισμὸ καὶ σὲ κάθε θρησκεία
ὑπάρχουν σπέρματα ἀλήθειας καὶ αὐτὰ ἀποτελοῦν
μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ βοηθηθεῖ ἡ σύγχρονη
Ἀνθρωπότητα νὰ ἐμβαθύνει στὴν ὑπαρξή της καὶ
στὴν ἀνάγκη νὰ συμφιλιωθεῖ καὶ νὰ μοιραστεῖ καὶ νὰ
μοιράσει τὰ ἀγαθὰ της μὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς της,
"τοὺς μακρὰν καὶ τοὺς ἐγγύς".

Συνεπῶς, οὕτε τὸ τέλος τῆς Ἱστορίας εἶναι ἐγγύς,
ὅπως εἶπαν μερικοὶ, οὕτε συγκρούσεις τῶν
πολιτισμῶν καὶ τῶν θρησκειῶν, ἀλλὰ ὑπάρχει
παροξυσμὸς γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ καὶ
τῆς ἱστορίας καὶ ἐπιθυμία νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ προσφορὰ
τῶν ἐλασσόνων ἀδελφῶν μας καὶ ἡ παρουσία τους
στό πρόσωπο τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Γιατὸ καὶ τὰ
συνέδρια αὐτῆς τῆς μορφῆς καὶ χρήσιμα εἶναι καὶ
ἀναγκαῖα, καὶ βοηθοῦν τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο νὰ
ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμό του καὶ νὰ ὁμιλεῖ μὲ
τοὺς ἀδελφούς του. Ἐτοί ὥστε νὰ ἀνανεώνεται καὶ
νὰ ἀποκτᾷ αὐτοπεποίθησις ὅτι ἡ πολιτισμένη
κοινωνία ἀγκαλιάζει ὅλη τὴν Οἰκουμένη καὶ ὄχι
μόνο, ἀλλὰ καὶ ἀγωνίζεται νὰ κάνει, νὰ δημιουργήσει
ἕνα νέο κόσμον ἀνθρωπιᾶς, εἰρήνης, ἀσφαλείας,
δικαιοσύνης, ἀλληλοσεβασμοῦ καὶ βαθύτερης
σχέσεως καὶ ἐνοποιήσεως καὶ μεταξύ τους καὶ μὲ τὸν
Θεό, ὁ ὁποῖος στό πρόσωπο τοῦ Νεκραναστημένου
Χριστοῦ ἐφέρει τὸ φῶς καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν

Ἀνάσταση.

Εὐχαριστῶ δέ γιά τήν τιμητική πρόσκληση νά παραστῶ καί νά προσφωνήσω τό Συνέδριο αὐτό. Συγχαίρω δέ καί πάλιν τούς ὀργανωτές καί τούς χορηγούς τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ καί μάλιστα τόν Σεβασμώτατο καί σέ ὅλους μας λίαν ἀγαπητό Ἐπίσκοπο Κύκκου κ. Νικηφόρο, ὁ ὁποῖος δίνει πάντοτε τό “παρόν” του σέ ἐκδηλώσεις τόσο σπουδαίες καί τόσο κοινωφελείς καί δημιουργικές. Εὐχόμαι δέ ἀπό βάθους καρδίας πλήρη ἐπιτυχία στίς ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου, ὑγεία καί δύναμη σέ ὅλους σας, ὥστε νά συνεχίσετε τό πολῦτιμο αὐτό ἔργο σας ἐπ’ ἀγαθῷ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ὁποῖου ἡ ὑπόσταση διατρέχει σήμερα ἕναν πραγματικά θανάσιμο κίνδυνο.

3-5-2003.

Ἀνεγνώσθη ἀπό τόν Καθηγητή κ. Χάρη Μεττῆ, Γραμματέα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας, κατά τή διάρκεια τοῦ Συνεδρίου.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΣΒΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 1974.

Πρός τούς εὐλαβεστάτους Ἱερεῖς καί Διακόνους, τούς ἐντιμοτάτους Προέδρους καί τά μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφότητων Κυριῶν & Δεσποινίδων, καί τῶν Σχολικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας, καί πρὸς ἅπαν τό Πλήρωμά της εἰς τό Ἡνωμένο Βασίλειο, τήν Ἱρλανδία καί τήν Μάλτα.

ΚΥΠΡΟΣ 1974 - 2003

Πέρασαν ἤδη σχεδόν τριάντα χρόνια ἀπό τίς τραγικές ἐκεῖνες ἡμέρες τοῦ Ἰουλίου καί Αὐγούστου 1974, ὅταν μέγα μέρος τῆς μαρτυρικῆς Κύπρου βρέθηκε κάτω ἀπό τήν τουρκική στρατιωτική κατοχή. Ἐκατοντάδες χιλιάδες λαοῦ τῆς Μεγαλονήσου μας, Ἕλληνες καί Τοῦρκοι, ξεοπιώθηκαν βίαια καί ἀπάνθρωπα καί ἀναγκάστηκαν νά ζοῦν πρόσφυγες εἴτε στό ἴδιο τό νησί τους, εἴτε στήν μακρινή ξενιτεία. Ἀλλεπάλληλα ψηφίσματα τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καί ἄλλων διεθνῶν Ὄργανισμῶν γιά τήν ἐπιστροφή τῶν προσφύγων καί τῶν ἀγνοουμένων στά σπίτια καί τίς περιουσίες τους καί τήν ἀποχώρηση τῶν κατοχικῶν στρατευμάτων καί τῶν ἐπὶ πληθύνων παρέμειναν, δυστυχῶς, γράμμα νεκρό ἀκριβῶς ἐπειδὴ καί στό θέμα τῆς Κύπρου ἰσχύει τό δίκαιο τοῦ ἰσχυροῦ καί ὄχι οἱ διεθνεῖς ἀρχές τῆς δικαιοσύνης καί τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σήμερα, μετὰ ἀπό τόσο μεγάλη καί τόσο ὀδυνηρή χρονική περίοδο, διαφαίνεται στόν ὀρίζοντα κάποιο φῶς ἐλπίδας καί ἱερῶν προσδοκιῶν γιά τόν λαό τῆς Κύπρου. Ἡ εἰσοδός της στήν οἰκογένεια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἀφ’ ἑνός, καί ἀφ’ ἑτέρου οἱ διεθνεῖς συγκυρίες εὐνοοῦν τήν ἐξεύρεση μιᾶς γρήγορης, δίκαιης, ἀντικειμενικῆς καί βιώσιμης λύσης τοῦ χρονίσαντος αὐτοῦ προβλήματος. Ἡ δέ ἐλπίδα αὕτη, ἡ ὁποία ἐδράζεται πιά πάνω σέ πλεονέστερες θέσεις, ἀπαιτεῖ ἀπό ὅλους μας, τούς Ἀρχόντες καί τόν λαό τῆς Κύπρου καί τῆς

Ἑλλάδος, σώφρονες χειρισμούς καί ἀποφασιστικότητα, ὥστε τό τελικό ἀποτέλεσμα νά μὴν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τήν πλήρη καί διεθνῶς διασφαλισμένη ἐνοποίηση τῆς Μεγαλονήσου.

Γιατί μόνο ἔτσι θά δυνηθεῖ ὁ λαός της στήν ὁλότητά του νά γαληνέψει, νά αὐτοσυγκεντρωθεῖ καί νά ἐξασφαλίσει τήν εἰρήνη, τήν καταλλαγή, τόν ἀλληλοσεβασμό καί τήν γνήσια καί ἀπρόσκοπτη συνεργασία, μέ στόχο πάντοτε τήν εὐημερία καί τήν πρόοδο σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος.

Ἡ εἰσοδος τῆς Κύπρου στήν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση ὑπῆρξεν ἀσφαλῶς μιὰ πολὺ μεγάλη ἐπιτυχία τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Κύπρου. Ἐπαφίεται, λοιπόν, σ’ ἐμᾶς ν’ ἀξιοποιήσουμε πλήρως τήν ἐπιτυχία αὕτη καί ν’ ἀποδείξουμε ὅτι ὄντως ἀξίζουμε τήν τιμὴ πού μᾶς γίνεται νά παρακαθήμεθα ὡς ἴσοι μεταξὺ ἀριθμητικά καί οικονομικά γιγάντων ἐταίρων.

Ὅμως καί τήν δωδέκατη αὕτη ὥρα δέν πρέπει νά ἐφουσχάζουμε καί νά θεωροῦμε ὡς δεδομένη τήν δικαίωση τριάντα τώρα χρόνων ἀγώνων γιά τήν ἐνοποίηση τῆς Κύπρου. Γι’ αὐτό καί ὀφείλουμε νά διατρανώσουμε συνεχῶς καί ἀδιαλείπτως τήν ἀπαιτήσή μας γιά ἐπιστροφή τῶν προσφύγων καί τῶν ἀγνοουμένων στά σπίτια τους καί τῶν ἐπὶ πληθύνων καί τοῦ στρατοῦ κατοχῆς στήν πατρίδα τους, ἐπειδὴ χωρίς τήν πραγματοποίηση καί τῶν δύο αὐτῶν δικαίων καί ἀντικειμενικά ὀρθῶν ἀπαιτήσεων, τό Κυπριακό πρόβλημα θά διαιωνίζεται καί ὁ λαός τῆς Κύπρου θά παραμένει διαιρεμένος καί καταδικασμένος νά γεύεται καθημερινά τό πικρὸ ποτήρι τῆς προσφυγιάς καί τῆς κατοχῆς τῶν περιουσιῶν τοῦ ἀπὸ ξένους καί ἀνεπιθύμητους εἰσβολεῖς.

Συμβουλευόμε, λοιπόν, πατρικά ὅπως κι ἐφέτος συμμετάσχετε σύσσωμοι στίς ὀργανούμενες πού πραγματοποιοῦνται κάθε χρόνο, τέτοιες μέρες, ἀπὸ τήν Ὁμογένεια φιλειρηνικῆς ἐκδηλώσεις καί μάλιστα στήν “Πορεία-Διαδήλωση γιά τήν Κύπρο” πού ὀργανώνει ἡ Ἐθνικὴ Κυπριακὴ Ὁμοσπονδία Μεγάλης Βρετανίας, τήν Κυριακὴ 13 Ἰουλίου 2003, στό Trafalgar Square τοῦ Λονδίνου, στίς 3 μ.μ.

Στὴ συγκέντρωση αὕτη θά ὀμιλήσει ὁ Κυβερνητικὸς Ἐκπρόσωπος τῆς Κύπρου κ. Κύπρος Χρυσοστομίδης, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἐδῶ εἰδικά γιά τόν σκοπὸ αὐτό.

Σέ ὅλους ἐπίσης τούς Ἱερούς μας Ναοὺς θά τελεστοῦν Πάνδημα Ἱερά μνημόσυνα γιά τούς πεσόντες, τήν Κυριακὴ πρωΐ 13 Ἰουλίου 2003, καί στά Ἑλληνικά μας Σχολεῖα οἱ δάσκαλοι, οἱ ἱερεῖς καί οἱ γονεῖς θά ἐξηγήσουν στὰ παιδιὰ τὴ σημασία πού ἔχουν γιά τήν Κύπρο οἱ ἐτήσιες φιλειρηνικῆς αὐτῆς ἐκδηλώσεις.

Εἶναι περιττὸ νά ὑπενθυμίσουμε τὴ δύναμη τῆς προσευχῆς καί τῆς ἐλπίδος στό Θεό, ὥστε νά συντομευθεῖ ἡ δοκιμασία τοῦ Λαοῦ τῆς Μεγαλονήσου. Παυτὸ νά προσεύχετε καθημερινά καί ἐκτενῶς γιά τό Νησί τῶν Ἀγίων γιά νά τερματισθοῦν οἱ σύγχρονες περιπέτειές του.

Εὐχόμενοι δέ σέ ὅλους σας ὑγεία καί τήν ἐπιστάσια τοῦ Ἁγίου Θεοῦ στά ἔργα σας, διατελοῦμε μετ’ εὐχῶν θερμῶν καί τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

Λονδῖνο, Ἰούλιος 2003.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΕΡΑΝΙΚΗ ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ HARROW ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Ἀγαπητοί μας Συνεργάτες στὸν Ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου,

Εἶναι μὲ ιδιαίτερη χαρά πού ἀπευθύνουμε τὸν Ἐχαιρετισμὸ αὐτὸ γιὰ τὴν ἀποφινὴ κοινωνικὴ ἐκδήλωση τῆς Κοινότητός μας τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος Harrow καὶ Περιχώρων. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ ὁ σκοπὸς καὶ οἱ ἐπιδιώξεις τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς εἶναι ἡ ἐπίσημη ἐναρξὴ πανομογενειακοῦ ἐράνου γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἱεροῦ Ναοῦ μετὰ τῶν Βοηθητικῶν του χώρων γιὰ τίς θρησκευτικές, τίς εκπαιδευτικές, τίς κοινωνικές καὶ γενικότερα τίς πολλαπλές κοινοτικές ἀνάγκες τοῦ εὐσεβοῦς μας λαοῦ πού ζεῖ καὶ προοδεύει στὴν εὐρύτατη αὐτὴ περιοχὴ τοῦ Μείζονος Λονδίνου.

Γνωρίζουμε, βέβαια, ὅλοι μας ὅτι τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι τεράστιο, καὶ συνεπῶς θά ἀπαιτηθοῦν καὶ χρόνος καὶ χρήμα καὶ κόποι πολλοὶ ἀπὸ ὅλους μας - ιδιαίτερα δὲ ἀπὸ τὴν Ἑρανικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος - προκειμένου νὰ καταστεῖ πραγματικότης τὸ μεγαλεπήβολο αὐτό, ἀλλὰ καὶ τόσο ἱερὸ ἔργο. Νά σημειωθεῖ δὲ ἐδῶ ὅτι, ὅταν τελικά ὁλοκληρωθεῖ ἡ ἀνέγερση τοῦ προγραμματισθέντος Ναοῦ, τότε θά εἶναι ἡ τρίτη φορὰ στὴν ἱστορία τοῦ Ἀποδήμιου Ἑλληνισμοῦ, πού κατὰ καιροὺς ἔζησε στὴ μεγαλούπολη αὐτὴ τῆς Ἀγγλίας, πού ἀνεγείρεται ἐκ βάθρων Ἑλληνικός Ὁρθόδοξος Ναός : Ἡ πρώτη φορὰ ἐγίνε τὸ 1677 μὲ τὴν ἀνέγερση στὴν περιοχὴ τοῦ Σόχο τοῦ Κεντρικοῦ Λονδίνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας· ἡ δευτέρη, διακόσια χρόνια ἀκριβῶς ἄργότερα, τὸ 1877, μὲ τὴν ἀνέγερση τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας στὴν περιοχὴ τοῦ Bayswater καὶ τώρα, σὺν Θεῷ, ὁ Ναός τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος στὴν περιοχὴ Harrow.

Προσευχόμαστε, λοιπόν, στὸν Ἅγιο Θεό, ἀλλὰ καὶ ἀπευθυνόμαστε στὴ γενναιοδωρία καὶ τὰ φιλόθεα καὶ φιλογενῆ αἰσθήματα ὅλων τῶν Ὁμογενῶν, ὥστε τὸ σχέδιο καὶ ἡ ἐπιδίωξη αὐτὴ νὰ ὑλοποιηθοῦν καὶ νὰ ἐορτάσουμε ὅλοι μας τὴν ἀνέγερση τοῦ νέου αὐτοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρθόδοξου Ναοῦ. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι οἱ Ἱερεῖς τῆς Κοινότητος, ὁ Οἰκονόμος π. Ἀναστάσιος Σαλαπάτας, ὁ Πρεσβύτερος π. Γεώργιος Χρησιτίδης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Παννάκης Γιάννα, ἡ Πρόεδρος τῆς Βοηθητικῆς Ἀδελφότητος Κυριῶν καὶ Δεοποιίδων κ. Εὐὰ Χρήστου, ὁ Πρόεδρος τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας κ. Σωτῆρης Πεφάνης καὶ ὁ πρωταγωνιστὴς αὐτῆς τῆς ἱερῆς προσπάθειας κ. Παντελῆς Δημοσθένους καὶ ὅλοι οἱ Συνεργάτες τους, θά ἐργαστοῦν συντονισμένα καὶ μὲ ἀφοσίωση κι ἐνθουσιασμό, ὥστε τὸ ὅλο ἔργο νὰ ὁλοκληρωθεῖ τὸ συντομότερο δυνατό.

Γιὰ νὰ ἐπιτύχει, ὅμως, τὸ ἔργο αὐτό, χρειάζονται πάρα πολλὰ χρήματα. Καὶ γι' αὐτὸ ἡ Ἑρανικὴ

Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ κάνουμε ἔκκληση σὲ ὅλους σας νὰ ἔλθετε ἄρωγοὶ στὴν ἱερὴ αὐτὴ προσπάθεια, εἴτε παραδίδοντες τίς εἰσφορές σας, ἀντὶ ἀποδείξεων, στὰ Μέλη τῆς Ἑρανικῆς Ἐπιτροπῆς, εἴτε καταθέτοντάς τες ἀπ' εὐθείας στὴν LAIKI BANK, 23 FITZROY STREET, LONDON W1P 6BA, sorting code 30-11-77, ἐπ' ὀνομάτι τοῦ λογαριασμοῦ 17-4787-10, St. Panteleimon Greek Orthodox Community, Registered Charity No. 1029145.

Μὲ τὴν πεποίθηση ὅτι θά ἀνταποκριθεῖτε θετικὰ στὴν ἔκκλησή μας αὐτὴ, σὰς εὐχαριστοῦμε ἐκ τῶν προτέρων. Εὐχόμενοι δὲ ἀπόλυτη ἐπιτυχία στὶς ἱερές αὐτές προσπάθειες τῆς Ἑρανικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καὶ ταχεῖαν ἀποπεράτωση τοῦ ἀναλαμβανομένου αὐτοῦ μεγαλεπήβολου στόχου, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ἀγίου Θεοῦ καὶ τοῦ προστάτη τῆς Κοινότητός σας Ἀγίου Παντελεήμονος, διατελοῦμε μετ' εὐχῶν θερμῶν καὶ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

Λονδίνο, 30 Μαΐου 2003.

ὁ Ἰωάννης Κεῖν καὶ Μ. Β. Γρηγόριος

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ “ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ-ΑΘΗΝΑ 2004” ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Τὸ Σάββατο, 7 Ἰουνίου 2003, στοὺς χώρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου στὸ Κεντρικὸ Λονδίνο, πραγματοποιήθηκε συνέδριο πού ἦταν ἀφιερωμένο στὴν “Ὀλυμπιακὴ Παιδεία - Ἀθῆνα 2004”, μὲ ὀργανωτὴ τὸν ΕΦΕΠΕ.

Τὸ συνέδριο, μὲ ἓνα πλούσιο πρόγραμμα καὶ μεγάλη συμμετοχὴ παιδιῶν ἀπὸ 80 παροικιακὰ σχολεῖα, γονέων, κοινοτικῶν παραγόντων καὶ φίλων τῆς ἑλληνικῆς Παροικίας, ἔδωσε τὴν εὐκαιρία σὲ περισσότερα ἀπὸ 150 παιδιὰ νὰ ἐκδηλώσουν, μὲ πηγαῖα αἰσθήματα χαρὰς καὶ ἐνθουσιασμοῦ, τὴν ἀγάπη τους πρὸς τὴν ἑλληνικὴ παιδεία καὶ νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὴ μεγάλη προσπάθεια πού καταβάλλεται στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο τὸν καιρὸ αὐτὸ ὡς πρὸς τὴν προετοιμασίαν τῆς χώρας γιὰ

Ὁ Γενικός Πρόεδρος τῆς Ἑλλάδος, Ἀλέξιος Χατζημιχάλης, ἀπευθύνει χαιρετισμὸ στὸ Συνέδριο, τὸ ὁποῖο τίμησε μὲ τὴν ἐνέργειαν παρουσία του ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος

τούς επικείμενους Όλυμπιακούς Αγώνες, πού θα γίνουν στην Αθήνα τό 2004.

Στό συνέδριο ήρθαν από την Ελλάδα και μίλησαν ό Προϊστάμενος Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Όργανωτικής Επιτροπής “Αθήνα 2004”, κ. Κωνσταντίνος Πολίτης και ό Διευθυντής του Γραφείου Όλυμπιακής Παιδείας του Υπουργείου Παιδείας της Ελλάδος, κ. Αλέξανδρος Μακρής.

ΟΙ ΑΡΩΓΟΙ

Τό Συνέδριο ύποστηρίξαν, ως άρωγοί του, ή Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος, ή Alpha Bank, ή Τράπεζα Κύπρου, ή Λαϊκή Τράπεζα, ή Τράπεζα Έργασίας, τό Ίδρυμα “Α.Γ. Λεβέντης”, ή εταιρεία “Ιωάννου και Παρασκευαΐδη”, ή εταιρεία Katsouris Brothers - CYPRESSA, τό Λύκειο Έλληνίδων Λονδίνου και τό St. Paul’s Press.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τό πρόγραμμα, πλούσιο σέ συμμετοχές και έκδηλώσεις, είχε χωριστεί σέ δύο φάσεις. Η Α΄ φάση, τό πρωΐ, άφορούσε κυρίως τά παιδιά πού προσήλθαν στό Έλληνικό Κέντρο μέ τη συνοδεία των δασκάλων τους και τά όποια άκουσαν από τούς έξ Ελλάδος άρμόδιους γιά τά όσα γίνονται αυτόν τόν καιρό σέ όλα τά σχολεία της Ελλάδος (άνάλογα γίνονται ή θά γίνουν και στην Κύπρο), γιά νά μάθουν επί των προγραμμάτων των έθελοντών, πού θά βοηθοῦν παντοιοτρόπως στην καλύτερη έκτέλεση/διεξαγωγή των Αγώνων. Ακόμη, άκουσαν γιά τούς καθηγητές Φυσικής Αγωγής πού επισκέπτονται τά σχολεία της επικράτειας και ενημερώνουν μέ διαλέξεις και προβολές video, γιά τά έργα πού γίνονται ή γιά τά προγράμματα καλλιτεχνικών και πολιτιστικών έκδηλώσεων πού θά πραγματοποιηθοῦν στα πλαίσια και παράλληλα μέ τούς κυρίως Αγώνες.

“Όλα αυτά - κατέληξαν οί έξ Ελλάδος άρμόδιοι - άποσκοποῦν ν’ άναδείξουν την Ελλάδα ως χώρα πού πρωτοπορεί και θέλει νά δώσει μιά άλλη μορφή στους Όλυμπιακούς Αγώνες, άπομακρύνοντάς τους από την έμπορευματοκότητα και τόν σκληρό ανταγωνισμό, όπου τούς έχουν όδηγήσει τελευταίως χώρες πού διεξήγαγαν τούς Αγώνες.

Τό Β΄ μέρος του προγράμματος του Συνεδρίου, πού πραγματοποιήθηκε τίς άπογευματινές ώρες, παρακολούθησαν διπλωματικοί εκπρόσωποι Ελλάδος και Κύπρου, Πρόεδροι Κοινοτήτων και Σωματείων, Γονείς, παιδιά και φίλοι της παροικιακής εκπαίδευσης. “Όλοι είχαν την εύκαιρία νά θαυμάσουν ζωγραφικά έργα πού κατασκεύασαν οί μαθητές στα πλαίσια της συμμετοχής τους στό συνέδριο τίς πρωινές ώρες και επίσης νά δουν video και ν’ άκούσουν γιά όσα γίνονται στην Ελλάδα εν σχέσει μέ τούς Όλυμπιακούς.

ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Ίδιαίτερα εύχάριστη νότα έδωσαν στό Συνέδριο τά μέλη του χορευτικού συγκροτήματος του Λυκείου Έλληνίδων Λονδίνου, πού χόρεψαν παραδοσιακούς ελληνικούς χορούς και πού χειροκροτήθηκαν θερμά.

Ίάκωβος Γιακουμάτος.

Μέ την εύκαιρία του Συνεδρίου, ό Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος άπηύθυνε δύο σύντομους χαιρετισμούς, τόν ένα γιά τά παιδιά, και τόν άλλο τό άπόγευμα του Σαββάτου, οί όποιοι έχουν ως έξης :

“Αγαπητά μου παιδιά, μαθητές και μαθήτριες των Έλληνικών και Κατηχητικών Σχολείων της Όμογένειας, και άξιότιμοι διευθυντές και διδάσκαλοι των Σχολείων μας αυτών.

Σας καλωσορίζω σήμερα έδω, όπου θά έχουμε την ώραία και μοναδική εύκαιρία νά δοῦμε, νά άκούσουμε και νά χαιρετίσουμε τούς εκπροσώπους της Μεγάλης μας Πατρίδος, της Ελλάδας, οί όποιοι ήρθαν στό Λονδίνο μέ έναν και μοναδικό σκοπό : Νά μās εξηγήσουν την πολύ μεγάλη σημασία πού έχουν οί Όλυμπιακοί Αγώνες. Καί, όπως άσφαλώς θά γνωρίζετε, οί Αγώνες αυτοί πρωτοάρχισαν στην Ελλάδα όχτακόσια σχεδόν χρόνια πρίν την Γέννηση του Χριστού, είχαν δέ διακοπεί γιά άρκετούς αιώνες, και συγκεκριμένα τό 393 μ.Χ. επί Αυτοκράτορος του Βυζαντίου Θεοδοσίου του Α΄, ξανάρχισαν δέ, και πάλιν στην Ελλάδα, τό 1896.

Τόν Αύγουστο του 2004 οί Όλυμπιακοί Αγώνες θά ξαναγίνουν στην Ελλάδα, ή όποία προετοιμάζεται πυρετωδώς ώστε οί Αγώνες αυτοί νά έχουν πλήρη επιτυχία. Γιά νά γίνει όμως αυτό, απαιτούνται πολλά έξοδα, πολλοί κόποι και πολλοί άνθρωποι πού θά αναλάβουν διάφορα καθήκοντα στη διάρκεια των Αγώνων.

Η Πατρίδα μας, λοιπόν, ζητά από όλους τούς Έλληνες σέ όλο τόν κόσμο νά συμμετάσχουν ενεργά στους Αγώνες αυτούς. Ζητούνται δέ έθελοντές, οί όποιοι θά έχουν τη μοναδική εύκαιρία όχι μόνο νά βρίσκονται στην Ελλάδα και νά εργαστοῦν γιά την επιτυχία των Αγώνων, αλλά κυρίως νά γνωρίσουν από κοντά τό μεγάλο μήνυμα πού βγαίνει από τούς Αγώνες.

Περισσότερα όμως θά άκούσετε από τούς επισήμους επισκέπτες μας, τούς όποιους καλωσορίζω από μέρους της Όμογένειας και τούς εύχαριστώ από βάθους καρδιάς γιατί τόσο πρόθυμα δέχτηκαν νά έρθουν σήμερα έδω και νά μās παρουσιάσουν τό πρόγραμμα των Αγώνων και νά μās εξηγήσουν αυτά πού άκριβώς αναμένει ή Πατρίδα μας από έμάς.

Και είμαι θέβαιος ότι όλοι σας θά θελήσετε νά ανταποκριθείτε στην τιμητική πρόσκληση της Πατρίδος μας και θά δηλώσετε ενεργό συμμετοχή ως έθελοντές στη διάρκεια των Αγώνων, οί όποιοι πιστεύω ότι θά στεφθοῦν από άπόλυτη επιτυχία.”

Είναι ιδιαίτερη ή χαρά μου πού καλωσορίζω σήμερα έδω τούς εκπροσώπους της Μεγάλης μας Πατρίδος, οί όποιοι ήρθαν στό Λονδίνο γιά νά μās επισκεφθοῦν και νά μελετήσουμε μαζί τρόπους συμμετοχής της Όμογένειας Ένωμένου Βασιλείου στις προετοιμασίες και στην προβολή των Όλυμπιακών Αγώνων πού γίνονται τό 1004 στη χώρα μας, όπου είχαν γεννηθεί.

‘Ο ‘Ενιαῖος Φορέας ‘Ελληνικῆς Παροικιακῆς ‘Εκπαίδευσης Μ. Βρετανίας, τοῦ ὁποῖου ἔχω τὴν τιμὴ νὰ προεδρεύω, ἀλλὰ καὶ ἡ ‘Ιερὰ ‘Αρχιεπισκοπὴ Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας, τῆς ὁποίας προΐσταται ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ ‘Ομογένεια στὴν ὁλόκληρὰ τῆς, συμμετέχουμε καὶ συμπερισταμέθα στὶς εὐγενεῖς προσπάθειες πού καταβάλλει ἡ ‘Ελλάδα ὥστε οἱ ‘Αγῶνες αὐτοὶ ν’ ἀποτελέσουν ὄρσημο στὴν μέχρι τοῦδε ἱστορικὴ τους πορεία.

Χαιρετίζουμε ὅμως καὶ τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἄλλους παρισταμένους στὴν ἀποψινὴ συγκέντρωση καὶ τοὺς καλοῦμε ὅλους ὅπως ἐνθαρρύνουν τὰ παιδιά καὶ τὴ νεολαία μας νὰ δηλώσουν ἐνεργὸ παρουσία ὡς ἐθελοντές κατὰ τὴ διάρκεια τῆς διεξαγωγῆς τῶν ‘Αγῶνων τὸν Αὐγούστο τοῦ 2004. Μὲ τὸν τρόπο δὲ αὐτὸ ὁ Οἰκουμενικὸς ‘Ελληνισμὸς ὅπου γῆς, θὰ πιστοποιήσει καὶ θὰ διατρανώσει μὲ τὴν ἐνεργὸ παρουσία του τὴν οἰκουμενικότητα καὶ τὴν διαχρονικότητα τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ μηνύματος τῶν ‘Ολυμπιακῶν ‘Αγῶνων.

Καλωσορίζουμε, λοιπόν, τοὺς ἐκπροσώπους τῆς Μητρὸς Πατρίδος καὶ τοὺς εὐχαριστοῦμε ἀπὸ βάθους καρδίας γιὰ τὴν προθυμία τους νὰ ἀναλάβουν τὸ ταξίδι αὐτὸ καὶ νὰ μᾶς ἐξηγήσουν διὰ ζωῆς τὸ πρόγραμμα καὶ τὸ ὄραμα τῶν ‘Ολυμπιακῶν ‘Αγῶνων, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος καὶ με’γεθος τῆς συνδρομῆς πού ἀναμένει ἡ Πατρίδα μας ἀπὸ τὰ ‘Απόδημα παιδιά τῆς.

Προσευχόμαστε δὲ στὸν ‘Αγιο Θεὸ νὰ σκέπει καὶ νὰ ἐνδυναμώνει ὅλους, ὅσοι θὰ συμβάλουν θετικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ στὴν ἐπιτυχημένη διεξαγωγὴ τῶν ‘Ολυμπιακῶν ‘Αγῶνων τοῦ 2004. Προπάντων μάλιστα νὰ προστατεύει τὴ Μεγάλῃ μας Πατρίδα ‘Ελλάδα, τοὺς ἡγέτες καὶ τὸν ἐνδοξο λαὸ τῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

“Σήμερα μέρα, τ’ ‘Αη-Γιωργίου,
Σήμερ’ ἀλλάζ’ ὁ χρόνος”

Ὅταν ἡ φύση γίνεται συνεταιρὸς μὲ τὸν ἄνθρωπο πού φροντίζει νὰ βρεῖ τὴν ἐκπλήρωση τῶν ὀνείρων του καὶ τὴν αἴσα ἔκβαση στοὺς προγραμματισμοὺς του, αἰσθανόμαστε πὼς τὸ σύμπαν γιορτάζει μαζί μας σὲ μιὰ ἁρμονικὴ σύνθεση χαρᾶς καὶ προσευ-
χῆς.

Ὅλες οἱ ἐπίση-
μες προβλέψεις
γιὰ τὶς καιρικὲς
συνθῆκες κατὰ τὸ
Σαββατοκύριακο
τῆς 3ης καὶ 4ης
Μαΐου μιλοῦσαν
γιὰ συννεφιά καὶ
βροχές στὴν πε-
ριοχὴ τοῦ Λονδίνου.
‘Ανησυχίες λοιπόν

στὴν Κοινότητα γιὰ τὸ πού καὶ πὼς θὰ φιλοξενούσαμε τοὺς προσκυνητὲς πού οἱ ὑπολογισμοὶ μας τοὺς ἀνέβαζαν σὲ πολλές ἑκατοντάδες. Νά ὅμως πού ὅλα ἐξελίχθηκαν αἰσιως.

Ὅμορφη, λοιπόν, καὶ ἡλιόλουστη ἀνέτειλε ἡ Κυριακὴ τῆς 4ης Μαΐου 2003 σ’ αὐτὸ τὸν εὐλογημένο ἀπὸ τὴν φύση τόπο. Ὅταν δὲ τυγχάνει νὰ διαλέγεις τὴν διαδρομὴ σου πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ‘Αγίου Γεωργίου μέσα ἀπὸ τὸ καταπράσινο RICHMOND PARK μὲ τὰ ἐλάφια, τὰ πρόβατα, τὰ πτηνὰ, σὲ μιὰ πλούσια καὶ ὁμορφη φυσικὴ πρωϊνὴ ζωντάνια καὶ ἀκολουθώντας μιὰ διαδρομὴ παράλληλῃ μὲ τὸ χωματένιο ἀλογόδρομο, αἰσθάνεσαι μιὰ ψυχικὴ εὐεξία νὰ βλέπεις τὶς “ἀλογοπατησιές” πού χάραξε ὁ “Καβαλλάρης” ἡ ὁ “Πεταλωτής”, ὅπως τὸν λένε στὸ χωριὸ Γιαννιτσὰ τῆς Μεσσηνίας ὅπου, κοντὰ στὸν ναὸ του, φαίνονται ἴχνη ἀπὸ πέταλα.

Μὲ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα γιορτάσαμε κι ἐφέτος τὸν Πολιούχο καὶ Προστάτη μας ‘Αγιο Γεώργιο τὸν Μεγαλομάρτυρα. Ἡ παρουσία τῶν Διπλωματικῶν ἐκπροσώπων τῆς ‘Ελλάδος καὶ τῆς Κύπρου, τῶν ‘Ακολουθῶν τοῦ ‘Ελληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Ναυτικοῦ μὲ τὴ συνοδεία τους, ἐν στολῇ, ὅπως καὶ ἡ ἐπίσημη παρουσία τοῦ Δημάρχου τῆς πόλεως καὶ ἐκπροσώπων τῆς ‘Αγγλικανικῆς ‘Εκκλησίας, ἔκαναν πρᾶξη τὴν σκέψη καὶ τὸ νόημα γιὰ τὸ πὼς γιορτάζουμε τὸν ‘Αγιο Προστάτη τῆς ‘Ελληνικῆς Γῆς, μὰ πού ἡ Τιμὴ Του καὶ ἡ Δόξα Του καλύπτουν “σύμπαντα τῆς γῆς τὰ πέρατα”, ὅπως ἐρμηνεύει ὁ ‘Υμνωδός.

Τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσε ὁ Σεβασμώτατος ‘Αρχιεπίσκοπός μας κ.κ. Γρηγόριος, συμπαραστατοῦμενος ἀπὸ τὸν ἱερατικὸς προϊστάμενο τῆς Κοινότητος ‘Αρχιμ. Αἰμιλιανὸ καὶ τοὺς συνοδεύοντας τὸν Σεβασμώτατο ἱερεῖς, ‘Αρχιμ. Θεοφάνη καὶ Πρωτοπρ. Σωτήριο καὶ τὸν προσφάτως χειροτονηθέντα τῆς Κοινότητος Σταῦρο Σολωμοῦ.

Πρὸς τοὺς ἐπισήμους προσκεκλημένους προσεφέρθη γεῦμα, στὴν αἴθουσα δεξιώσεων, πού εἰτοίμασαν οἱ κυρίες τῆς Βοηθητικῆς ‘Αδελφότητος, οἱ δὲ προσκυνητὲς ἀπόλαυσαν ἕνα εὐχάριστο ἑορταστικὸ ἀπόγευμα στοὺς χώρους γύρω ἀπὸ τὴν ‘Εκκλησίαν συμπληρωμένο μὲ τὴν παρουσίαση παραδοσιακῶν χορῶν ἀπὸ τὸ μεικτὸ χορευτικὸ συγκρότημα τοῦ ‘Ελληνικοῦ Σχολείου καὶ μελῶν τῆς Κοινότητος.

Τὸ τέλος τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἐπεσφράγισε ἡ

Συγκρότημα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κηρύγματος ἀπὸ τὸν Σεβασμώτατο Διακρίνοντα στὴν ἀριστερὰ πτέρυγα ‘Ο ‘Αγγλικανὸς ἱερεὺς Jon Bates τῆς ‘Εκκλησίας All Saints, ὁ Δῆμαρχος τοῦ Kingston Don Jordan, ἡ σύζυγος τοῦ Δημάρχου Ann Jordan, καὶ ἡ κα. Chris De Vial καὶ στὴν ἐπὶ αὐτὰ δεξιὰ ὁ ‘Αγγλικανὸς ἱερεὺς Ray de Vial τῆς ‘Εκκλησίας St. Paul’s καὶ ἰστάμενος ὁ ‘Αεροπορικός ‘Ακόλουθος τῆς ‘Ελληνικῆς Προσέας Πλοίαρχος Ν. Χριστόδουλος. Στὴν δεξιὰ πτέρυγα μπροστὰ ἀπὸ τὰ δεξιὰ :- ὁ Γενικὸς Πρόεδρος τῆς ‘Ελλάδος κ. Πάσιαν - ‘Αλέξιος Χατζημιχάλης, ὁ Ναυτικὸς ‘Ακόλουθος τῆς ‘Ελληνικῆς Προσέας Πλοίαρχος ‘Ανδρέας Μαργέτης, ἡ κα. Μαργέτη καὶ ἡ κα. Νίνα Παυλίδη.

Σάββας
Καραγιάννης

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΒΑΡΝΑΒΑ ΣΤΟ WOOD GREEN

Μνήμη Ἀποστόλου Βαρνάβα - Ἡμέρα Κύπρου

Μύρνα Κλεόπα : "Ὁ Ἑλληνισμός τῆς Κύπρου
ὀφείλει τὴν ἐπιβίωσή του στὴν Ἐκκλησία".

Τὴν Κυριακὴ (8-6-2003), Μνήμη τῶν Ἀγίων Πατέρων τῶν συναποτελεσάντων τὴν Πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας τὸ ἔτος 325 μ.Χ., ἡ κοινότητα Ἀποστόλου Βαρνάβα ΚΥΠΡΟΥ. Τῆς Ἀρχιερατικῆς Θ. Λειτουργίας προσέστηκε ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Τροπαίου κ. Ἀθανάσιος ἐπειδὴ ὁ Σεβασμιώτατος παρέστηκε ἀνάγκη νὰ μεταβεῖ καὶ νὰ εὐλογῇσιν τὴ σχετικὰ νεόδομητη κοινότητα τῶν Ἀγίων Πατέρων στὸ Shrewsbury. Τὸν πανηγυρικὸ λόγο τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε ἡ ἐξοχωτάτη Ὑπάτη Ἀρμοστής τῆς Κύπρου κα. Μύρνα Κλεόπα. Τὴν Ἑλληνικὴ Πρεσβεία ἐκπροσώπησε ὁ Πλοίαρχος κ. Κυριάκος Κυριακίδης, Ἀκόλουθος Ἀμυνας.

Τοὺς ἑορτασμοὺς τίμησαν ἐπίσης μὲ τὴν παρουσία τους οἱ Βρετανοὶ Βουλευτὲς ὑφυπουργὸς Barbara Roche, Andrew Dissmore, Rudi Vis καὶ Andy Love, καὶ ἐπίσης ἡ Δήμαρχος Haringey Cllr Erline Prescott. Στοὺς ἑορτασμοὺς προσήλθαν ἐπίσης ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς Ἀστυνομίας Eric Monk, δημοτικοὶ σύμβουλοι, ἀρχηγοὶ τῶν παραρτημάτων τῶν ἐδῶ κυπριακῶν κομμάτων, πρόεδροι κοινοτήτων, ὁργανώσεων καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης καὶ πλῆθος πιστῶν. Τὸ Σύνδεσμο τῶν Ἑλληνορθόδοξων Κοινοτήτων ἀντιπροσώπησαν οἱ κοί. Σάββας Καραγιάννης, Ἀντώνης Γερολέμου καὶ Γεώργιος Γεωργίου. Ἡ Κοινότητα δεξιώθηκε ὅλους τοὺς προσκεκλημένους στοὺς δικούς της χώρους. Τὸ φαγητὸ ἐτοίμασε καὶ πρόσφερε, ὅπως συμβαίνει ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, ἡ οἰκογένεια τῶν κου. καὶ κας. Ἑρμὴ Κυπριανοῦ.

Στὴν ὁμιλία τῆς ἡ Ὑπάτη Ἀρμοστής τῆς Κύπρου Μύρνα Κλεόπα, ἀφοῦ χαρακτήρισε ὡς ἐμπνευσμένη τὴν ἀπόφαση τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς νὰ τιμᾶται μαζί μὲ τὴ γιορτὴ τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα καὶ ἡ ἡμέρα τῆς

Κύπρου, εἶπε ὅτι ἡ Ἐκκλησία καθοδήγησε καὶ στήριξε τὸ νησί μας σὲ δύσκολους καιροὺς καὶ ὅτι μιὰ σειρά ἱερωμένων μὲ αὐταπάρνηση ὑπῆρξαν λαμπροὶ καθοδηγητὲς τοῦ λαοῦ μας καὶ ἀποδείχθηκαν εὐεργέτες τῆς παιδείας καὶ δάσκαλοι τοῦ γένους.

Ἡ κυρία Κλεόπα ἀναφέρθηκε στὰ 8,000 χρόνια ἱστορίας τῆς Κύπρου κάνοντας ἰδιαίτερη μνεία στὴν ἑλληνικὴ καὶ χριστιανικὴ φυσιογνωμία τῆς, τονίζοντας τὰ ἑξῆς :

"Ἀκρογωνιαίος ὅμως λίθος τῆς παράδοσής μας, ὡς λαοῦ, ὑπῆρξε ἡ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ πίστη. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ λεχθεῖ ὅτι εἶναι στὴν Ἐκκλησίᾳ πού ὀφείλει ὁ Ἑλληνισμός τῆς Κύπρου τὴν ἐπιβίωσή του γιατί σὲ δύσκολους καιροὺς, τὸν κράτησε κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη τῆς, τὸν παρηγόρησε καὶ τὸν ἐμψύχωσε, τὸν προστάτεψε στὴ διάρκεια τῶν ἀραβικῶν ἐπιδρομῶν καὶ στὴ διάρκεια τῆς Φραγκοκρατίας.

Στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἀνάμεσα σὲ διωγμούς, μαρτύρια καὶ κακουχίες ἦταν ἡ Ἐκκλησία πού κράτησε ἄσβεστη τὴν πίστη καὶ διαφύλαξε τὴν ἐθνικὴ συνείδηση, ἐμπεδώνοντας τὴν προσδοκία γιὰ ἐθνικὴ ἀπολύτρωση, καὶ εἶναι καὶ πάλι ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία πού πρόσφερε στὸν Χριστιανισμό χορεία Ἀγίων, γι' αὐτὸ καὶ πολὺ εὐστοχα χαρακτηρίστηκε ἡ Κύπρος μας ὡς ἡ "ἡ Νῆσος τῶν Ἀγίων".

Τὰ στοιχεῖα τῆς ἐθνικοθρησκευτικῆς μας παράδοσης ἀποτελοῦν τὸν πυρῆνα πού κράτησε ζωντανό τὸν Ἑλληνισμό στὸ μαρτυρικὸ μας νησί ἀλλὰ καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὸ καὶ ὅπου ἀποδήμησε, δημιουργώντας κέντρα διασποράς, ὅπως καὶ σὲ αὐτὸ στὸ ὁποῖο ζοῦμε σήμερα. Εἶναι τὰ ἴδια συστατικὰ πού κρατοῦν καὶ τὸν ἐδῶ ἑλληνισμό, καὶ πού πρέπει νὰ διαφυλάξουμε ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ, ἂν ἐπιθυμοῦμε νὰ παραμείνουμε ὡς ὄντοτητα σὲ τοῦτο τὸν χώρο καὶ νὰ διαδραματίσουμε τὸν ἐποικοδομητικὸ ρόλο μας ὡς μιὰ προέκταση τοῦ εὐρύτερου Ἑλληνισμοῦ".

Στὴ συνέχεια ἡ κυρία Κλεόπα ἀναφέρθηκε στὴν παρούσα φάση τοῦ Κυπριακοῦ καὶ στηλίτευσε τὴν ἀλύγιστη τουρκικὴ στάση τοῦ ὀδήγησε σὲ ναυάγιο ὅλες τίς προσπάθειες τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν γιὰ λύση. Ἀναφέρθηκε στὴν ἐπιδίωξη τῆς τουρκικῆς πλευρᾶς γιὰ δημιουργία "συνθηκῶν καλῆς

γειτονίας” καθώς και στις προκλητικές ενέργειες στα Στροβίλια, με τις οποίες οι Τούρκοι επιδιώκουν να δημιουργήσουν νέα τετελεσμένα. Τόνισε τη σημασία της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λέγοντας ότι το γεγονός αυτό θα αποβεί προς όφελος και προκοπή ολόκληρης της Κύπρου. Τέλος, η κυρία Κλεόπα έπαινεσε την Παροικία για τους αγώνες της για την ελευθερία της Κύπρου.

Μετά την όμιλία στην έκκλησία ακολούθησε γεύμα στην αίθουσα εκδηλώσεων της κοινότητας, στο οποίο παρέστη και η ύφυπουργός Barbara Roche, η οποία σέ σύντομο χαιρετισμό της τόνισε ότι η διεθνής κοινότητα δεν πρέπει να ξεχάσει την Κύπρο σ’ αυτή την κρίσιμη περίοδο και ότι ο λαός της Κύπρου δεν χρειάζεται στρατό κατοχής για να ζήσει αρμονικά μαζί, σεβόμενοι Έλληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, ο ένας την ιδιαιτερότητα του άλλου.

Τά στοιχεία της εθνικοθρησκευτικής μας παράδοσης αποτελούν τόν πυρήνα πού κράτησε ζωντανό τόν ελληνισμό στό μαρτυρικό μας νησιόλλά, καί έξω από αυτό καί όπου αποδήμησε, δημιουργώντας κέντρα διασποράς, όπως καί σέ αυτό στό οποίο ζούμε σήμερα. Είναι τά ίδια ουστατικά πού κρατούν καί τόν έδω ελληνισμό, καί πού πρέπει νά διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού, αν επιθυμούμε νά παραμείνουμε ως οντότητα σέ τούτο τόν χώρο καί νά διαδραματίσουμε τόν έποικοδομητικό ρόλο μας ως μιά προέκταση του ευρύτερου Έλληνισμού.

Στή συνέχεια ή κυρία Κλεόπα αναφέρθηκε στην παρούσα φάση του Κυπριακού καί στηλίτευσε την αλύγιστη τουρκική στάση πού οδήγησε σέ ναυάγιο όλες τις προσπάθειες των Ένωμένων Έθνων για λύση. Αναφέρθηκε στην επιδίωξη της τουρκικής πλευράς για δημιουργία “συνθηκών καλής γειτονίας” καθώς καί στις προκλητικές ενέργειες στα Στροβίλια, μέ τις οποίες οί Τούρκοι επιδιώκουν νά δημιουργήσουν νέα τετελεσμένα. Τόνισε τη σημασία της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λέγοντας ότι τό γεγονός αυτό θα αποβεί προς όφελος καί προκοπή ολόκληρης της Κύπρου. Τέλος, ή κυρία Κλεόπα έπαινεσε την Παροικία για τους αγώνες της για την ελευθερία της Κύπρου.

Μετά την όμιλία στην έκκλησία ακολούθησε γεύμα στην αίθουσα εκδηλώσεων της κοινότητας, στο οποίο παρέστη καί η ύφυπουργός Barbara Roche, ή οποία σέ σύντομο χαιρετισμό της τόνισε ότι ή διεθνής κοινότητα δεν πρέπει νά ξεχάσει την

Κύπρο σ’ αυτή την κρίσιμη περίοδο καί ότι ο λαός της Κύπρου δεν χρειάζεται στρατό κατοχής για νά ζήσει αρμονικά μαζί, σεβόμενοι Έλληνοκύπριοι καί Τουρκοκύπριοι, ο ένας την ιδιαιτερότητα του άλλου.

Σύντομους χαιρετισμούς έκαναν ο βουλευτής Andrew Dismore, ή Δήμαρχος Prescott, ο Άντωνάκης Γερολέμου (Άντιπρόεδρος των Έλληνορθόδοξων Κοινοτήτων) καί ο Λούκας Τσαγγαρίδης (εκ μέρους της Κοινότητας Άποστόλου Βαρνάβα).

Τόν συντονισμό της εκδήλωσης είχε ο δικηγόρος Μάριος Μηναΐδης, στέλεχος των Έλληνορθόδοξων Κοινοτήτων. Ο κ. Μηναΐδης, σέ όμιλία του επικεντρώθηκε στο Κυπριακό λέγοντας ότι ή Κύπρος εξακολουθεί για 29 χρόνια νά βρίσκεται υπό την κατοχή των τουρκικών δυνάμεων καί τό παράνομο καθεστώς Ντενκτάς νά συνεχίζει την αδιαλλαξία. Η ένταξη της Κύπρου ως πλήρους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης τό 2004, είπε ο κ. Μηναΐδης, έλπίζουμε νά αποβεί καταλύτης για λύση καί του Κυπριακού. Γιάννι γίνε, όμως, αυτό, είπε, είναι ανάγκη νά υπάρξει αλλαγή πολιτικής από μέρους της Άγκυρας καί ιδίως από τους στρατιωτικούς της Τουρκίας, οί οποίοι άσκουν καί την πραγματική έξουσία στη χώρα. Άν ο πόλεμος στο Ιράκ ήταν δικαιολογημένος μέ βάση την άπελευθέρωση του Ιρακινού λαού από έναν τύραννο, τότε είναι καιρός οί ΗΠΑ καί ή Βρετανία νά κάνουν τά αναγκαία θήματα για νά άπελευθερώσουν καί τό λαό της Κύπρου Ε/κ καί Τ/κ, από τις τουρκικές κατοχικές δυνάμεις. Έχουν ώριμάσει οί συνθήκες για πράξεις, όχι λόγια. Τέλος, ο κ. Μηναΐδης κάλεσε τους Βρετανούς κοινοβουλευτικούς νά ανανεώσουν τις προσπάθειές τους καί νά συμβάλουν στην επίτευξη δίκαιης, λειτουργικής καί διαρκούς λύσης στο Κυπριακό.

Πρέπει, υπογράμμισε, νά άσκηθεί ή μεγαλύτερη δυνατή πίεση στην Τουρκία, ώστε νά άντιληφθεί ότι ή συνέχιση της κατοχής της Κύπρου δεν είναι ούτε προς τό συμφέρον της ούτε έξυπηρετεί τους όραματισμούς της Άγκυρας για νά καταστεί πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

✽✽✽

Γεύμα για τους ήλικιωμένους της Κοινότητας Αγίου Νεκταρίου, Battersea
Όμιλία από τόν κ. Άνδρέα Χατζηγεωργίου

Καλοί άνθρωποι καί καλοί Χριστιανοί.

Είμαι βέβαιος ότι όλοι έχουμε γνωρίσει καλούς, δεν έχουν κάμει κανένα κακό, δεν σκότωσαν καί δεν έβλαψαν κανένα. Πολλοί, μάλιστα, προβάλλουν τόν έαυτο τους προς μίμηση λέγοντες : “Μακάρι νά ήσαν όλοι σάν εμέ!” Η προβάλλονται από άλλους, γονείς, τέκνα, συζύγους, άδελφούς, φίλους, κτλ., ότι είναι καλοί, άγιοι. Δηλαδή, καί οί μέν καί οί δέ (οί προβάλλοντες καί οί προβαλλόμενοι) διατυμπανίζουν : “Εμείς κάμνομεν πάντοτε τό καλόν, είμεθα εντάξει μέ τή συνείδησή μας, τί κι αν δεν έκκληροζόμαστε, δεν έξομολογούμε, δεν κοινωνούμε, δεν παραδεχόμαστε τόν Χριστόν καί τόν κληρον Του; Εμείς έχουμε τή θρησκεία μέσα μας, στην ψυχή μας. Άλλωστε για μās θρησκεία

είναι να κάνουμε τό καλό, όλα τὰ ἄλλα εἶναι ὑπερβολές τῶν παπᾶδων, καί ὧν αὐτῶν πού ἔχουν συμφέρον νά φοβίζουν τόν κόσμο, νά τόν ἐκμεταλλεύονται μέ τὰ λεγόμενα Μυστήρια, κλπ. Δηλαδή, γι' αὐτούς τούς ἀνθρώπους ὁ Χριστιανισμός εἶναι ἀχρηστος καί δέν παίζει κανένα ρόλο στή ζωή τους. Ἐκτός ἀπό τό γεγονός ὅτι βαπτίσθηκαν ὅταν ἦσαν μικροί, ἂν, φυσικά, βαπτίσθηκαν στά μετέπειτα χρόνια, δέν εἶχαν καμιά σχέση μέ τήν Ἐκκλησία.

Ἀπό τό ἄλλο μέρος εἶναι οἱ πραγματικοί Χριστιανοί, οἱ ἀναγεννημένοι καί ἐξαγιασμένοι ἄνθρωποι, πού μέ τή ζωή τους σκορποῦν τήν χαρά, τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη πού ἔχουν ἐλευθερωθεῖ ἀπό πολλά πάθη καί ἐλαττώματα καί πού παρ' ὅλα αὐτά, οἱ ἴδιοι βλέπουν ἀτέλειες καί ἔχουν ἔντονη συναίσθηση τῆς ἁμαρτωλότητάς τους.

Ἐπειδὴ ὑπάρχει κάποια ἄγνοια καί σύγχυση πάνω σ' αὐτό τό θέμα, θά προσπαθῶ νά τό ἀναλύσω ἐν συντομία, γιά νά ἔχουμε τήν ὀρθή γνώμη γιά τούς συνανθρώπους μας. Ὑπάρχουν, λοιπόν, “καλοὶ ἄνθρωποι” χωρίς Χριστό; Καί σέ τί εἶναι ἀνώτεροι οἱ πραγματικοί Χριστιανοί;

Ἐδῶ πρέπει νά ἐξετάσουμε δύο πράγματα. Πρῶτον, κατά πόσον καί μέχρι ποίου βαθμοῦ εἶναι πράγματι “καλοὶ ἄνθρωποι” καί, δεύτερον, κατά πόσον ἡ ζωή τους ὑπῆρξε πράγματι ἀσχετὴ μέ τό Εὐαγγέλιο.

Στὴν ἐκτίμηση αὐτὴ γίνονται μερικά λάθη καί ἐπομένως τό συμπέρασμα συνήθως εἶναι ἐσφαλμένο.

Πρῶτον σφάλμα, ὅτι ἡ σύγκριση γίνεται μεταξὺ τοῦ καλυτέρου ἀπὸ τὴν παράταξη τῶν ἀνθρώπων χωρίς Θεό μέ τόν χειρότερο “Χριστιανό”, ὁ ὁποῖος κατὰ συνέπεια δέν ἐκπροσωπεῖ τό Εὐαγγέλιο καὶ τὴν Ἐκκλησία. Δεχόμεθα, δηλαδή, τὴν περίπτωση ὅτι πράγματι ἓνα πρόσωπο ἔχει πολλά θετικά στοιχεία στή ζωή του καί πράγματι ἐκπροσωπεῖ μία ἀπὸ τίς καλύτερες περιπτώσεις τῶν “καλῶν ἀνθρώπων”, χωρίς Θεό. Ἀπὸ κεῖ καί πέρα, ὅμως, ὑπάρχει μιά στρατιά ἀπατεῶνων, διεφθαρμένων, κακοποιῶν, τερμπέληδων, ἐκμεταλλευτῶν κλπ. Ὅλοι αὐτοὶ ἀνήκουν στὴν παράταξη χωρίς Θεόν. Καί συγκρίνουμε αὐτὸν τόν σχετικὰ καλὸν μέ τὸν τελευταῖον τῆς ἄλλης ὁμάδας, ὁ ὁποῖος κακῶς ἐντάσσεται στὴν ἐκκλησία, διότι εἶναι ἀσυνεπής.

Δεύτερον σφάλμα, ὅτι προβάλλεται ἓνα φωτεινὸ καί θετικὸ σημεῖο τοῦ χαρακτῆρα του καί τῆς συμπεριφορᾶς του, ἐνῶ ἀποσιωποῦνται πολλὰ ἄλλα σκοτεινὰ πράγματα τῆς ζωῆς του.

Εἶναι καλός, λέει, διότι προσφέρει σέ ἔργα ἀγάπης, διότι εἶναι εὐγενικός, διότι δέν ἐνοχλεῖ κανένα, διότι εἶναι κοινωνικός, κλπ. Αὐτός ὅμως ὁ δῆθεν καλός, στή δουλειά του μπορεῖ νά εἶναι ἓνας κλέφτης καί ἀπατεώνας. Καί ἐνῶ προσφέρει πέντε, κλέβει ἑκατό. Στό σπίτι του μπορεῖ νά εἶναι ἓνας ἀδιάφορος, παράλογος καί θάναστος πατέρας καί σύζυγος. Στὴν ἠθικὴ ζωὴ μπορεῖ νά εἶναι ἓνας διεφθαρμένος. Στὴν κοινωνικὴ ζωὴ ἡ εὐγένειά του εἶναι ὑποκριτικὴ. Ἀλλοίμονο δέ σ' ἐκεῖνον πού θά θίξει τό συμφέρον καί τὸν ἐγωϊσμό του. Ὁ πρῶν γλυκομίλητος θά γίνῃ θηρίο.

Αὐτός, λοιπόν, εἶναι ὁ “καλὸς ἄνθρωπος” χωρὶς Χριστό; Ὁ καλὸς σὸ ἓνα καί κακὸς στὰ δέκα σημεῖα, τὰ ὁποῖα κρύβονται σκόπιμα ἢ ἀπὸ ἄγνοια;

Ἄλλ' ἐάν πράγματι εἶναι καλὸς μέχρι ἐνός σημείου, πού ὀφείλεται αὐτὴ ἡ καλωσύνη;

α) Ἐνδέχεται νά ἔχει μιά προδιάθεση εὐνοϊκὴ γιά τό καλό. Μέ λίγη λοιπόν προσπάθεια μπορεῖ νά προαγάγῃ αὐτὴν τὴν ἔμφυτη καλωσύνη σέ συνειδητὴ καλὴ συμπεριφορά. Ἄλλ' ἐάν αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἐγνωρίζε τὸν Χριστό, μέ τόσες καλές προϋποθέσεις θά γινόταν ἓνας ἅγιος, ἐνῶ τώρα εἶναι ἓνας σχετικὰ καλὸς ἄνθρωπος.

β) Μπορεῖ στή ζωὴ του νά μὴν ἀντιμετώπισε δύσκολες συνθήκες, συγκλονιστικὰ γεγονότα, ἀρνητικὲς καταστάσεις πού νά ἐπέδρασαν ἐπιζήμια στή διαμόρφωση τοῦ χαρακτῆρα του. Δέν ἔχει λοιπόν πληρωθεῖ. Ἀλλά θά ἀντέξει ὅταν παρουσιασθοῦν οἱ πειρασμοὶ καί οἱ δυσκολίες τῆς ζωῆς;

γ) Μπορεῖ νά εἶχε θετικὴ βοήθεια. Νά μεγάλωσε σ' ἓνα περιβάλλον ὁμαλό, μέ τάξη καί πειθαρχία, νά ἔλαβε μιά ἀγωγή/μόρφωση ὀρθή. Καί πού ξέρουμε, ἂν δέν εἶχε μιά εὐσεβεῖ μητέρα, πού νά ἔρριξε στὴν ψυχὴ του τό σπόρο τὸν καλό, τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο, τὸν σεβασμὸ πρὸς τὸν Θεό, πού ἐν τῷ μεταξὺ ξέχασε; Αὐτὸς λοιπόν ὁ “καλὸς ἄνθρωπος”, δῆθεν χωρὶς Χριστό, μπορεῖ νά εἶναι ἓνας “κρυπτοχριστιανός”, χωρὶς καί ὁ ἴδιος νά τό ξεύρει.

Ὁ χωρὶς Θεοῦ ἄνθρωπος πιστεύει ὅτι μόνος του, χωρὶς τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, μπορεῖ νά ὀλοκληρωθεῖ, νά οἰκοδομήσῃ πολιτισμό, νά γράψῃ ἱστορία. Ὅμως, οὐσιαστικὰ καλλιιεργεῖ τὸν ἐγωϊσμό καί λατρεύει τὸν ἑαυτό του. Ἄλλ' αὐτὴ ἡ ἔλλειψη κοινωνίας μέ τὸν Θεό τὸν ἀπομακρύνει καί ἀπὸ τὴν κοινωνία ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπο, καί τὸν ὁδηγεῖ στὴ μοναξιά καί ἀπὸ ἐκεῖ στὴ μελαγχολία.

Μέ τὴν καθαρὰ ἀνθρώπινη νοοτροπία θέλει νά ξεχάσῃ τὴ θεία καταγωγή του καί τό θεῖο προορισμό, φυλακίζεται ἔτσι σὸ φθαρτό, σὸ μάταιο, σὸ πρόσκαιρο. Νομίζει πὺς εἶναι αὐτόνομος καί αὐτάρκης. Ἐπαναλαμβάνει ἔτσι τὴν ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ, δηλαδή τὴν αὐτοδικαίωση καί τὴν αὐτοθέωση του. Πιστεύει στὸν ἑαυτό του, στὴν ἡθικὴ του, στὴ μόρφωσή του, στὴν πείρα του, στὴν εὐφυΐα του καί ἐμποδίζει ἔτσι τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ νά ἐνεργήσῃ ἐπάνω του. Στηρίζεται μόνο στίς εὐθραυστες, διφορούμενες ἀνθρώπινες δυνάμεις καί δέν φθάνει ἔτσι ποτέ σὸ πλήρωμα τῆς ζωῆς. Ἡ ἀθεΐα τελικὰ ὁδηγεῖ σὸ μηδενισμό, κι ἀπὸ ἐκεῖ στὴν αὐτοκαταστροφή. Τὰ σημεῖα αὐτῆς τῆς διαλύσεως τὰ ζοῦμε σήμερα : ἄγχος, μοναξιά, ναρκωτικά, βία, ἀναρχία, ἀνεύθυνες σαρκικὲς σχέσεις, σατανισμός, κλπ.

Ἄς δοῦμε τώρα καί μερικά γνωρίσματα τοῦ πραγματικοῦ Χριστιανοῦ :

α) Διαθέτει εὐλικρίνεια. Ἀναζητεῖ ἐνδόμυχα τὴν ἀλήθεια καί ὅπου τὴ συναντήσῃ, θά τὴν ἀσπασθεῖ. Καί ἐπειδὴ τό Εὐαγγέλιο εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀλήθεια, ἀφοσιώνεται ὁλόψυχα σ' αὐτήν. Εἶναι ἀκόμη εὐλικρινὴς μέ τούς ἀνθρώπους, στίς σχέσεις καί τίς δοσοληψίες μαζί τους· γι' αὐτό καί ἀποσπᾷ τὴν ἐκτίμηση καί τὴν ἐμπιστοσύνη τους. Εἶναι εὐλικρινὴς καί μέ τὸν ἑαυτό του. Δέν αὐταπατάει στίς

ἐπιδιώξεις του, στίς ικανότητές του, στίς διαθέσεις του. Καί τὰ λάθη του οὔτε τὰ ἀγνοεῖ, οὔτε τὰ συγχωρεῖ. Ἐχει ἐπίγνωση τῶν ἀδυναμιῶν του καί τῶν δυνατοτήτων του, καί γι' αὐτό εἶναι κοντά στήν πραγματικότητα ὅταν ἀναλαμβάνει κάτι.

(β) Ὁ Χριστιανὸς καλλιιεργεῖ τὴν ταπεινότητα. Γιὰ ὅσα καλά παρῴσκει δὲν καυχᾶται, οὔτε τὰ ἰδιοποιεῖται. Τὰ θεωρεῖ δῶρα τοῦ Θεοῦ καί τὸν εὐχαριστεῖ γι' αὐτό. Μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἀποφεύγει τίς συγκρούσεις, διότι ἔχει περιορίσει πολὺ τὸν ἐγωϊσμό του. Γι' αὐτὸ πολλοὶ τὸν ἐκτιμῶν, τὸν συμπαθοῦν καί ἐπιδιώκουν τὴ συνεργασία μαζί του. Ἀλλὰ καί ὁ Θεὸς τὸν προστατεύει, διότι "ταπεινοῖς δίδωσι χάριν" (Ἰακώβου δ, 6).

(γ) Ἐχει ἀγάπη πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς διακρίσεις. Εἶναι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ ἀδιαφορία, ἀπὸ φθόν, ἀπὸ ἐγωκεντρισμό, ἀπὸ ἀπονία, πού νεκρώνουν τὰ αἰσθήματα εὐσπλαχνίας. Ἡ χαρὰ του τρέφεται μὲ τὴ χαρὰ τῶν ἄλλων καί ἡ σκέψη του περὶ στίς ἀνάγκες τῶν ἄλλων καί στὴ δυνατότητα θεραπείας τῶν.

(δ) Τὸ σπουδαιότερο ὅμως εἶναι ὅτι ἔχει ἐπικοινωνία καί συνεργασία μὲ τὸν Θεό. Οἱ φτωχικὲς του δυνάμεις συμμαχοῦν μὲ τὴν εὐσπλαχνία καί τὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ. Ὅλα τὰ θέματα τὰ βλέπει μὲ τὸ πρῶτο τῆς αἰωνιότητος. Ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς βλέπει ὡς παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καί ἐπομένως ὡς ἀδελφούς του, καί αὐτὸ τὸν γεμίζει μὲ χαρὰ. Ὅλα τὰ κρίνει μὲ βάση τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι δίκαιος καί ἀναλλοίωτος. Δὲν αἰσθάνεται ποτὲ μοναξιά καί πλήξη, γιατί ζεῖ τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ καί μιλά μαζί του, ζεῖ τὴ μεσιτεία τῶν Ἀγίων, τὴν προστασία τῶν Ἀγγέλων, τὸ ὄραμα τοῦ Παραδείσου.

Ἡ πίστις, ἡ ἐλπίδα, ἡ ἀγάπη τοῦ δίνουν φτερά καί ὑπερπηδᾷ τίς δυσκολίες, τὰ ἀτυχήματα, καί αὐτὸν ἀκόμη τὸν θάνατο. Προπάντων, ὅμως, ἡ καρδιά του ἐξαγιάζεται καί ἀναγεννᾶται μὲ τὴ μετάνοια καί τὴ χάρις τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἔνωση Θεοῦ καί ἀνθρώπων γίνεται ἀνάσταση, μεταμόρφωση τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ "κατ' εἰκόνα" ἐνεργοποιεῖται καί ὁ πιστὸς προσεγγίζει τὸ "καθ' ὁμοίωσιν". Ἡ θέωση, δηλαδή ὁ πραγματικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς μας, ἀπὸ πόθος γίνεται σιγά-σιγά πραγματικότης.

Τελειώνοντας, ἄς κάνουμε μιά σύγκριση μεταξὺ τοῦ "καλοῦ ἀνθρώπου" καί τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ, γιὰ νὰ δοῦμε ποιὸς ἀντιμετωπίζει καλύτερα τίς δοκιμασίες, τίς συμφορές, τὸ θάνατο. Σὲ μιά πόλη πέθανε ἡ γυναίκα ἑνὸς στρατιωτικοῦ χωρὶς πίστιν. Τὴν ἄλλη μέρα αὐτοκτόνησε πάνω στὸν τάφο της. Σὲ λίγο καιρὸ στὴν ἴδια πόλιν πέθανε καί τὸ μονάκριβο παιδί μιᾶς χήρας. Τὴν ὥρα πού τὸν κατέβαζαν στὸν τάφο ἡ μητέρα εἶπε : "ἡ ὥρα σου καλὴ, παιδί μου, καλὴν ἀντάμωση στὸν οὐρανό!..." Κάνετε σύγκριση : Ἀνδρας αὐτὸς ἀξιωματικὸς, μαρουτοκαπνισμένος καί τᾶχασε. Γυναίκα αὐτὴ, χαροκαμένη, μὲ μονάκριβο παιδί, καί στάθηκε ὀρθία, γιατί εἶχε πίστιν.

26 Ἰουνίου 2003.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ HENDON

Τὸ Σάββατο, 7 Ἰουνίου 2003, πραγματοποιήθηκε στὸ Βόρειο Λονδίνο (Golders Green), στὸ μεγάλο καί ὡραῖο Hall τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ἡ προγραμματισμένη ἐκδήλωση τοῦ Συνδέσμου Κρητῶν Ἀγγλίας μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία.

Ἦταν μιὰ κρητικὴ βραδιά μὲ μεγάλη συμμετοχὴ (πάνω ἀπὸ 280 ἄτομα) δυνατό παλμό, ἀμέτρητο ἐνθουσιασμό καί μοναδικὸ κρητικὸ κέφι.

Πρωταρχικὴ θέση στὴν ἐκδήλωση αὐτὴ εἶχε ἡ παρουσίαση φαγητοῦ καθαρὰ κρητικῆς κουζίνας μὲ προϊόντα καί ὑλικά πού φθάσανε στὸ Λονδίνο μὲ ἀστραπιαία ἀερομεταφορὰ ἀπὸ τὴν Κρήτη καί ἔτσι φρεσκοτάτα μαγειρευτὴκανε ἐπὶ τόπου στὸ Λονδίνο. Σερβιριστὴκανε χοχλιοὶ μπουρμπουριστοὶ, κρητικὴ φάβα, ντάγκος μὲ λάδι, ντομάτα, τυρί καί φέτα, σπανακόπιτα, ἀρνὶ ὀφτό, διάφορες σαλάτες καί στὸ τέλος διάφορα φρούτα, καλιτσούνια, μυζήθρα καί κρητικὸ μέλι γιὰ νὰ χρειαστεῖ στὸ τέλος ἓνα ὡραῖο ἀφέψημα ἀπὸ μαλοτιέρα καί δίκταμο γιὰ νὰ βοηθήσει στὴ χώνευση τῶν θεσπέσιων αὐτῶν κρητικῶν φαγητῶν! Βέβαια καταναλώθηκαν μεγάλες ποσότητες ρακὶ ἀλλὰ καί κρητικὰ κρασιά ἀπὸ τὴ Σητεία καί τίς Δαφνές.

Στὸ καλλιτεχνικὸ πρόγραμμα ὑπῆρξε μιὰ καινοτομία. Ὁ Σύνδεσμος δοκίμασε τίς δυνάμεις του, μὲ μόνη βάση τὴν κρητικὴ καί φιλοκρητικὴ παρουσία στὸ Λονδίνο. Ἦταν συγκινητικὸ ὅτι τὸ θᾶρος τῶν ἀντιπάλων τῆς κρητικῆς μουσικῆς τὸ σῆκωσε ὁ Γιώργος Ἀρεότης, ἓνα νέο παιδί, γεννημένο στὴν Ἀγγλία ἀπὸ Κύπριο πατέρα καί Κρητικὰ μάνα, μὲ τὸ λυράκι του καί μὲ τὴ θερμὴ τῆς σίγουρα κρητικῆς ψυχῆς του, πλασιωμένος ἀπὸ τὸν Chris Williams, ἓνα φιλοκρητικὸ Βρετανό, παντρεμένο μὲ Ἑλληνοπούλα, πού συνόδευσε μὲ τὸ λαοῦτο του.

Τὸ χορευτικὸ συγκρότημα "Οἱ Μινώταυροι", μιὰ ομάδα ἐθελοντῶν χορευτῶν ποὺ χορεύουν γιὰ εὐχαρίστηση μὲ κέφι καί πολλὴ δεξιότηχία ἔσυρε τὸ κρητικὸ χορευτικὸ πρόγραμμα καί ἀκολουθήσανε ὅλοι οἱ ἄλλοι στὰ βήματα τῆς νοερῆς μεταφορᾶς στὰ χρώματα τῆς πολυαγαπημένης Κρήτης.

Ήταν ένα υπέροχο θράδυ

Ο πρόεδρος του Κρητικού Συνδέσμου Μεγάλης Βρετανίας, δικηγόρος Μανώλης Σταυριανάκης, χαιρέτισε τη σύναξη με τὰ ἐξῆς λόγια :

“Συμπατριῶτες καὶ συμπατριώτισσες, φίλοι καὶ φίλες,

Ἐκ μέρους τοῦ Δ.Σ. τοῦ Κρητικοῦ Συνδέσμου τῆς Μεγάλης Βρετανίας σὰς καλωσορίζω στὴν ἀποφινὴ μας ἐκδήλωση καὶ σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὴ θερμὴ σας ἀνταπόκριση στοῦ κάλεσμά μας γιὰ τὸ κρητικὸ αὐτὸ συναπάντημα. Ἡ προθυμία καὶ ὁ ἐνθουσιασμός ὧλων αὐτῶν πού ἤθελαν νὰ συμμετάσχουν ἀπόψε στὴν κρητικὴ αὐτὴ βραδιά - καὶ δυστυχῶς δὲν μπορέσαμε νὰ ἱκανοποιήσουμε τὴν ἐπιθυμία συμμετοχῆς ὧλων πού ὑπερέβησαν τοὺς 250- μᾶς ἐνθαρρύνει τόσο ὥστε νὰ σκεφτόμαστε τοῦ χρόνου νὰ ὀργανώσουμε μὲ τὴν κρητικὴ μας σύναξη σὲ αἶθουσα τοῦ κεντρικοῦ Λονδίνου, χωρητικότητας ἀνω τῶν 500 ἀτόμων.

Χρειάζεται ὅμως δουλειὰ σκληρὴ καὶ ἡ ὀργάνωση τέτοιων ἐκδηλώσεων εἶναι ἐξαιρετικὰ κοπιαστικὴ. Καλοῦμε, λοιπόν, ὅσους συμπατριῶτες μας μποροῦν καὶ θέλουν νὰ συνδράμουν στὴν προσπάθειά μας αὐτὴ νὰ ἐπικοινωνήσουν μαζί μας γιὰ νὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ σχεδιάσουμε τίς δυνατότητες γιὰ μέλλουσες ἐκδηλώσεις μας πρὸ συγκεκριμένα.

Τὸ θέμα τῆς ἐκδήλωσής μας εἶναι ἡ κρητικὴ κοζίνα μὲ χαρακτηριστικὰ δείγματα κρητικῶν φαγητῶν, ὅπως οἱ χοχλιοί, οἱ μυζηθρόπιτες, τὸ κρητικὸ μέλι κλπ. Κυρίως, ὅμως, μέσα ἀπ’ αὐτές τίς νοστιμιές καὶ τὰ συστατικά πού τίς ἀπαρτίζουν, μέσα ἀπὸ τὸν ντάγκο, τὴν γραβιέρα καὶ τὸ δίκταμο, ἀλλὰ καὶ τὴ ρακὴ, περνάει στοῦ σώμα μας καὶ στὴν ψυχὴ μας ἡ μυρουδιά, ἡ ζεστασιά, ἡ μαγεία τῆς Κρήτης καὶ μᾶς φέρνει νοερά στὰ λατρεμένα της χῶματα. Προσπαθήσαμε νὰ σὰς εὐχαριστήσουμε ὅσο μπορέσαμε πρὸ πολὺ μὲ τὸ νὰ φέρουμε πολλὰ προϊόντα ἀπ’ εὐθείας ἀπὸ τὴν Κρήτὴ στοῦ Λονδίνου καὶ ἐλπίζουμε νὰ πετύχουμε στὸν στόχο μας αὐτό.

Ὁ Σύνδεσμός μας ἀπευθύνεται ὄχι μόνο στοὺς Κρητικούς τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀλλὰ καὶ στοὺς φίλους Κύπριους καὶ ἄλλους Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ πρὸς Βρετανούς φίλους τῆς Κρήτης. Ἀλλωστε ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριότερους σκοποὺς τοῦ Συνδέσμου εἶναι ἡ προαγωγὴ τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἡ διάδοση τῆς ἱστορικῆς καὶ πολιτιστικῆς κληρονομιάς τῆς Κρήτης στοῦ βρετανικοῦ κοινό, μιά καὶ αὐτὰ ἀποτελοῦν ζωτικὸ στοιχεῖο τῆς ἱστορίας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς πανανθρώπινης κληρονομιάς ἐν γένει.

Ἐπομένως, ἡ δυναμικὴ τοῦ Συνδέσμου μας εἶναι τόσο πρὸς τὰ ἔσω ὅσο καὶ πρὸς τὰ ἔξω: δηλαδὴ φιλοδοξοῦμε νὰ εἴμαστε μιά ἐστία γιὰ συναπάντημα τῶν Κρητικῶν ἀλλὰ καὶ ἕνα σάλπισμα τῆς κρητικῆς παράδοσης καὶ τῆς κρητικῆς ζωῆς πρὸς τοὺς φίλους Βρετανούς.

Μέσα σ’ αὐτὴ τὴ σύζευξη, ξεχωριστὴ θέση ἔχουν οἱ νέοι, στοὺς ὁποίους ἀπευθυνόμαστε νὰ λάβουν μέρος στὸν ἀτέλειωτο αὐτὸ δρόμο τῆς ἀδιάκοπης ἱστορικῆς διαδρομῆς τῆς Κρήτης, οὕτως ὥστε νὰ παραλάβουν ἀργότερα τὴ σκυτάλη τῆς συνέχισης τῆς κρητικῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς.

Ἐνα λυπηρὸ γεγονός πού ἀκολούθησε μετὰ τὴν ἐκδήλωσή μας πέρυσι ἦταν ὁ ἀδόκητος θάνατος τοῦ μακαριστοῦ Κρητικοῦ Δεσπότη μας Ἀρίσταρχου Μαυράκη, Ἐπισκόπου Ζηνουπόλεως, ὁ ὁποῖος ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον τὴν 9 Αὐγούστου 2002.

Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Δεσπότη μας, τοῦ ὁποίου ἡ καθοριστικὴ παρουσία στὴ Βρετανία γιὰ 1/3 περίπου αἰῶνος ἄφησε ἀνεξίτηλα τὰ σημάδια τοῦ ὑψηλοῦ πνευματικοῦ ἔργου του.

Μὲ τὸ θάνατο ὅμως γενιέται καὶ ἡ ἐλπίδα, ἰδιαίτερα ὅταν ἔχεις τὸ μεγάλο προνόμιο νὰ εἶσαι Κρητικός. Πλατὶ Κρητικός δὲν σημαίνει μόνον ἄνθρωπος κατὰφορτος μὲ ἱστορία, τέχνες, γράμματα, κατορθώματα καὶ ἔπη σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος ἀλλὰ καὶ μιά ἀνθρώπινη μορφὴ, ἀναλλοίωτη καὶ διαχρονικὴ, πού ἐνσωματώνει τὴ λεβεντιά, τὴν ὑπερηφάνεια, τὴ γενναιότητα, τὴν εὐθύτητα, τὴ σύνεση, τὴ φιλοξενία ἀλλὰ καὶ τὰ βαθύτατα αἰσθήματα τῆς μεγαλοψυχίας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Ἀπόψε θέλω νὰ εὐχαριστήσω ὅλους ἐσὰς πού ἀνταποκριθήκατε στοῦ κάλεσμά μας καὶ ἰδιαίτερα αὐτοὺς πού βοήθησαν στὴν ἐπιτυχία τῆς βραδιᾶς : Τὸ φίλο μου Γιώργο Ἀρέστη πού μὲ τὸ λυράκι του καὶ τὴν κρητικὴ του καρδιά θὰ μᾶς μεταφέρει νοερά στοῦ ἀγαπημένο μας νησί, τὸν Chris Williams πού παίζει λαούτο, ἀλλὰ καὶ λύρα, εἶναι παντρεμένος μὲ Ἑλληνοπούλα καὶ ἔχει ζήσει στὰ κρητικὰ χῶματα, τὸ χορευτικὸ συγκρότημα “Οἱ Μινώταυροι” μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴ Μαρία καὶ τὴ Βασιλικὴ Ἀραμπάνου, τοὺς ἐκπρόσωπους τοῦ δημοτικοῦ χορευτικοῦ συγκροτήματος τῆς Νότας Κωνσταντινίδου, τὸ συγκρότημα τοῦ Νίκου Σιακόλα, τὸ φίλο Σωτῆρη Μερεντίτη τῆς Sitia Ltd πού μᾶς προμηθεύει θαυμάσια κρητικὰ κρασιά, τὸ Διονύση Λεμονάρη, ἐκπρόσωπο στοῦ Λονδίνου τῆς Minoa London τοῦ Τάσου Βαγκέρη, πού μᾶς προμήθευσε κρητικὰ προϊόντα ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο, ὅλους τοὺς δωρητές τοῦ raffle draw, ἰδιαίτερος εὐχαριστοῦμε τὸ Γιώργο Τριπολιτάκη, θεῖο τοῦ λυράρη μας Γιώργου Ἀρέστη, πού εὐγενικὰ δώρησε τὰ λαχανικά καὶ τὰ φρούτα τῆς βραδιᾶς.

Καὶ πάλι ὅλους ἐσὰς πού τιμήσατε σήμερα μὲ τὴν παρουσία σας τόσο τὸ σύνδεσμό μας ὅσο καὶ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα μας, τὴν Κρήτη, εὐχομαι κατὰ διακέδαση.”

Ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τοῦ Συνδέσμου Κρητῶν Μ. Βρετανίας

Ἡ Ἀλλη μιὰ ἰδιαίτερα σημαντική προσφορά Ἀπὸς τὴν Ἁγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας καὶ πρὸς κάθε φιλομαθὴ ἀγγλόφωνο χριστιανὸ ἐξέδωσε πρόσφατα (2002), μὲ τὴν μορφή καλλιπεστάτου βιβλίου, ὁ ἐκλεκτός ἀδελφός καὶ συλλειτουργὸς Πρεσβύτερος Ἀνδρέας Μιχαηλίδης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας καὶ Θεολόγος - Καθηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀποστολῆς στὸ Ἡνωμένο Βασίλειο.

Ἡ προσφορά τοῦ αὐτῆ ἔχει τίτλο THE CREED. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἔρχεται νὰ καλύψει ἓνα μεγάλο κενὸ στὸν τομέα τῶν κατηχητικῶν ἐγχειριδίων τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα. Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ βιβλίου κοσμεῖ μιὰ ὁμορφὴ ἔγχρωμὴ ἀναγεννησιακὴ παράσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σεφυλλίζοντας τίς σελίδες τοῦ βιβλίου, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν ἐναρκτύρια σελίδα ἀνάλυσης τῶν περισσοτέρων ἄρθρων τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως βλέπουμε πολλές καὶ ὑπέροχες ἀσπρόμαυρες βυζαντινὲς εἰκόνες μὲ ποικίλη θεματολογία.

Ὁ συγγραφέας, μὲ θεολογικὲς καὶ φιλολογικὲς σπουδὲς στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ στὴν Θεσσαλονίκη, μὲ μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης καὶ σήμερα (ἐκτός τῶν ἄλλων) καὶ Καθηγητὴς τῆς Μετάφρασης σὲ Πανεπιστήμιο τῆς Κεντρικῆς Ἀγγλίας, ἀφιερώνει τὸ βιβλίο του :

"Στὴ μνήμη τοῦ γιου μου Ἀναστασίου πού ἀνέκει στὴν θριαμβεύουσα ἐπουράνια Ἐκκλησία καὶ σ' ὅλους ἐκείνους πού ἀγωνίζονται νὰ βροῦν τὴν πραγματικὴ Ἀλήθεια καὶ τὴν ἀληθινὴ Ζωὴ μὲ σκοπὸ νὰ γίνουν πολῖτες τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ."

Στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου ὁ συγγραφέας ἀναφέρει πὼς ἄρχισε νὰ ἀσχολεῖται μὲ τὴν συγγραφὴ τοῦ παρόντος δοκιμίου ὅταν ἄρχισε στὴν Ἑλληνορθόδοξη Ἑνορία του στὸ Nottingham τίς κατηχητικὲς συναντήσεις μὲ τοὺς Ἑνοριῆτες του τὸ 2001. Θεώρησε, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει, ὅτι ἦταν καθήκον του νὰ ἐνημερώσει τοὺς ἀναγνώστες γιὰ τὸν πνευματικὸ πλοῦτο τοῦ δογματικοῦ αὐτοῦ κειμένου τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὴν ἀνάλυσή του βασίζει στὴ σοφία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους σπούδασε μὲ ἐμπέλεια.

Εἶναι ἐνδιαφέρον ὅτι ὁ συγγραφέας συντάξε τὸ παρὸν δοκίμιο μὲ ἀγαθὴ διάθεση πρὸς ὅλους τοὺς συνανθρώπους του, ἀκόμα καὶ πρὸς τοὺς μὴ - χριστιανούς, μὲ εὐγενικὸ σκοπὸ νὰ τοὺς καταστήσει γνῶστες τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ διδασκαλίας. Πιστεύει ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ἑτοιμος σήμερα νὰ ἀκούσει τὸν εὐαγγελικὸ λόγο καὶ νὰ μνηθεῖ σ' αὐτόν, μὲ τὴν προϋπόθεση νὰ τὸν ἀκούσει ἀπὸ ἐκείνους πού τὸν βιώνουν ἐμπειρικά.

Ἡ ἀνάλυση τοῦ κειμένου τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως γίνεται μὲ ἰδιαίτερη ἐπιστημοσύνη, ἀλλὰ καὶ γλαφυρότητα, μὲ ὕφος ἀπλό, διδακτικὸ, ζωντανό καὶ διαλεκτικὸ. Ἐξετάζοντας ὅλες τίς λέξεις τοῦ κειμένου (π.χ. στὴν σελίδα 103 τοῦ βιβλίου ἀναλύεται σέ 7 γραμμὲς ὁ ἀπλὸς σύνδεσμος "καί", ἀπὸ τὸ 7ο ἄρθρο τοῦ "Πιστεύω", ἐνῶ σέ ἐπόμενες σελίδες ἀναλύονται μὲ ἐξαιρετικὸ λεκτικὸ πλουραλισμὸ ἄλλες σημαντικὲς λέξεις καὶ δίδονται οἱ παραδοσιακὲς ἐρμηνεῖες, κατὰ λέξιν καὶ κατὰ νόημα). Ἀξιοσημείωτο εἶναι πὼς στὴν ἀνάλυσή τοῦ κειμένου γίνονται καὶ γενικότερες ἀναφορὲς σὲ θέματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ γνωρίζει ὁ ἀναγνώστης γιὰ νὰ κατανοήσει ὁλοκληρωτικὰ καὶ σφαιρικὰ τὸ μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ δογματικὴ παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀναπόσπαστο τμήμα τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, πού ἐξετάζεται καὶ ἀναλύεται στὸ βιβλίο τοῦ π. Ἀνδρέα, δὲν ἦταν ποτὲ ἄσχετη μὲ τὰ ἀγιογραφικὰ κείμενα τοῦ Χριστιανισμοῦ (Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη). Αὐτὸ παρουσιάζεται καὶ διατυπώνεται μὲ μεγάλη σαφήνεια στὴν πορεία τῆς μελέτης τοῦ παρόντος δοκιμίου, καὶ ἀποτελεῖ ὅπωςδὴποτε ἓνα ἀπὸ τὰ κεντρικὰ καὶ ἰδιαίτερα θετικὰ σημεῖα τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

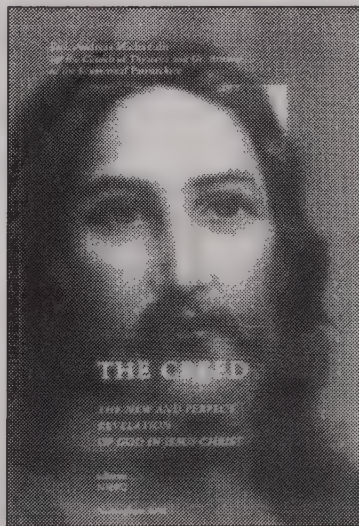
Ἐνα ἄλλο σημεῖο πού ἀξίζει νὰ προσεχθεῖ εἶναι ὁ τύπος τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας πού ὁ συγγραφέας ἀποφάσισε νὰ χρησιμοποίησιν ἐδῶ. Κι αὐτὸς εἶναι ἡ ἀπλὴ καθημερινὴ ὁμιλούμενη στὴν σύγχρονη ἐποχὴ ἀγγλικὴ γλῶσσα. Αὐτὸ κάνει τὸ ἔργο προσεγγίσιμο ἀπὸ τὸ εὐρὺ ἀναγνωστικὸ κοινὸ, ἔστω καὶ ἂν ἡ τυπικὴ του μόρφωση δὲν εἶναι ὑψηλοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἐπιπέδου. Πιστεύουμε πὼς αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ θεωρηθεῖ σπουδαία ἐπιτυχία καὶ ὁ συγγραφέας θὰ πρέπει νὰ ἐπαινεθεῖ γιὰ τὴν εὐαισθησία καὶ τὴν ποιμαντικὴ φροντίδα πού ἐπιδεικνύει καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο.

Πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια, ὅταν εἴχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ παρουσιάσουμε τὸ νέο-ἐκδοθέν τότε βιβλίο τοῦ π. Ἀνδρέα Μιχαηλίδη, μὲ τίτλο "Λεξικὸ Βυζαντινῆς Μουσικῆς", εἴχαμε ἀναφέρει - μεταξύ τῶν ἄλλων - καὶ τὰ ἑξῆς : "Μεγάλῃ εἶναι ἡ ὑποχρέωση καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὸν συντάκτη καὶ συγγραφέα τοῦ λεξικοῦ αὐτοῦ. Εὐχὴ μας εἶναι νὰ δοῦμε σύντομα καὶ ἄλλα ἀνάλογα δείγματα τῆς καθάριας γραφῆς του, τὰ ὁποῖα σίγουρα θὰ ἀποτελέσουν προσφορά πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος μας".

Μὲ τὸ νεώτερο βιβλίο του ἐκπληρώθηκε ἡ εὐχὴ καὶ ἡ προσευχὴ μας ἐκείνη. Ἐμεῖς πάντως ἄς τὴν ἀνανεώσουμε καὶ πάλι, γιατί ὅπως φαίνεται ἡ γραφίδα τοῦ π. Ἀνδρέα εἶναι καὶ ἱκανὴ καὶ πλούσια καὶ ἐποικοδομητικὴ, κι ἐμεῖς σίγουρα τὴν ἔχουμε μεγάλῃ ἀνάγκη.

Ὁ Μεγάλος Θεὸς μας ἄς ἔχει πάντα καλὰ τὸν ἀγαπητὸ ἀδελφό π. Ἀνδρέα Μιχαηλίδη κι ἄς τὸν ἐνισχύει καὶ φωτίζει, ἔτσι ὥστε νὰ μᾶς προσφέρει σύντομα καὶ πάλι τὰ νάματα τῆς σοφίας καὶ τῆς ἐμπνευστῆς του.

Οἶκον. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Δ. ΣΑΛΑΠΑΤΑΣ

ΤΑ ΠΟΙΗΤΑΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

“Αλί τον πού τές ρίζες του τζιεύνον πού ξορακρύζει,
μέ πού τόν ήλιον έσειει φώς, μήτε πατρίδαν ρίζει.”

του Χάρη Μεττή

(β' μέρος)

‘Η τοκογλυφία, όπως είπαμε, και γενικότερα η ανεξέλεγκτη οικονομική εκμετάλλευση που επικρατούσε για αιώνες στις χώρες που βρίσκονταν κάτω από τον Όθωμανικό ζυγό και τα φεουδαλικά συστήματα της Ευρώπης, δεν ήταν, βέβαια, μιά καινούργια μάλιστα για τό λαό της Κύπρου, ο οποίος βρέθηκε πολλές φορές έρμαιο στα χέρια άσυνειδητών δανειστών, προκειμένου να επιβιώσει σε στιγμές άνομβρίας και άλλων άρνητικών καιρικών ή πολιτικών συνθηκών που κατά συχνά διαστήματα ταλαιπώρησαν αφάνταστα την Κύπρο και τόν πληθυσμό της και ιδίως τις άγροτικές της περιοχές. Γι' αυτό και τό θέμα τούτο τό βρίσκουμε όχι μόνο στους λαϊκούς ποιητάρηδες, αλλά και στους λόγιους ποιητές της Κύπρου. Ο Βασίλης Μιχαηλίδης, για παράδειγμα, ο βάρδος αυτός της Κύπρου, αφιέρωσε ένα από τά πιό αντιπροσωπευτικά του ποιήματα για νά καυτηριάσει την έγκληματική αυτή εκμετάλλευση του Κυπριακού Λαού από τούς τοκογλύφους. Τό ποιήμά του, που επιγράφει “Η τοκογλυφία”, τό έγραψε τό 1873, πέντε δηλαδή χρόνια πριν από την έλευση των Άγγλων στην Κύπρο, σέ τετράστιχα μέ πλεκτή όμοιοκαταληξία (αβαβ). Έδώ δίνουμε ένα μικρό απόσπασμα :

‘Ο λα[γ]ός στο όρος σάν πεινάσει,
γυρεύει τίποτες νά φάει
τζ' ό τζ' υνηός για νά τόν πκιάσει,
στείννει την τσάκραν τζ' εί πού πάει.

Βάλλει του πάνω έναν κομμάτιν
ψουμίν ξερόν νά του γελάσει
του κακορίζικου στ' άμμάτιν,
νά 'ρτει νά φά', για νά τόν πκιάσει.

Τζ' αί τζ' είνος κούτζ' ουλα στην άκρα
τζ' ίζει τά σ' είλη του νά φάει.
Πκιάννει τό πόδιν του ή τσάκρα
τζ' αί πού νά φύει, πού νά πάει;

Τότ' άρκινά πκιόν νά φωνάζει,
σάν τό σ' υλλίν νά παουρίζει.
άμμά κανείς δεν τόν 'ποσπάζει-
ό τζ' υνηός του πκιόν τόν 'ρίζει.

‘Έτσ' είναι τζ' ή τοκογλυφία:
‘Έν' ό πολίτης τσακροστάτης
τζ' αί τσάκρα ή όμοιοια-
τζ' αί ό λαός έν' ό χωρκάτης.

Η άνομβρία

‘Η Κύπρος, όπως βέβαια και οι άλλες χώρες

της Μέσης Άνατολής, υπέφερε από καιρού εις καιρό από τρομερές άνομβρίες, οι όποιες μετέτρεπαν τόν πληθυσμό της σε πραγματικούς πένητες και τούς ανάγκάζαν νά μετέρχονται κάθε είδους έπάγγελμα, άκόμη και τή ζητιανιά, προκειμένου νά επιβιώσουν. Όσοι δέ από αυτούς ήταν πιό αποφασιστικοί, ξενιτεύονταν, μέ την έλπίδα νά βρούνε καλύτερη τύχη. Την τραγωδία, πάντως, αυτή της πείνας και της ένδειας από την άνομβρία που μάλιστα τή Μεγαλόνησο, σέ καιρούς μάλιστα που ούδεμία απολύτως κυβερνητική πρόνοια δεν υπήρχε για την άνακούφιση του λαού, οι δέ τοκογλύφοι τούς είχαν ρουφήξει όλο τό μεδούλι, την συνέλαβε και την απέδωσε μέ τή χαρακτηριστική του απλοϊκότητα, φορτισμένη όμως από την προσηπική βιωμιατική του έμπειρία ό λαϊκός βάρδος, ό ποιητάρης, σέ φυλλάδες που κυκλοφορούσε ό ίδιος σέ πόλεις και χωριά και που έρχιναν κάποιο βάλαμο παρηγοριάς στους λιμώττοντες συμπατριώτες του, οι όποιοι μπορούσαν νά στερηθούν και αυτό τους τό ψωμί, πού λέει ό λόγος, προκειμένου νά προμηθευθούν τις φυλλάδες αυτές και, ψυχολογικά τουλάχιστον, νά νοιώσουν ότι τά δικά τους βάσανα βρήκαν ανταπόκριση στην ποιητική φαντασία και την παραστατική ικανότητα των Κυπρίων ποιητάρηδων.

Δυό απ' αυτούς, οι Άντώνης Γεωργίου και Γεώργιος Στυλιανού, από τό χωριό Φασούλα Λεμεσού, τύπωσαν τό 1932 σέ όχτασέλιδη φυλλάδα τό “Ποίημα ή άνομβρία έν Κύπρω και ή δυστυχία των γεωργών” στο όποιο, μεταξύ άλλων, τονίζουν και τά εξής :

Τό ποιήμαν πού θά σās πω δεν είναι διά φόνον,
είναι για την θρησκείαν μας και για την κρίσιν
μόνον.

Είμαι δεκαοκτώ έτών τώρα στην ήλικίαν
κι έν ένθυμούμαι, φίλοι μου, σάν φέτι άνομβρίαν.

Τούς άλλους χρόνους ό Θεός έβρεχε στον
καιρόν του,
να συντηρήσει ήθελεν τόν κόσμον τόν δικόν του.

Μά φέτι δεν ι-ξέρουμεν είντα κακίαν έχει
και ό χειμώνας πέρασεν κι άκόμα δεν ι-βρέχει.

‘Έν' πού τές άνομίες μας τούντο κακόν πού
τρέχει,

ό κόσμος αλησμόνησεν δημιουργόν πώς έχει
και 'κλούθησεν του σατανά, όπου τόν κατατρέχει.

Στό σημείο αυτό διακρίνει κανείς την έντονη πεποίθηση του λαϊκού τραγουδιστή ότι ό κόσμος τιμωρείται για τις άμαρτίες του. ‘Η δέ θρησκευτικότητα του, που όπωσδήποτε άντανακλούσε πιστά τις βαθιές άντιλήψεις του λαού για κάποια άνεξιχνίαστη, αλλά τόσο άπτή γι' αυτόν θεία δίκη, τόν έσπρωχνε συνήθως σέ

ίκεσις πρὸς τὸν Ὑψιστο - ίκεσις ὁμως πού τις υἱοθετοῦσε ἐπίσημα καί ἡ Ἐκκλησία μέ τή λιτάνευση τῶν ἁγίων εἰκόνων καί τίς εἰδικές παρακλητικές τελετές στούς ναούς καί τά μοναστήρια τῆς Νήσου. Φαίνεται ὁμως ἐπίσης ὅτι καί ἡ ἀποικιοκρατική κυβέρνησις ἔκανε κάποιες σπασμωδικές ἐνέργειες γιά ν' ἀνακουφίσει τοὺς γεωργικοκτηνοτρόφους τῆς Κύπρου, εἴτε μέ τήν εἰσαγωγή ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ ἄχυρου καί ζωοτροφῶν καί σπόρων καί τήν ἐπιβολή ἐλέγχου στ' ἀποθέματα τοῦ εἵδους αὐτοῦ, εἴτε, πῶς ἀνετα γι' αὐτήν, τήν ἐπιβολή εἰδικοῦ φόρου - ὅπως καί στὴν περίπτωση τῶν ἀκρίδων -, μέρος τῶν εἰσπράξεων τοῦ ὁποῖου διέθετε γιά τήν κατασκευὴ προσωρινῆς μορφῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δημοσίων ἔργων, γιά τήν ἀπασχόληση τῶν δεινῶς μαστιζομένων ἀγροτῶν. Τελικὰ ὁμως ἡ κατάστασις εἶχε τόσο πολὺ ἐπιδεινωθεῖ, ὥστε λήφθηκαν τὰ πραγματικά ἀποφασιστικά μέτρα ἐναντίον τῶν τοκογλύφων μέ τὸ χρεωστάσιο καί τὴν ἀπαλλαγὴ πολλῶν καταχρεωμένων ἀγροτῶν ἀπὸ τὸ ἀβάσταχτο βάρος τῶν συσσωρευθέντων ὑπέρογκων, λόγω κυρίως τῶν ἐγκληματικῶν τόκων, χρεῶν πού ἀπειλοῦσαν τὴν ἀναγκαστικὴ πώλησις τῶν ὑποθηκευμένων στοὺς τοκογλύφους κτημάτων.

Ἡ ἀνομβρία, πάντως πού, ὅπως εἶδαμε, ἐπληξε καί συνεχῶς πλήττει τὴν Κύπρον, ἦταν πολὺ φυσικὸ ν' ἀπασχολήσει τοὺς Κυπρίους ποιητάρηδες ἀδιάλειπτα καί σοβαρά μέχρι καί τοὺς χρόνους μας. Ἐτοί τὸ 1931, μιά χρονιά ἰδιαίτερα ὀδυνηρὴ γιά τὴν Κύπρον στὸν τομέα αὐτό, πού ἐπιδεινώθηκε ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὰ ἐπαναστατικά γεγονότα τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ ἴδιου χρόνου καί τὴν ἐπιβολὴ ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴ ἀποικιοκρατία τῶν γνωστῶν μεσαιωνικῶν ἐκδικητικῶν κυρώσεων πᾶν ὃ ὀλόκληρον τὸν πληθυσμὸ τῆς Κύπρου, ἔχουμε τὰ ποιήματα τοῦ Λυθροδοντιάτη ποιητάρη Κωστῆ Χατζηνικόλα. στὴ συλλογὴ του πού ἐπιγράφει "Τὸ Τζιεφαλόβρυσον", ὅπως εἶναι τὸ "Ἐγεννήθηκα ρεσπέρης" καί τὸ ἄλλο του πού φέρει τὸν τίτλο "Γιὰ τὸν Μάρτην πού ν' ἰβρέσει τζαί καρκιές κρουσμένες ἔσει", ὅπως ἐπίσης καί τὰ ποιήματα τοῦ Ν. Μαυρίδη, "Τὸ πέρκι", τοῦ Δημήτρη Ττάκκα, "Τὸ Στύλλωμαν τοῦ μεσομερκοῦ" καί "Στὴν ἀνομβρίαν", καί τοῦ Ξενῆ Πάτσαλου, "Ὁ Γεωργός". Οἱ ποιητάρηδες μάλιστα αὐτοὶ υἱοθετοῦν μιά κάποια προσωπικὴ ποιητικὴ τεχνοτροπία - δηλαδὴ ξεφεύγουν ἀπὸ τὴν πεπατημένη ποιητάρικη παράδοσι τῶν μακροσκελῶν διηγηματικῶν ποιητάρικων συνθέσεων καί μᾶς δίνουν σύντομες λυρικές ἐντυπώσεις τοὺς ἀπὸ τῆς θεομηνίας αὐτῆς, χωρὶς ὁμως καί ν' ἀπομακρύνονται ἀποφασιστικά ἀπὸ τὴ λαϊκὴ ποιητικὴ μορφολογία καί τὸ λαϊκὸ συναίσθημα πού χαρακτηρίζει τοὺς ἄλλους ποιητάρηδες. Τὰ ἐν λόγω ποιήματα εἶναι συνεπῶς σχετικῶς ὀλιγόστιχα, εἶναι ὅπως ὅποτε ἀπὸ στιχουργικὴ ἀποψη ἀρτιώτερα, οἱ δὲ πληροφορίες πού μᾶς προσφέρουν σπερδύνται μὲν τῆς ἱστορικῆς ἢ χρονογραφικῆς σπουδαιότητος τῶν ἄλλων ἔκτενων ποιημάτων, ζωντανεύουν ὁμως μέ ἀληθινὰ ὑποβλητικὴ παραστατικότητά τὴν ψυχολογικὴν κατάστασι τοῦ μαστιζομένου ἀπὸ τὴν ἀνομβρία καί τῆ

συμπαρομαρτοῦσα τοκογλυφία δύστυχου κατοίκου τῆς ὑπαίθρου τῆς Μεγαλονήσου. Μιά κατάστασι πού μεταγενέστερα ζωγραφίζουν ἐπιγραμματικά ὁ Παῦλος Λιασίδης καί ὁ Χαράλαμπος Ἀζινος στὰ ποιήματά τους γιά τὴν φτώχεια.

Τὰ δύο ποιήματα τοῦ Κωστῆ Χατζηνικόλα (γεννήθηκε στὴν Ἀγ. Νάπα τὸ 1908 καί πέθανε τὸ 1978) - "Ἐγεννήθηκα ρεσπέρης" τὸ ἕνα, καί τὸ ἄλλο "Γιὰ τὸν Μάρτην πού ν' ἰβρέσει τζαί καρκιές κρουσμένες ἔσει", ὅπως τὰ ἔχει δημοσιεύσει ὁ γνωστὸς μελετητὴς τῶν ποιητάρικων καί τῶν λαϊκῶν τραγουδιῶν τῆς Κύπρου Κ.Γ. Γιαγκουλλῆς, ἔχουν ὡς ἑξῆς:

ἘΓΕΝΝΗΘΗΚΑ ΡΕΣ' ΠΕΡΗΣ

Ἐγεννήθηκα ρεσπέρης πού παπποῦν τζ' ἀπού παπᾶν.

κατοικῶ μέσ στὰ χωράφκια, ὀξω πού τὸν κασαπᾶν.

Τζ' ἡ δουλειά μου ν' πάντα τούτη, πού βρα παππουγεννικόν.

τ' ἄλετρον τζ' αἱ τὸ ζευκάριν.

πού Γεννάρην ὡς Γεννάρην.

ὡς τῆς ὥρας ταχτικόν.

Νιάζω, διολίζω, σπέρνω μέ τὰ σιερένα ν'ιά, μέραν νύχταν μέσ στοὺς κάμπους, στὴν πυρὰ τζαί στὴν σ'ιονιάν.

Πότε ππέφτω μέσ στό σπῆλιον, πότε πᾶ στὴν θεμωνιάν

τζαί δοξάζω τοὺς Ἀγίους πάντα νά ν' καλογρονιά.

Φέτι πού ν' φτανός ὁ γρόνος, τὰ χωράφκια διψασμένα.

εἶμαι βαωμένος ἔσω τζαί μέ δκυό σ'εἰλη καμένα.

Ἀμα βκῶ τῆς πόρτας ὀξω νά συντύχω μέ κανέναν.

πρῶτος λόος πού ν'νά 'κούσω "ἔξεράναν τὰ σπερμένα"!

Ἐν ἔχει νερά ἡ Κύπρος φέτι, τὸ τριάντα ἔνα, τζ' ἐννά τρώμεν, ὅπως πρῶτα, τὰ ψουμνιά τὰ κριταρένια.

(1931)

ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΡΤΗΝ ΠΟΥ Ν' ΙΒΡΕΣΕΙ ΤΖΑΙ ΚΑΡΚΙΕΣ ΚΡΟΥΣΜΕΝΕΣ ΕΣΕΙ

Τωρὰ πού θέλει ἡ γῆ νερά, Μάρτη, γιὰτ' ἔν ἰβρέσεις

τζαί τοῦ ρεσπέρη τὴν καρκιάν κρουσμένην νά τὴν ἔσεις;

Μάρτη! Ἐσοῦ μᾶς ἔφερεις φτώσιαν τζαί κακοσύνην.

ἔδκιωξες τζαί τὸ κρέιτον τζαί τὴν ἐμπιστοσύνην.

Ἐσοῦ 'σαι τζεῖνος πού 'δωκες τὰ γρέη τοῦ ρεσπέρη

τζ' ἔμεινεν πείνα, τιτσιρκόν στῆς Μεσαρκᾶς τὰ μέρη.

Ἐσοῦ, ὁ μῆνας ὁ καλός, τοῦ γρόνου τ' ἀνοιχτάρην.

κάμνεις μᾶς τζαί βοράζουμεν περατικόν σιτάρην.

Ὅπως τ' ἀγρέλλιν ἡ σπορά πομπρύτερα.

νυφοῦλλα.

τωρά έπηα τζ' εΐα τα, μαύρα καψάλιν ούλλα.
 "Έχει ρεσπέρην πού 'ν βάλλει όκκάν μέσ στήν
 σακκούλλαν,
 τζ' έφερες τόν κακότυχον πίσω χιλιάδες μέτρα,
 γιατί έμπης, Μάρτη, τζ' έβκηκες τζ' έν έβρεξεν
 χολέττρα.
 Τζ' εΐνον πού καρτερούσαμεν νά σπείρει, νά
 γιωρκήσει,
 χτηνά, πουλιά τζ' αΐ πλάσματα ούλλους νά μάς
 ταΐσει,
 τωρά πεινά τζ' ό ίδιος, πκοιός έννά τόν ρωτήσει;
 Τίνος τήν πόρταν, ό φτωχός, νά πάει ν'
 άχτυπήσει
 μέσ 'ς τούτην τήν κατάστασιν; Σκέφτου τζ' αΐ
 κάμε κρίσιν!

Τό ποίημα του Νεόφυτου Μακρίδη
 (γεννήθηκε στόν Γαουράν, σημερινή Νέα
 Σπάρτη, τό 1912 καί πέθανε τό 1967) "Τό Πέρκι",
 πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1948.

ΤΟ ΠΕΡΚΙ

Μέ τό πέρκι ζει ό ρεσπιέρης, μέ τό πέρκι
 παρπατεί,
 μέ τό πέρκι τρώ' τζ' αΐ πίνειν, μέ τό πέρκι
 δκιαλοάται,
 μέ τό πέρκι έν' π' άρκεύκει τήν δουλειάν του
 τζ' αΐ κρατεί
 τζ' έν τό βκάλλει πού τόν νοϋν του, στέκει,
 ππέφτει ή τζοιμάται.
 Γιατί ένι στόν ρεσπιέρην πίστις μιάλη ριζωμένη,
 πού όσον τζ' άν καταμασκιέται άπού φτώσ'ιαν
 τζ' άστοσ'ιάν,
 ή καρκιά του μέ τό πέρκι γίνεται δρακοντεμένη,
 γιατί όρπιζει στους καμούς του νά 'βρει
 πνάσμαν, 'ποσπασ'ιάν.
 Μέ τά λόγια τά-δικά τους πνάζ' ή άχαρη καρκιά
 του
 του ρεσπιέρη πόν του βκάλλει πού τό πειν του
 τουντο πέρκι
 τζ' άν ψοφήσουν τά χτηνά του τζ' έν γιωρκήσει μέ
 ή σπορά του,
 του τζ' αιρου καλός ό χρόνος έννά πει πάλε
 πέρκ' έρτει.
 Τζ' έτσι ένε τουντο πέρκι στήν καρκιάν του
 φυτεμένον
 του ρεσπιέρη, πού άν τήν σσίσεις πόν' καμένη
 του νεροϋ,
 έννά δεΐς φορές σαράντα μέσα τζ' ει, λαλούν,
 γραμμένον,
 πέρκι φέτ' έν' εύλοϊτα ή πέρκ' έρτει του τζ' αιρου.
 (1948)

Τά ποιήματα του Δημήτρη Ττάκκα (γεννήθηκε
 στό Λιοπέτρι τό 1918 καί έπαγγελλόταν τόν
 τσοπάνο), "Στήν άνομβριάν" καί "Στύλλωμαν του
 μεσομερικού", έχουν ως έξης :

ΣΤΗΝ ΑΝΟΜΒΡΙΑΝ

Πά' στήν γήν οι άμαρτίες έπολλύνασιν πολλά
 τζ' αΐ γιά τούτον πκιόν ό κόσμος τίποτ' έν πάει

καλά.
 Ό Θεός μέ τιμωρίες άρκεψεν νά του χτυπά,
 καρτεροϋμεν τέσ βροσές του, όμως έν μάς
 κουλλουπά,
 έχαθήκασιν τά νέφη, λείπουν πού τόν οϋρανόν
 ιζ' έν' ή γή μας έναν χάλιν γέρημον τζ' αΐ
 σκοτεινόν.
 Έν' σπερμένα τά χωράφκια ούλα στήν
 ξεροβολιάν
 τζ' έν έφάνην πρασιναίν, μόνον τρώσιν τά
 πουλιά.
 Τά κουπάδκια μέσ στους κάμπους ζιπιλλεύκουν
 νηστικά
 τζ' αΐ κατός' η του βοσκοϋ τους πού θωρεί τζ' αΐ
 'δρωπικά.
 "Ω Θεέ μου, τζ' αΐ λυπήθου τά χτηνά τζ' αΐ τά μωρά
 πού 'ν' άσύντυχα τζ' αΐ πέψε εις τήν γήν μας τά
 νερά.

ΣΤΥΛΛΩΜΑΝ ΤΟΥ ΜΕΣΟΜΕΡΚΟΥ

Πότ' έννά δοϋμεν τής βροσής τά νέφη
 πανωθκιόν μας
 τζ' αΐ γύρου γύρου ό τζαιρός νά
 κρυφοπουμπουρίζει,
 ν' άστράφτει τζ' αΐ νά βάλλουμεν καθάνας τόν
 σταυρόν μας
 τζ' αΐ τό ψιχάιν ν' άρκινά τήν γήν νά τήν ραντίζει!
 Τζ' άπού ψιχάιν ύστερα νά σφίξουν, νά
 κοσμήσουν,
 νά κατεβούν οι ποταμοί, νά τρέχουσιν οι
 στράτες,
 νά λάμνουν δκυό μερόνυχτα τζ' έτσι νά
 σταματήσουν
 τζ' οι άβκολιές των χωραφκιών νά φαίνονται
 γεμάτες.
 Τζ' ύστερα πού όχτώ μέρες ή γή πού 'ννά
 στραντζ'ίσει,
 σάν τόν άβρόν μέ τ' αλετρον νά 'ν'
 καλοκαμωμένη,
 κάθε ρεσπέρης νά ξεβει τόν σπόρον ν'
 άρκινήσει,
 πού 'ν' ή καλλύττερη δουλειά, στόν κόσμον
 τιμημένη.
 Εΐντα χαράν έχ' ή σπορά πού 'ννά
 πρωτοβλαστήσει
 τζ' όξω οι κάμποι, τά βουνά τσ' αΐρκα νά
 ντυθούνσιν,
 μέ τό κουπάιν τ' ό βοσκός νά πάει νά βοσσ'ίσει
 τζ' αΐ χορτασμένες νά στραφούν, στήν μάντραν
 τους νά μποϋσιν.
 Θεέ μου, πού 'σαι πανωθκιόν, ό βασιλιάς του
 κόσμου,
 τζ' ούλα, τά πάντα κυβερνάς, τέσ φτώσιες τζ' αΐ τά
 πλούτη,
 άκου τό παρακάλλιον μου τζ' έν είμαι μανιχός
 μου
 τζ' αΐ νά τά δοϋμεν τά νερά τήν έβτομάαν τούτην.
 (1972-73)

Καί τελειώνουμε τήν έπιλογή ποιημάτων
 σχετικών μέ τήν άνομβρία μέ τό σύντομο ποίημα
 του Ξενή Πάτσαλου (γεννήθηκε στό Παραλίμνι τό
 1901), πού επιγράφεται χαρακτηριστικά "Ό

Γεωργός”:

Πόσον τζαιρόν μέσ στηδ δουλειάν νά δρώννει
νά τήγ καλλιεργά τήγ γήν τζ’ ἀγκάθκια νά
γεμώννει;

Πόσον τζαιρόν οἱ γεωργοί νά ζοῦβ
βασανισμένοι

μέσ στές λαξίες, μέσ στά βουνά
κρουσμένοι μέσ στά βάσανα
τζ’αί πάλε πεινασμένοι;

’Ο γεωργός μέσ στηδ δουλειάν ἀκούραστος
δουλεύει

μέσ στά νερά, μέσ στήμ πυρά σκαλίζει τζ’αί
φυτεύκει,

τίτσιρος τζ’ ἀλυπόλητος καρπούς τῆς γῆς
σωρεύκει

τζ’ οἱ μερομίσθιοι νά τρῶν τζ’ αἱ τζ’ εἶνος νά
νυστεύκει;

Λαλοῦμ πῶς ἔφταισεν Ἀδάμ πού τόν τζ’ αἰρόν
πούμ πλάστην·

μά οἱ ἀπόγονοι τ’ Ἀδάμ μόνον ἐμεῖς εἰμάστιν;

Οἱ πλήμμυρες

Τοκογλύφοι, ἀνομβρία, ἀκρίδες. Ἀλλά ἡ
ἀλυσίδα τῶν μαστίγων, πού ἐπλητταν τό
πολύπαθο νησί τῆς Ἀφροδίτης, δυστυχῶς δέν
τέλειωναν στό ἀδυσώπητο αὐτό τρίγωνο. Ἡ
ἀποικιοκρατική κυβέρνηση τῆς Κύπρου,
συνεχίζουσα τήν ἐγκληματική δημοσιονομική καί
κοινωνική ἀδιαφορία τῶν προκατόχων τῆς
Ὁθωμανῶν, ἦν δέν μπορούσε νά προλάβει ἡ ν’
ἀποφυγεῖ τήν ἀνομβρία καί τίς ἀκρίδες, ἦταν
ἀσφαλῶς σέ θέση, ἂν ἤθελε κι ἂν διακατεχόταν
ἀπό εὐγενεῖς σκοπούς γιά τό νησί, πού τό
ἀγόρασαν πληρώνοντάς το μέ τό αἷμα τῶν
κατοίκων του, νά καταπολεμήσει τίς δυό ἄλλες
θεομηνίες: τοὺς τοκογλύφους καί τίς
πλήμμυρες, οἱ ὁποῖες κατ’ ἐπανάληψη ἐπληξαν,
καί μάλιστα θανατηφόρα πολλές φορές, τόν
ἀπροστάτευτο κι ἐγκαταλειμμένο ἀπό τοὺς
πάντες λαό κυρίως (ἀλλά ὄχι πάντα) τῆς
ὑπαίθρου. Καί τοῦτο γιατί ἡ Κυβέρνηση ἀμέλησε
ἐνσυνείδητα καί σκόπιμα νά κατασκευάσει ἕνα
ἀσφαλές ὁδικό δίκτυο καί προπαντός γέφυρες
πάνω σέ ξεροπόταμους πού μετατρέπονταν, σέ
περιόδους ὑψηλῆς κατακλυσμιαίας
βροχόπτωσης, σέ παγίδες θανάτου ἢ σέ
ἀδιαπέραστα φράγματα πού ἄφηναν πολλάκις
γιά ὀλόκληρες μέρες ἀρκετοὺς ἀγρότες καί
τοσπάνηδες ἀποκομμένους ἀπό τά σπίτια καί τίς
οἰκογένειές τους ν’ ἀναζητοῦν καταφύγιο σέ
σπηλιές ἢ κάτω ἀπό δέντρα ἀκριβῶς ἐπειδὴ δέν
μποροῦσαν νά διαβοῦν τά πλημμυρισμένα αὐτά
ποτάμια πού μετατρέπονταν, σέ λίμνες
ἀδιαπέραστες. Ἦταν λοιπόν φυσικό οἱ
ποιητάρηδες, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦσαν, ὅπως
εἶπαμε, τοὺς ἀσφαλέστερους καί τοὺς πιό
εὐαίσθητους δέκτες τῶν κραυγαλέων
μηνυμάτων ἀπελπισίας καί ἀγχους τοῦ
Κυπριακοῦ λαοῦ - φωνῶν ὁμως σέ ὦτα μὴ
ἀκουόντων - νά ἐκφράσουν στίς ποιητικές τους
συνθέσεις ἀκριβῶς ἐκεῖνο τό πικρό παράπονο
πού ὁ λαός συνηθίσε ἀπό τά χρόνια τῆς
μακραίωνης δουλείας του νά καταπίνει
ἀδιαμαρτύρητα καί παθητικά. Πίστευαν δηλαδὴ

οἱ Κύπριοι - καί ὄχι ἀδικαιολόγητα - ὅτι κάθε τους
διαμαρτυρία θά καταστελλόταν καί θά πνιγόταν
ἀπὸ τό ἀδυσώπητο φίμωτρο τοῦ κατακτητῆ, γι’
αὐτό κι ἀνέμενε, σάν πνοή ἐλεύθερης βούλησης
καί ζεῖδωρης αὔρας, τόν ὁμότιμό του ποιητάρη νά
διατυπώσει, ἔμμετρα καί διπλωματικά, ἀκριβῶς
τά ἴδια συναισθήματα πού διακατεῖχαν ὀλόκληρο
τόν μαστιζόμενο ἀπὸ τίς θεομηνίες λαό τῆς
Κύπρου.

’Ο ποιητάρης Γεώργιος Καραγιάννης ἀπὸ τό
Λευκονοικο (γεννήθηκε τό 1892 καί πέθανε τό
1962) διεκτραγωγεῖ ὡς ἐξῆς τόν “Φοβερό
πλημμυρισμό τοῦ Λευκονοικοῦ τῆς 18ης
Δεκεμβρίου 1934” στό ὁμώνυμο ποίημά του πού
τυπώθηκε στή Λευκωσία στίς ἀρχές ἴσως τοῦ
ἐπόμενου χρόνου. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 173 στίχους
καί μᾶς παρέχει, δίκην ἐφημερίδας, ἀρκετές
πληροφορίες γιά πρόσωπα καί πράγματα πού
ἀνταποκρίνονται γιά πλήρως στίς παρεχόμενες
περιγραφές τῶν ἐφημερίδων καί τῶν ἐπισήμων
ἐκθέσεων τῆς ἐποχῆς. Παραθέτω μερικά
χαρακτηριστικά ἀποσπάσματά του καί πιστεύω
πῶς ὑπάρχουν ἀρκετοὶ ἐπιζῶντες σήμερα
ἀπόδημοι πού θά θυμηθοῦν τά τραγικά γεγονότα
τῆς ὥραίας αὐτῆς κωμόπολης, τά ὁποῖα ὑπῆρξαν
μιά ἐπιπρόσθετη αἰτία πού τοὺς ἐσπρωξε νά
ξενιτευθοῦν :

“Ὁ φοβερός πλημμυρισμός τοῦ Λευκονοικοῦ
τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1934. Ποίημα συνταχθέν
ὑπὸ Γεωργῆ Γ. Καραγιάννη ἐκ Λευκονοικοῦ. Τύπ.
Κ. Κύρου - Λευκωσία.”

Τό χίλια ἑννεακόσια πού τό τριανταένα
τῆς Τζύπρους τά παράπονα ν’ ἀκούσετε πού
μένα.

Τό χίλια ἑννεακόσια εἰς τό τριανταδύο
ἡ Τζύπρους μας ἐπέρασεν πολλὰ κακόν τόν βίον.

Νά σᾶς τό πῶ σκοντολογιάν, ἔτσι μέ λόγια
λλία

τῆς Τζύπρους μας ἡ φτώχεια τῆς ἦτουν ἡ
ἀνομβρία.

Τό χίλια ἑννεακόσια πού τό τριαντατρία,
ἐλᾶτε νά δροικήσετε τῆς Τζύπρους ἱστορία,
ὡς τό τριαντατέσσερα ἦτουν ἡ ἀνομβρία.

Οἱ καημένοι γεωργοί μέσ ’ς τούντους τρεῖς
τούς γρόνους
ἐσπέρναν τζ’αἱ πού τά φτανά ἐπιάννασιν τοὺς
σπόρους.

Ἐγιῶρκαν νακκουρίν ψοῦμίν ἡ Πάφου, τό
Καρπάσι,

ἡ Μεσαρκά ἐν ἔκαμνεν μέ κόλλυφα νά φᾶσιν.

Εἰς τό τριαντατέσσερα τά νέφη

ἐχαμηλῶσαν,

μέσ στὸν Ὀκτώβρη ἐβρεξεν τζ’ ἐπότισεν
καμπόσα.

Ἐβρεξεν πάνω στὸν ζυόν τζ’ ἦρταν οἱ
ποταμοί μας,

ὅσα ἦπιαν ἦπιασιν καλὰ τά ἄλλα ξερὴ ἡ γῆ μας.

Ἀκροαστεῖτε νά σᾶς πῶ λόγια καλὰ π’
ἀνήκουν,

γιά τόν πολλύν πλημμυρισμόν πού ἔτουν τοῦ
Λευκονοικοῦ.

Εἰς τό τριαντατέσσερα, δεκαοχτῶ

Δεκέμβρη,

ἐθέλεν κάθε ποτάμός τό μέρος του νά τό ἔβρει.

Ἦτουν ἡ ὥρα στές ἐφτά, μά τοῦ Θεοῦ

δυνάμει,
ἐθέλησεν ὁ Πλάστης μου κατακλυσμὸν νά κάμει.
Κρεμμάζει νέφος στὸν ζυόν, στράφτει τζ' αἰ
πουμεπουρίζει,
ἀχάπαρὰ τὰ πλάσματα, τό ψέμαν εἶντ' ἀρίζει.
Τζεῖνον τό νέφος πόβρεσ' ἐν σ'ιάζει κατὰ
τόν Νότον,
στράφτει τζαί πουμπουρολοᾷ, βάζει τζαί
φκάλλει κρότον.
Τὰ πλάσματα θωρούσασιν,
ἀμμά παρακαλούσασιν
νά μέν ι-σταματήσουν
Νά ἴρουν γεμάτοι ποταμοί, νά πᾶσιν νά
ποτίσουν.

Ἐσάζαν τοὺς ρησίῳνες τους νά πιούσιν τὰ
κρομμύδκια,
τζ' ἄξυπνα ἦρτεν ὁ Κρυός τζ' ἐπάτησεν τὰ
σπίδκια.

Ἦρτεν μιά θάλασσα νερόν, ἐγέμωσεν τόν
τόπον,
χαλᾷ τὰ σπιδκια, παίρνει τα, δίχα νά κάμει
κόπον.

Ἔτρεξεν τζ' ἦρτεν τόν Σ'εζάν τζ' ἐκράτεν
πού 'ν' τοῦ Σ' ἦρα,
ὥς τό παζάριν τό νερόν μέσ στοῦ χωρκόν
πλημμύρα.

Κτυπᾷ γυρόν πού 'ν' τοῦ Μαρκεῖ τζ' αἰ πᾶ'
κατὰ τοῦ Τσάκρα,
τόν καφενέν τοῦ Φώτιου ἐτοίλλαν τον μιάν
ἄκρα.

Συνάμα ἦρτεν τζ' ὁ Σ'εζάς τζ' αἰ εἶνος
χυμωμένους,
πού 'τουν ξερός, κατάξερος, πού γρόνια
ξηχασμένους.

Ὁ χυμωμένος ὁ Σ' εζ' ἄς, ὁ ξηχασμένος
Κότζ' ιας,
ἐτρύπησεν τους τήν Τζαμήν πού δκιάβαζεν ὁ
Χότζ'ιας.

Τζεῖντο γιοφύριν τοῦ Σ'εζᾶ ἐν εἰσ' ἐν
μεϊτάνιν
τζ' ἐμπαινεν ἄμετρον νερόν μέσ στοῦ Τζυπρη
τό χάνιν.

Ἡ ρήση ἡ ἀνόρπιστη ἐθέλησεν τὰ τρέξει
τζ' εἶαν τήν μέ τ' ἀμμάδκια τους σπιδκια νά
καταστρέψει.

Ἐματωθῆκαν τὰ νερά τζ' αἰ
τιτσ'υρολοοῦσαν,
σάν ψάρκα μέσ στήν θάλασσαν τὰ σπιδκια
κολυμποῦσαν.

Γύρνει καμήλους ὁ Κρυός, κουτρομπελλᾷ
τὰ σπιδκια,
τσάππες, βολίτζια τό νερόν παίρνει τα σάν τὰ
φιδκια.

Ἐπῆρτεν ρεσπερόσπιτα, σπιδκια
κατοικημένα,
πὸν ἀθυμοῦνται πρωτινοί πότε ἐν' πού 'νι
κτισμένα.

Καθ' αὐλοτόπιν ἔφηνεν ἄλλου μισόν,
ἄλλου 'ναν.

Τοῦ Τρύφωνα, τοῦ Περικλῆ,
τοῦ Κκαντωνῆ, τοῦ Πιτουλλῆ,
ἐν ἔφηκεν καχόλου
τζαί τοῦ Μαντρίτη τοῦ φτωχοῦ ἔκαμέν τα τοῦ
βώλου.

Γιὰ τόν Μαντρίτην τόν φτωχόν εἶπαν μου
νά πιστέψω

ἐδῆσαν τον μέ τό σσ'οῖνιν τζ' ἐβκάλαν τον
ἀππέξω.

Ἦσοι ἐκόψαν ἔσσω τους τὰ σπιδκια τζ'
ἐχωροῦσαν
ἐδῆσαν τους με'τά σσ' οῖνιά τζ' ἔξω τοὺς
ἐτραβοῦσαν.

Τοῦ Ἀντωνῆ τοῦ Σ'ηρουδκιού, τοῦ Φάλα τζαί
τοῦ Βλούρου,
Βασίλη, Πάκκα, Τζυρκακό, τὰ σπιδκια τοῦ
Φασούλα,
ὅπου ἐβάρτεν τό νερόν ἐχάλασέν τα οὔλα.

Μονόφωνα τὰ πλάσματα ἐκλαῖαν τζ'
ἐφωνάζαν
τζ' αἰ τόν ἀφέντην τόν Θεόν οὔλοι τους ἐδοξάζαν
τζ' ἐν ἀκουοῦνταν οἱ φωνές πού τὰ νερά πού
βάζαν,

Ἐθώρουν μέ τ' ἀμμάδκια μου τζ' αἰ μέ τὰ
φκιά μου δροίκουν,
ἐν' δεύτερος Κατακλυσμός πού 'τουν τοῦ
Λευκονοίκου.

Οὔλα τὰ κατωίτικα τὰ σπιδκια 'ν'
φουσκωμένα,
ἐπῆα τζ' εἶα τζ' ἐν ἡβρα ἀσάλευτον κανένα.

Ἦσα 'χουν θεμελιούς ψηλοὺς μπορεῖ νά
τααντέσουν,
πὼς ἐξησ'ειμωνιάσασιν, μά τοῦ τζαιροῦ 'ννά
ππέσουν.

Κουβέλλες, αἶγες, ὄρνιθες, <γάρους>
καταραμένους
ἐπῆρτεν τους ὁ ποταμός στοὺς κάμπους μας
πνιμένους,

Ἐσπάσασιν οἱ πότσες τους τζαί τὰ γυαλιά
τῶν λάμπων,

κρεβάδκια τζαί παπλώματα,
μαεῖρισσες, χαλκώματα
ἐπῆρτεν τα στὸν κάμπον.

Σκάφες τζ' αἰ κουπποσάνια τζαί χάπιες τζαί
πιχάρκα
ἐσκόρπισέν τα τό νερόν ἄλλου πυκνά τζ' ἀνάρκα.

Ἐπῆρτεν τους τὰ ροῦχα τους τζοῦλην τήν
καλανκιάν τους
τζ' ἐμείναν ἀνυπόλητοι, τιτοίρκα τὰ παιδικιά τους.

Τζ' αἰ ὁ ἀγροτικός γιατρός εἶσ' ἐν πολλύν
φεκκίριν,
πὸμπαινεν ἔσσω του νερόν τζ' ἐν τῶκαμεν
χαττίριν.

Τσαγκάρηδες, σκαρπάρηδες
ἐμπόρους τζ' αἰ μπακκάληδες
ἐμπην στὰ μαγαζιά τους
ἐσπῆσεν ζάμπαν τό νερόν τζ' ἐμάλλωνεν μιτὰ
τους,

ἐπῆρτεν τους τὰ ρύζια τους,
τὰ λάδκια τζαί τ' ἄλεῦκα τους,
τζαί τὰ ζαχαρικά τους.

Ἦν ἦτουν τοῦτοι μανιχᾶ, ἴσ' ιαν νά πῶ,
ἐφκιοῦσαν,
πού κόψαν τό βερεσιέν τρεῖς γρόνους ἰζ' ἐν
ἐδκιοῦσαν.

Ἐπῆρτεν τους τὰ ἡμισα, δίχα ππαράν νά
δώσει
τζ' εἶπεν τους νά τὰ γράψουσιν τζ' αἰ νά τοὺς τὰ
πιερώσει.

Εἶπα καμπόσα τοῦ Κρυοῦ τζ' ἐδίκλησα στήν
Δύσιν,
νά σᾶς τὰ πῶ καθεαυτὸν εἶντα 'καμεν ἡ ρήση.

Ἐπάτησεν τήν Τζ' υρκακούν, τόν γρουσοφόν

Ἀνδρέαν,
Καντούναν, Ζίγκον τζ'αί Φουντζήν ἔκαμέν τους
παρέαν.

Ἡ ρήση ἡ ἀνόρπιστη εἶπεν τους ἔννά τρέξω
τζ' ἔμπαινεν ἔσσω τους νερόν τζ' ἔφκαίννασιν
ἀππέξω.

Ἐβάλλαν εἰς τές πόρτες τους σακκοῦλες τζ'
αἱ σανίδκια,
ἔδωξεν ἕναν μαχαλλάν ἡ ρήση πού τά σπιδκια.

Ἔστησεν μῖαν ὀρκάν νερόν, ἔκαμε
τταϊμίνι,
πού ἔν τό χῶρεν νά περνᾶ πουκάτω τό γιοφύριν.

Εἰς τήν πλημύραν πάντοτε τά λόγια
πολλυνίσκουν
τζ' αἱ τοῦτοι τά φταισίματα τοῦ γιοφυρκοῦ τά
βρίσκουν.

Ἀκόμα ἀλλόνα νά σᾶς πῶ· κάτω πού 'ν' ἡ
περβόλα,
τά σπιδκια πού 'τουν στόν γυρόν ἐφούσκωσέν τα
ὅλα.

Ἐπονατσάραν τά νερά, τά σπιδκια
ἐπλυμάναν
τζ' ἔβκαινεν ἄλλος βουννισμός πού τῶν
πλασμάτων κλάμαν.

Ὀλόπηλα τά πλάσματα ἐκλαῖαν τζ'
ἐλαλοῦσαν
τζ' αἱ τόν ἀφέντην τόν Θεόν τόν ἐπαρακαλοῦσαν·
νά πάρει ἀέρας βαρετός, τά νέφη νά
σκορπίσει
τζ' αἱ τές δυνάμενες βροσές πάνω νά τές
κρατήσκει.

Οὐλους τοὺς πλημμυροπαθεῖς ἐθῶρουν
τους κλαμένους,
οὐλα πού νάνην βκάλλουσιν πῶσσω τους
πεθαμμένους.

Ἐκλαῖαν γιατί ἔν εἶχαν σπιδκια νά
κατοικήσουν,
μέ στρώματα νά κοιμηθοῦν, μέ ροῦχα νά
φορήσουν.

Τούτους τοὺς πλημμυροπαθεῖς ὅποιος τοὺς
βοηθήσει
σάν νάνην πιάσει ἐκκλησιάν πού τζ' ινουρκῆς νά
κτίσει.

Τοῦ Λευκονοικοῦ οἱ καλοὶ εὐτύς
ἐπροσπαθῆσαν
τζ' ἐβκάλαν τές γεναῖτζ' ες τους τά σπιδκια τζ'
ἐγυρίσαν
τζ' ἤβραν τους ροῦχα καθαρά τζ' αἱ τοὺς
οἰκονομῆσαν.

Τζ' αἱ τζ' εἰνους τοὺς φτωχοὺς φτωχοὺς
πού μέινασιν τζ' ἐχάσαν
ριάλια τοὺς ἐδώκασιν τζ' ἐκάμασιν τό Πάσκαν.

Ὁ Κυβερνήτης, Δοικητής ἤρτασιν τζ'
ἐξετάσαν
εἰς τές τριάντα τοῦ μηνός τά σπιδκια πού
χαλάσαν.

Ἄμα τές εἶαν τές ζημιές πού κάμαν οἱ
πλημύρες,
ὁ Κυβερνήτης ἔδωκεν τσ' ἐκκιν γιά δέκα λίρες.

Τζ' ἔφερεν τζ' ὁ Τοποτηρητής ἀλλό τριάντα
λίρες.
τζ' εἶπαν στοὺς πλημμυροπαθεῖς νά τοὺς τές
κάμουν μοῖρες.

Εἰς τές τριάντα τοῦ μηνός τά νέφη ἐποτζ'
ιαλάραν
τζ' αἱ γιά τοὺς πλημμυροπαθεῖς ἐπιτροπήν

ἐβάλαν.

Ἐβάλασιν ἐπιτροπήν τζ' ἐβκήκαν τζ'
ἐγυρίσαν,
οπίτιν πού οπίτιν τοῦ σπιδκιου τά ἐπαρατηρήσαν
τζ' αἱ τρεῖς χιλιάδες χασιμιές λίρες τοὺς
ἐκτιμήσαν.

Τές πόρτες ἐξηπόρτωσεν τζ' ἔκαμεν τε
σανίδκια,
ἐπάτησεν, ἐπάττισεν τρακόσια δέκα σπιδκια.

Ὡς τζ' αἱ τές σιερόπορτες πού τέ
ἐστερεῶσαν,
ἐκτύπησέν τους τό νερόν τζ' ἐγείραν τζ' ἐζᾶσαν.

Ἡ Ἀγγλική Κυβέρνησις πέρκι τοὺς βοηθήσει
τζ' αἱ πολίτειες τζ' αἱ χωρκά κάθε φτωχοῦ τζ' αἱ
χτίσει.

Φροντίζει τό Λευκόνοικον ὅσον τζ' ἂν ἰ-
μπορήσει,
νά δώκει λίρες περισσές, σπιδκια νά τοὺς ἰ-
χτίσει.

Εἶπαν μου τέλεια ὕστερα, ἔν ἐγραψα τήν
ῶραν,
ἔπεψεν ἀλλό ἐκατόν ἐννιά λίρες ἡ Χώρα.

Ὁ ἐπουράνιος Θεός νά 'ν' πάντα βοηθός
τους,
ὅσοι ἐβοηθήσασιν, ἄξιος ὁ μισθός τους.

Ποά π' ἀππέξω τοῦ χωρκοῦ, τήν στράταν τοῦ
Ψελλάτου,
οὐλα πού νά 'σ' εν θάλασσαν στοὺς κάμπους τζ'
ἐτζ' οймάτου.

Πῶξω πού τό Λευκόνοικον πού πᾶν εἰς τό
Ψελλάτον,
ἡ θάλασσα πού τόν βορκάν σάν πού κατέβην
κάτω.

Ἔτρεξεν ὁ Γεννιήτερες τζ' ἤρτεν πού πάνω
κάτω
τζ' εἶπαν μου πῶς ἐχάλασεν τό ἤμισον Ψελλάτον.

Τζ' αἱ μές στόν Μαραθόβουνον, καθῶς μοῦ
ιστορήσαν,
πού τήν πλημύραν τήν πολλήν, ὁ κόσμος
ἐπαττίσαν.

Τῆς μηχανῆς τοῦ Τζ'υρκαλλῆ ἔχωννεν τά
λιχάρκα
τζ' αἱ τό νερόν ἐπῆρεν τα στοὺς κάμπους τά
γομάρκα.

Ὡς τές ἀβάτζ'ηες τό νερόν ἐσκοῦλλιζεν
τοὺς μύλους,

κρεβάδκια τζ' αἱ παπλώματα,
μαερίσσεες, χαλκῶματα,
ἐπῆρεν τζ' αἱ τοὺς σ' οἶρους.

Ὡς ἐκατόν λίρες ἡ μιά εἶπαν μου ἐκτιμήσαν,
ἀλλά 'ν ἰ-ξέρω τοῦ φτωχοῦ, ἂν τοῦ ἐβοηθήσαν.

Τόν ἐπουράνιον Θεόν ὁ κόσμος νά δοξάσει,
ἔτσι βροσῇ δυνάμενη νά μέν ἰ-ξαναπιάσει.

Εἶμαι φτωχός ἀνήμπορος τζ'αἱ ὅσοι μέ
λυπάστε,
τόν κόπον πού τό σύνταξα πῶναν χαρτίν
γοράστε.

Τζ'αἱ πάρτε το στό οπίτιν σας τζ' ἀννοιξετε
δκιαβάστε
τζ'αἱ τόν ἀφέντην τόν Θεόν ἀπού καρδιάς
δοξάστε".

Δύο χρόνια ἀργότερα, καί συγκεκριμένα στίς 4
Δεκεμβρίου 1936, μιά νέα τραγωδία ἀπό
πλήμυρα τοῦ ποταμοῦ Ἀσέλεια, μέ τέσσερα
τώρα θύματα, ὁδήγησε τόν γνωστότατο ποιητάρη
Χαράλαμπο Ἀζινο (γεννήθηκε τό 1905 στό χωριό

Φιλούσα) νά ἐκδώσει, τό 1937, στή Λευκωσία τό ποίημά του "Τό τσάκρι τοῦ ποταμοῦ τῆς Ἀσέλειας καί τὰ τέσσερα θύματά του". Ἀποτελεῖται ἀπό 245 δεκαπεντασύλλαβους ὁμοιοκατάληκτους ζευγαρωτούς (αα) στίχους, στό δέ ἐμπρόσθιο μάλιστα ἐξώφυλλό του δημοσιεύει καί τή φωτογραφία ἐνός ἀπό τὰ τραγικά θύματα, τοῦ Τούρκου δικηγόρου Σουλεημάν Σεφκέτ, πράγμα πού παρεμπιπτόντως μαρτυρεῖ ὅτι οἱ Κύπριοι ποιητάρηδες ἔγραψαν μέν στήν Ἑλληνική διάλεκτο τῆς Νήσου, ἀλλά εἶχαν τήν ἴδια ἐπίδραση πάνω τόσο στούς Ἕλληνες, ὅσο καί στούς Ὀθωμανούς τῆς Κύπρου. Στήν πιό πάνω μάλιστα τραγωδία, ὅπως τήν περιγράφει ὁ Ἀζινος, δύο ἀπό τὰ θύματα ἦταν Ἕλληνες καί δύο Ὀθωμανοί, παρόλο πού ὁ ποιητής δέν κάνει καμιά διάκριση στόν τομέα αὐτό. Γιατί τότε ὁ λάος τῆς Κύπρου ἦταν ἀκόμα ἐνωμένος, οἱ δέ τύχες του ἦταν ταυτόσημες. Ἐχουμε μάλιστα μαρτυρίες ὅτι σέ περιπτώσεις θεομηνιῶν, ὅταν οἱ ἀγρότες ἀκολουθοῦσαν κατανυκτικά τή λιτάνευση τῶν Ἀγίων Εἰκόνων, συμπεριλάμβαναν μεταξύ τους καί Ὀθωμανούς, ἀγνωστο ἤ ἀνεξάρτητα ἀν μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχαν καί πολλοί κρυπτοχριστιανοί, κατάλοιπα τῶν χρόνων τῆς Ὀθωμανικῆς κατοχῆς τῆς Μεγαλονήσου.

Γνωρίζουμε δέ, ἐπίσης, ὅτι οἱ ποιητάρηδες, ἀνεβασμένοι πάντοτε εἴτε σέ μιά καρέκλα ἢ σέ βᾶθρο, τραγουδοῦσαν τίς ποιητάρικες αὐτές συνθέσεις τους ἀκόμα καί στή διάρκεια τῶν Ὀθωμανικῶν θρησκευτικῶν ἑορτῶν - τῶν μπαϊραμιῶν - μέ ἀκροατήρια ἀποτελούμενα τόσο ἀπό Χριστιανούς ὅσο καί ἀπό Μουσουλμάνους Κυπρίους. Παραθέτω δέ τό πιό κάτω ἀπόσπασμα ἀπό τό ὠραίο αὐτό ποίημα τοῦ Ἀζινου, τό ὁποῖο δείχνει, μεταξύ ἄλλων, καί μιά πιό ὠριμη καί ἀσφαλῶς πιό προχωρημένη ποιητική ἔμπνευση καί παραστατική δεινότητα :

"Τό τσάκρι τοῦ ποταμοῦ τῆς Ἀσέλειας καί τὰ τέσσερα θύματά του. Συμβάν τές 4 Δεκεμβρίου 1936. Ποίημα ὑπό Χ. Μ. Ἀζινου Ἐκ Φιλοῦσης Πάφου 1937".

Πού Δύσιν ὥς Ἀνατολήν καί πού Βορράν
ὥς Νότον
καί κάθε πίστιν καί φυλήν τόν κόσμον προσκαλῶ
τον.

Νά σωρεφτοῦν τριγύρω μου, μέ τάξιν νά
σταθοῦσιν,
γί' αὐτά πού πρόκειται νά πῶ νά μοῦ
ἀκροαστοῦσιν.

Ὡς ποιητής πού βρίσκουμαι, τό θεωρῶ
καθῆκον
νά γράψω τοῦντο ποίημα, ἐνθύμιον νά τό ῥήκω.
(....)

Λοιπόν τήν πρώτην τοῦ μηνός ἀρκίνησεν
νά βρέσει
καί τό νερόν τούς ποταμούς πολλύτερον νά
τρέσει.

Μέχρι τήν Πέμπτην τό πρωῒν ἡ γῆ ἦταν
ζυμάριν
τῷ οἱ ποταμοί ἐτρέχασιν σκεδόν ἕναν καράριν.
Παρασκευήν πού τὰ νερά πιλᾷ ν

ἐσταματήσαν,
οἱ ποταμοί τῶν γιοφυρκῶν σκεδόν ἐξησείλησαν.
Τ' ἀρκάτζ'ια κατηντήθησαν δεντρά τῷ
ἐξεριζῶνναν
τῷ αἱ τὰ νερά τούς ποταμούς παμπόρκα
ἐσηκῶνναν.

Δκιαρίζος, ἕνας, ὁ Ξερός, πού ἔταν
κατεβασμένοι
καί τῆς Ἀσέλειας τοῦτοι τρεῖς ἦταν
ξησείλισμένοι.

"Ὅσον τοῦ τρίτου τὰ νερά, τὰ μαῦρα, τὰ
κλεισμένα,
πού κάμαν μάνες τῷ αἱ παιδιά σήμερ'
ὀρφανεμένα.

Πάνω στό πόδι, φαίνεται, τοῦ γεφυρκοῦ
ἔχεν ὕλην
τῷ ἐκτύπαν πάνω τό νερόν στοῦ γεφυρκοῦ τὰ σ'
εἰλη.

Μέσα στήν μέσην ἔππεσεν, ἐγίνην
κουκουφέλλα
τῷ οἱ πάντες ἔκομα στέκουντο σκεδόν σάν τήν
οὐμπρέλλαν.

Λοιπόν τὰ αὐτοκίνητα σάν ποντικοί στήν
τσάκραν
ἕναν ἕναν ἀρκέψασιν νά ρέσσουν πού τήν ἄκραν.

Πρῶτος ἐφτάνει ὁ Σαλήχ στοῦ γιοφυρκοῦ
τόν πόρον
μαζί μέ τόν Σουλεῦμάν Σεφκέτ, τόν δικηγόρον.
(....)

Ὁ μακαρίτης ὁ Σεφκέτ μαζίν μέ τόν
Σαλήχην
ἦταν τὰ πρῶτα θύματα κατά κακὴν τους τύχην.
(....)

Δεύτερον ἐπιβατικόν ὁ Σταῦρος ὁ σ'ωφέρης
τῷ ὁ Λύσανδρος ὁ πκιερωτής, πῶν γενικός
κα'σέρης.
(....)

Ὁ ἴδιος ποιητάρης Ἀζινος, μαζί τώρα μέ τόν
συνάδελφό του Ἀναστάση Γρίβα (γεννήθηκε στήν
Ἐπισκοπή Μωροῦ Νεροῦ τό 1890 καί πέθανε τό
1961), ἀσχολήθηκαν μέ τήν "Τραγωδία τους
πλημμυροπαθεῖς" (ὅπως ἐπιγράφουν τό ποίημά
τους), πού ἔγινε στίς 21 Δεκεμβρίου 1949. Στό
ἐμπρόσθιο ἐξώφυλλο μάλιστα παρατίθενται καί
χαρακτηριστικές φωτογραφίες τῆς γέφυρας τοῦ
θανάτου καί τοῦ μοιραίου αὐτοκινήτου, ἐνῶ μέ τό
ἴδιο συμβάν ἀσχολεῖται καί ὁ Ἀραδιπιώτης
ποιητάρης Ἀνδρέας Μαμπούρας στό ποίημά του
"Ἡ φρικτὴ τραγωδία τῶν 17 πλασμάτων ἐκ τῆς
πλημμύρας εἰς τό γεφύρι τῆς Ἀφάνειας - Ἀσσιας
- Τριῶν ἄλλων εἰς τό πέντε μίλι Ἀμμοχώστου -
Λάρνακος τήν 21 Δεκεμβρίου 1949". Τό πρῶτο
ποίημα τῶν Ἀζινου - Γρίβα ἀποτελεῖται ἀπό 210,
ἐνῶ ἐκεῖνο τοῦ Μαμπούρα ἀπό 230 στίχους. Ἀπό
τὰ ποιήματα αὐτά παραθέτουμε μικρά
χαρακτηριστικά ἀποσπάσματα :

"Ἡ τραγωδία τούς πλημμυροπαθεῖς 21. 12. 949. Χ.
Μ. Ἀζινος - Α. Ι. Γρίβας"

Πάλιν μέ θλίψιν στήν καρκίαν τῷ αἱ
πικραμμένα σ'εἰλη
τῷ αἱ δακρυσμένους ὀφθαλμούς νά σᾶς καλέσω,
φίλοι.

"Ὅσοι σταθοῦν τριγύρω μου, ὅσοι
ἀκροαστοῦσιν,

στοις' ηματῶ πολλές λίρες, ἄν δέν
κλαμουριστοῦσιν.

Φαίνεται πλησιάζουμεν στά ὕστερα τοῦ
κόσμου
τῷ ἄρκινῆσεν τῷ αἰ δείχνει μας σημάδια ὁ Θεός
μου.

Κάμνει σεισμούς τῷ αἰ κεραυνούς,
πλημμύρες, ἀνομβρίες,
ἴσως τῷ αἰ κόψουμεν τῷ ἐμεῖς ἀπό τέσ ἁμαρτίες,
"Ὅπως τῷ αἰ φέτος εἶχαμεν μεγάλην
ἀνομβρίαν

τῷ εἶχαμεν οἱ ρεσπέρηδες πολλήν ἀνησυχίαν,
Ἀρκέψαμεν νά κάμνουμεν δεήσεις,
λιτανεῖς

τῷ αἰ ἀγρυπνίες μάλιστα μέσα στές ἐκκλησίες.

Δετῷ ἐβρη στές δεκαεφτά σάν ἦταν
καλοτῷ αἶριν,
ἦταν ἡμέρα Σάββατον κοντά στό μεσομέριν.

Ἀρκίνησεν ὁ Πλάστης μου καταπαντοῦ νά
βρέσει
τῷ ἔναν καράριν τό νερόν τούς ποταμούς νά
τρέσει.

Ἐσυνεχίσαν τά νερά Κυριακήν, Δευτέραν
ἐξόφωσεν κατά παντοῦ οὐλλήν τήν
ἀτμοσφαῖραν.

Τήν Τρίτην νύχταν μάλιστα ὀλομερίς
Τετάρτην,
ἐτρέχαν κάτω σ' ἰονωτά οὐλλα τόν καταρράχτην.

Ἦ' αὐλάτῃν ὡς παραύλακον τότες
ἐπιντωθήκαν
τῷ αἰ τά νερά τούς ποταμούς θάλασσες ἐγινήκαν.

Ποπανωθκίον τῶν γιοφυρκῶν πολλὰ
ἐξησεῖλίσαν

τῷ αἰ μέσ στές στρατές τά νερά παντοῦ
ἐπλημμυρίσαν.

Σέ τέθοκιον βροχτινόν τῷ αἰρόν, σέ τόν
τραμουντάναν,
πού χάνει [ἦ] μάνα τό παιδίν τῷ αἰ τό παιδίν τήν
μάναν,

ἐκατοντάδες πλάσματα ἔν' πού
ἐησπιωθήκαν,
σέ ἐκκλησιές τῷ αἰ σέ τῷ αἰ νύχτες
ἐτῷ ἰμῃθήκαν.

Οἱ καταρράχτες τ' οὐρανοῦ καθεαυτόν
ἀννοῖξαν
τῷ αἰ πλημμυρίσασιν τήν γῆν ὀπόθεν ἐτυλίξαν.

Γιατ' οἱ ὅστραπές μέ τέσ βροντές δεντρά
ἐξηριζῶνναν
τῷ αἰ τά νερά τούς ποταμούς παμπόρκα
ἐσηκῶνναν,

Πολλοί μέ τ' αὐτοκίνητα ἐκόψαν μέσ στές
στράτες,
ταξιά τῷ αἰ ἄλλα φορτηγά γεμάτα ἐπιβάτες.

Πολλοὺς ἐπῆραν τά νερά, ψυσιήν
ἐπαραδῶσαν,
πολλοί ἐκαταφέραν τά τῷ αἰ φύαν τῷ αἰ γλιτῶσαν.

Τό πρῶτον θῦμα τό λοιπόν τοῦ πρῶτου
αὐτοκινήτου
ἐγίνηκεν στό δίστρατον κοντά στήν Ἀσ' ἐρίτου.
(....)

Τώρα ἔν' ἡ συγκίνηση, ὁ πόνος τῷ αἰ τό
κλάμαν,
κοντά στήν Ἀσσίαν δηλαδή ἐπαίχτην ἄλλον
δράμαν.

Ἀφάκειαν, Ἀσσίαν, δηλαδή στῶν δκυό
χωρκῶν τήν μέση,

ἐστήσασιν οἱ δαίμονες τοῦ σκοτωμοῦ ροθέσιν.

Ἦταν γιά τά αὐτοκίνητα στημένη μιάλη
τσάκρα,
τό δείλις π' ἄρκινήσασιν νά ρέσσουν πού τήν
νάκρα.
(....)

"Ἡ φρικτή τραγωδία τῶν 17 πλασμάτων ἐκ τῆς
πλημμύρας εἰς τό γεφύρι τῆς Ἀφάνειας - Ἀσσίας.
Τριῶν ἄλλων εἰς τό 5ον μίλι Ἀμμοχώστου -
Λάρνακος τήν 21/12/1949. Ποίημα συνταχθέν ὑπό
τοῦ Ἀνδρέα Π. Μαππούρα ἐξ Ἀραδίππου".

Πού Δύσιν ὡς Ἀνατολήν καί πού Βορράν ὡς
Νότον
καί πού τά πέρατα τῆς γῆς τόν κόσμον προσκαλῶ
τον.

Νά συναχτεῖτε ὅσα καί ὅλοι σας ἔναν
τόπον,
ἀλλά συγγνώμην σᾶς ζητῶ νά μέν κάμνετε
κρότον.

Δέν θά σᾶς πῶ γιά ἔρωταν, δέν θά σᾶς πῶ
γιά φόνον,
διά τόν φόβον τοῦ Θεοῦ θά τραγουδήσω μόνον.

Πού θέλησεν ὁ Πλάστης μου γιά νά μᾶς
κατακλύσει,
μανάδες, χῆρες κι ὀρφανὰ ἔξαφνα νά ἀφήσει.

Ἐβύθισεν πολλὰ χωρκά στό πένθος τοῦ
θανάτου
καί σπάραξεν κάθε καρκίαν καλοῦ κακοῦ
πλασμάτου.

Ἐχάσαμεν γονιοῖ παιδιά, μόλις
ἀναγιωθήκαν
καί ἄδικο τά ἄμοιρα στόν ποταμόν πνιγῆκαν.

Ἦ ἀτμοσφαῖρα βρίσκεται σήμερον
λυπημένη,
πού τά πολλά τά θύματα ἔν' μαυροφορημένη.

Ἐν' κοσιδυό τά πλάσματα πού πῆσαν καί
χαθῆκαν,
μέσ στῆς πλημμύρας τό νερόν ἀθῶα ἐπνιγῆκαν.

Εἶναι πού τά πρῶτάκουστα τῶν τελευταίων
χρόνων,
ποττέ του δέν θά ξεχαστεῖ αἰώνας τῶν αἰώνων.

Ἀκροαστεῖτε νά σᾶς πῶ τῶν τά γεγονότα,
ἔστω καί ἄν τά γράψασιν ἐφημερίδες πρῶτα.

Μέσα στό σαρανταεπνιά, μέσ στόν
Δεκέμβριον μήναν,
πολλές μάνες ἐχῆρεψεν καί ὀρφανὰ ἐμείναν.

Σάββατον στές 17 μηνός τοῦ Δεκεμβρίου
ἀρκίνησεν καί ἔβρεχεν μέ θέλημαν Κυρίου.

Σ' ὅλην τήν Κύπρον ἔβρεχεν χωρίς νά
σταματήσῃ
καί δέν ἔμεινεν ποταμός χωρίς νά πλημμυρίσῃ.

Ἐσυνεχίσαν τά νερά καί λάμναν ὡς τήν
Πέφτην

κι ὅλου τοῦ κόσμου ἡ ψυχὴ στόν φόβον
ἐστερεύθη.

Πολλοὶ στές πόλεις ἔμειναν μέ τ'
αὐτοκίνητά τους
καί δέν ἀποφασίζασιν νά πᾶν εἰς τά χωρκά τους.

Ἦταν σωστός κατακλυσμός ὁ κόσμος πού
θωροῦσαν,
πολλοὶ δρόμοι ἐκόπησαν, γιοφύρκα
ξεχειλοῦσαν.
(....)

(συνεχίζεται)

OLYMPIC GAMES - ATHENS 2004

The Schedule

***For 18 days, Greek Stadiums
will be the Centre of the World***

August 2004. Thessaloniki, Patras, Heraklio, Volos. The eyes of the entire world will be on Greece as the Olympic Games get under way in the cities hosting the football tournament. The competition kicks off on 11th August, and the final whistle will sound on Sunday 29th August, after the women's final, bringin down the curtain on the great occasion.

During those 18 days (only football will be played on the first two, with the Opening Ceremony taking place on 13th August) competitions will be held in 37 sports, and a total of 301 gold medals will be awarded. In Athens on Saturday 14 August, with the music of the spectacular opening ceremony still echoing in their brains, the cyclists in the centre of Athens will have to focus all their concentration on the road race. Diving, beach volleyball, sailing and artistic gymnastics all start on the same day.

The Olympic Games will have begun. And every day, the competition schedule will become fuller and more fascinating, as athletes from every corner of the world enter the fray: men and women who have trained their whole lives for the highest honour and a place on the podium, and those who dream purely and simply of taking part.

Sunday 15th August. In the sailing, the competitors in the Mistral class will have their first outing, and the tennis and baseball tournaments will start, along with first the men's and then (on the following day) the women's water polo. The swimming competition will be hotting up, and records once thought unbeatable will have begun to tumble.

In the weightlifting, the 62 kg category will take the stage. Monday 16th August ushers in the new week with archery, artistic gymnastics, badminton, baseball, basketball, beach volleyball, boxing, diving, fencing, handball, hockey, judo, riding, rowing, sailing, shooting, softball, swimming, table tennis, tennis, volleyball, water polo and weightlifting. Twenty-three sports in action.

The canoe and kayak slalom races start on Tuesday 17th August, and on the next day we will have the chance to see the finals of the archery in the Panathinaiko Stadium, the finals of the three-day event, the 63 kg in the women's weightlifting and the 69 kg in the men's, and the cycling time-trials.

The 77kg in the men's weightlifting will be held on Thursday 19th August, and the 85 kg on Friday 20th August. On the same day, athletics will take centre stage, bringing us top sporting excitement until the end of the Games. Every day will feature great athletes, great records and thrilling action. The final of the women's 100 metres is on 21st August, and on the following day, the final of the men's 100 metres, the men's hammer and discus and the women's marathon. The final of the men's 200 metres will

be held on Thursday 26th August, with the women's javelin and long jump finals a day later: Saturday 28th August brings the final of the men's javelin, and Sunday 29th August, the men's marathon.

On the same days, of course, competition in other sports will be reaching a climax. On 21st August, the men's doubles final in the table tennis will take place, and on Sunday 22nd August, the final of the rings in the artistic gymnastics. This is also the day when women's freestyle wrestling makes its debut, the first time the sport has been included in the Olympic Games.

Monday 23rd August is a day of finals in the gymnastics. It will also be the finals of the men's singles in the table tennis, while flatwater canoe and kayak racing and synchronised swimming make their first appearance. The final of the beach volleyball will take place on Tuesday 24th August, while Greco-Roman wrestling will be held across three days (24th, 25th and 26th), followed by three days devoted to freestyle wrestling.

We are now at the heart of the schedule, with the preliminary rounds gradually giving way to thrilling finals in every sport. From 25th August, the tennis competition will enter its final phase, and the triathlon will be held on 25th and 26th. The final of the women's water polo will take place on 26th August, which is also the day when the taekwondo competition gets under way. For three days, rhythmic gymnastics will enter the spotlight, and for two days (27th and 28th) mountain bike cycling. The last two days are awash with finals. In the rhythmic gymnastic team event, the wrestling, and all the team competitions. The Olympic Games will have come to an end.

But they will never be erased from our memories.

"The Marbles : a case to answer..."

The Parthenon on the Elgin Marbles sage is a lone running argument and time has come for a big deal, now that both sides are in a totally different state than 200 years ago. At this turning point in history, John N. Faraclas went and talked to Richard Allan, Liberal Democrat MP and a leading Parliamentarian for their return in Athens.

I understand that you are in favour of having the "Elgin" Marbles returned to Greece. How do you overcome the fact that Lord Elgin had legal entitlement to the Marbles granted to him by the then legitimately recognised Ottoman Governor?

What we are trying to do is to move the debate on from arguments about very complex legal questions of what happened 200 years ago. There are as many opinions as there are commentators on this subject, as some people believe that the Ottoman decree that permitted Lord Elgin to take the Marbles was false, some believe that all kinds of bribery and things went on, others believe it was legal. We don't think its worth spending a lot of time going over that debate, in the same way that it is very hard to go over a whole series of arguments about European History depending on who occupied who at which time. We think really the argument now has to be about where the Marbles are best displayed in the future, so it is about our common European culture which we now have in 2003. We spent the last 30-40 years building up the European Union and we ought to now be thinking of ourselves in that European context, rather than worry too much about whether somebody was right or wrong 200 years ago.

The British Museum was set up with the purpose of enabling scholars to view artifacts from all over the world in one place and to be able to make comparisons. Surely the "Elgin" Marbles are part of this constitution?

I support the essential mission of the British Museum and their own slogan is "Illuminating World Cultures", they are trying to shed light on all world cultures, by exactly as you say, bringing together artifacts from different cultures, different places and different times and I think that's a very noble mission, I love the Museum, but what our question is whether it has to be the Elgin Marbles that are the examples of Classical Greece within that collection. I think that there are plenty of examples of artifacts from Classical Greece which would better show that Greek culture in a museum in London than the Marbles, and that the Marbles do not really fit within the collection, because they are architectural pieces from a particular building that is still standing, and that makes them exceptional. I don't see the Marbles in a way as simply pieces that could be moved around like a painting. They are pieces of architecture. If the Parthenon no longer existed, if there was no building there, if it had been completely

destroyed, then maybe the Marbles would be happy in London, but the fact is that the building is there, and as long as the building is there then I think we'll always be ashamed that the Marbles should be separated from the building and many of the people who go and see the Marbles clearly feel the same way. When we carried out an opinion poll of how people felt, most British people felt Marbles should go back and of those people who actually had been to go and see them in the British Museum, more of those thought they should go back, than the general population, in other words most people who actually go and see them in the Museum, I think feel a very strong sense of disappointment. They are not the best objects for illuminating classical Greece, and as I say I think there are other collections and the Greek Government has said that they are prepared to offer other collections, would do this much more effectively. So the British Museum can still fulfil its mission of showing the World's Cultures together with other artifacts than the Parthenon or the Elgin Marbles.

In order for the Marbles to be returned, the UK government of the day would have to overrule the legitimate constitution of the British Museum. It is unlikely that the Trustees of the British Museum would agree to the Constitution being overruled by any Government, and would not this create a dangerous precedent, i.e.: politicians overruling established law?

The British Government have said that it is a matter for the Trustees in the British Museum, and ideally I would like to see the Trustees of the British Museum agree to this as people who are interested in the Museums. I would like the Trustees to agree that the best place to display this part of their collection is in Athens and another significant change that has happened in the debate recently, that wasn't there before, is that the Greek Government have said that ownership of the Marbles is no longer the most important question, in other words the British Museum could continue to own the Marbles, but they will be displayed in Athens. And I think it is much easier, still difficult, but it is easier for the British Museum Trustees to decide for museum reasons and cultural reasons they wish to display the Marbles in Athens if they retain ownership and I think that's entirely possible. If there is no agreement then there is still the question of the way in which the Marbles arrived at the British Museum and that was by a law, so in a sense it is different, it would be exceptional but there is still an argument for the Marbles if it were to come to that to leave the Museum by law, because that's how they got there, a specific Act of Parliament put them there, it was a political decision to put them in the British museum and therefore if it came to requiring a specific decision to take them out again, then that would be completely appropriate in this case, because as I say of the way the Marbles got

here, that they were put there by Parliament, in an Act of Parliament and that's exceptional, that's not normal obviously for museum collections, but as I say I hope the Trustees are the ones who will actually feel that yes this is right for the Marbles for the good of the British Museum to go in display in Athens.

Much of the 40% of the Parthenon marbles still in Athens are in a very poor condition, whereas the "Elgin" marbles are in a relatively good condition. Would it be legitimate, in the event of their return, for the British Museum to be financially re-imbursed for all the expenses of looking after the marbles since 1816, and how would you calculate the costs?

This is a very sensitive area, I think that there is no doubt that the marbles that ended up protected in a gallery in London have survived far better than those which were left on the Parthenon, but clearly for most of that time Athens was very underdeveloped as a city, was incredibly poor, it was a very different situation then from today. But there are criticisms that the British Museum have not done the best they could with the Marbles, and there was particularly strong criticisms of a cleaning project that took place sometime ago, whereby it was felt the Marbles were damaged in the process of cleaning. So there are scholars who argue quite strongly what the British Museum has done whilst is clearly better than leaving them out in the open, has not been the best. But again I don't think that we want to argue too much about the care that took place 200 years, our attitude very much is that it is a sense this is our common European Heritage, museums, like the British Museum in London and like the new Acropolis Museum in Athens, should be able to work together for the benefit of their visitors, and both Athens and London have millions of international visitors each year from all from all across the European Union, there are thousands of British people going to the Museums in Athens and thousands of Greeks to the Museums in London, so they ought to be able to find some kind of accommodation between them. We shouldn't be worrying too much about who did what in the past again, it may be finance does come into it, the British Museum has a real problem with finances at the moment, that maybe one of the incentives for them, if they were to agree to this that they were assisted in some way, but I don't think if you were going to reach a museum to museum deal try and calculate how much a particular cleaning project costs or how much it costs to look after something over the years, it would be in a basis of what's the best way in funding things in the future.

Assuming that the "Elgin" marbles are returned to be displayed in the recently proposed Parthenon Museum in Athens, who should pay for the cost of returning them, the British Taxpayer or the Greek Taxpayer?

On the funding question I guess the simple answer is: if the will was there, if there was a decision, the difficult bit is getting the decision in principle, but if the British Museum said: "Yes" in principle, "we want them to go to Athens", and if the

Greek Government said: "yes we have a Museum to put them in and we want them to come here", then the cost of the actual transport, which will be very small compared with the total cost of the new Acropolis museum, I think it will be found somehow between the two parties. I suspect to be honest if the real benefit is going to Greece, that the expectation will be in a sense that the Greek Museum Service would be expected to pay for it, in the same way that at the moment if you try and bring an exhibition to your Museum of artifacts in other peoples Museums, the Museum that hosts the exhibition generally is the one that is expected to pick-up the costs, because they are getting the benefit. So I think there are, if you like, clearly established ways of doing this in terms of exhibitions that take place regularly between different Museums, but I suspect the money for doing it, would be the least difficult bit of the argument.

Although it would be nice for the marbles to be returned before the Olympic Games take place in 2004, would it really matter if they weren't, providing that they return at some time in the future?

We are keen that they are returned at some point in the future and obviously the correct time for that to happen is when the new Acropolis Museum is built, because for the Marbles to be taken from one Museum, only makes sense if they have another Museum to go into, and I think the new Acropolis Museum is a fantastic design, when it is built it will be superb, one of the best Museums in the world for displaying archaeological material. So what we are saving is, once the Museum is ready, that will be the time to do it. Now from Greek point of view if that all come together in 2004, when the Olympics are on, I know that if I was there in Greece, you know, particularly somebody involved in the cultural side of things, that would be one of the best things that could happen; we can celebrate sports and culture together! If the Museum is not ready in time, then you know, I think that obviously the Marbles should wait until it is. But I would love to see the commitment made in time for the Olympics, because the Olympics is this time of amnesty, of peace, of the coming together of nations and whether or not the Marbles physically go back in time for 2004, I think that 2004 is a very good moment for the Greek and British Authorities to come together and say: "We settled this argument that it has been going for years." I think that it will be a wonderful part of the Culture Olympiad, even if the Marbles themselves might take a little longer to get there because their home isn't ready.

I have to thank you very much for this interview and for seeing me at such a short notice, and I hope that we can all contribute and that you will continue to lead the way through your efforts and make sure not to convince the other side of the hill, but for themselves to be convinced of the way forward, there is no way backwards...

No...

...thank you very much.

ABU'L ABBAS AL-MURSI: THE PATRON OF ALEXANDRIA

Dr. Maria Vaiou

The aim of this study is to shed light on the life of the Sufi holy man Abu'l Abbas al-Mursi (d. 1287), his spiritual quest, and his role as a successor to the "Shadhiliyya Order" founded by his teacher Shaykh Abu'l Hasan al-Shadhili (d. 1258).

The present study is based on the biography of Abu'l Abbas al-Mursi by Ibn Ata Allah al-Sikandari (d. 1309), the third *Shaykh* of the Shadhiliyya, entitled *Lata'if al-Minan*.¹ In addition, I use Arabic secondary sources to reconstruct the events of the life of the Sufi such as the *Ulama al-Iskandariyya*, and the *al-Arif Billah Abu'l Abbas al-Mursi*, a small leaflet on the life and sayings of Abu'l Abbas, and the history of the mosque of Abu'l Abbas in Alexandria.² Both sources draw on Ibn Ata's work and other Arabic material on Abu'l Abbas.

Ibn Ata's portrayal of Abu'l Abbas al-Mursi reflects his aim to place the "Shadhiliyya Way" (*Tariqa*), which was founded by Abu'l Hasan al-Shadhili, and spread by his pupil Abu'l Abbas, in the right frame and consolidate its expansion. Ibn Ata, as a successor of Abu'l Abbas to the *Tariqa*, was invested with religious prestige and became the incarnation of a mission of "prophetic sainthood".³ The validity of the information on Abu'l Abbas lies in the fact that Ibn Ata spent twelve years in the company of Abu'l Abbas and as his pupil gives us first hand information based on his personal experience and others' about Abu'l Abbas' teaching, beliefs and life. However the reader should take into consideration the ideological tone of the work – Ibn Ata represents Abu'l Abbas in the best possible light encouraging the listener or reader to imitate the piety and spiritual purity of the Sufi, and thus the source is imbued with sets of values which meant the use of a strong interpretative element by the writer.

Ibn Ata represents Abu'l Abbas as a saint, holy man defining him in terms of his deeds, attainment of spiritual perfection, and what he achieved for his people. The ideal of sainthood is drawn from the Qur'an and the *hadith*. The Prophet Muhammad, apostles and prophets are the models upon whose characters and reputation Ibn Ata modelled his hero. At the same time the deeds and life of Abu'l Abbas are set in a real historical context in which his work and spiritual progress are told as part of those of his teacher Abu'l Hasan al-Shadhili. In this sense the source is pragmatic with a socially engaged literary analysis.

Referring to the term Sufism (*tasawwuf*), various explanations have been given: it is related e.g. to the Arabic words *suf* (wool), *suffa* (bench), *saff* (line, rank), *sufa* (name of a tribe), the Greek *sophia*. Yet there is no definite information for its origin and it has been argued that the derivations "do not encapsulate the inner experience of the Sufi". Ibn Ata sums up the controversy of definition quoting al-Shadhili:

Then al-Shadhili offered the best suggestion, that it refers to God's influence on the Sufi; that is, He cleanses him (*safahu*), and he is purified (*sufiya*), thereafter known as al-Sufi.⁴

This study is divided in three brief sections: a) the early life of Abu'l Abbas, his relationship with his teacher al-Shadhili, conversion and teaching, b) his tomb and c) his role.

A. I. His early life

The following events of Abu'l Abbas' early life are

based on the *Ulama al-Iskandariyya* and the *al-Arif Billah Abu'l Abbas al-Mursi*. These sources have no footnotes, but both are rich in information and give concise accounts of his life. They place Abu'l Abbas in a specific historical context and time drawing on Ibn Ata's writings and other relevant material.⁵

Abu'l Abbas' full name is Shihab al-Din Abu'l Abbas Ahmad Ibn Umar b. Ali al-Khazraji al-Ansari al-Mursi al-Balansi. His name is related to the Prophet's friend Sa'ad b. Ubada, the most eminent among the al-Ansar, and the head of the tribe of Khazwraj. One of his grandfathers was Qays b. Sa'd, appointed *amir* of Egypt, in the year 36 A.H./ 656 A.D. before Ali b. Ali Taleb.⁶

Abu'l Abbas was born in the city of Mursia in Andalusia in the year 616 A.H./1219 A.D.. There Abu'l Abbas was brought up, passed his childhood, and had his first knowledge of maths, the basics of law, writing and reading. He also learnt the Qur'an – it is said that he memorised it in one year. Mursia was a trading city and most of the people were professional traders. Amr b. Ali, Abu'l Abbas' father, was a merchant. When Abu'l Abbas became of age he joined his father and brother in the trade business. All the money they got from trade was intended to help the poor and destitute. Abu'l Abbas became known for his sincerity, honesty, modesty and good conduct in his trade.⁷

In the year 640 A.H./1242 A.D. Abu'l Abbas was twenty-four and went with his family on a pilgrimage. They departed on a ship along the African Coast, but a fierce wind blew over it, and his parents got drowned. It was only the two brothers Abu Abd Allah Jamal al-Din Muhammad and Abu'l Abbas who were destined to live. They reached Tunis and found a home there.⁸ Abu'l Abbas took an office in a small mosque of al-Fakih Mohrez b. Khalaf to teach reading, writing and maths to young children and make them memorize the Qur'an while his brother returned to the past profession as a trader.⁹

II. His relationship with Abu'l Hasan al-Shadhili

Around that time Abu'l Hasan al-Shadhili (b. 593 A.H./1196 A.D.), the later founder of the "Shadhiliyya Order", left Maghrib and returned to Tunis.¹⁰ He stayed in a Ribat in the mountain of Zaghwan in the village of Shadhila, between Qayrawan and Tunis to practice the inner *jihād* (struggle of the soul). At this point it should be mentioned that early Sufism was synonymous with *zuhd* i.e. asceticism and withdrawal from the world. It was related to practices of self-denial, poverty, fasting, night vigils, renunciation of the wealth, and sleeplessness. The main preoccupation of the Sufi was to confess repentance, crush his passions and kill the evil in the soul.¹²

These practices took place in the context of the *Tariqa* translated in English as Sufi "Order". The latter is conceived through a path through which the Sufi progresses in stages (*maqamat*) to attain spiritual refinement.¹³ Entry into the *Tariqa* involves repentance, and the Sufi through stages of purification of the soul attains gnosis that is mystical knowledge (*ma'rifa*). Few attain this station, and true gnosis is regarded as a grace reserved for God's elect. The one who possesses this knowledge is a gnostic, *arif billah* (knower in God).¹⁴ According to a *hadith* the Prophet said: "we have returned from the lesser *jihād* to the greater *jihād* meaning the struggle to purify the soul of all forms of evil and enter the world of the spirit to

see the light of the Truth".¹⁵

So al-Shadhili chose his seclusion to concentrate on the inner *jihad* with his self which he had started with his *Shaykh* Abd al-Salam b. Mashish.¹⁶ This process of self-purification led him to deeper forms of self-denial until he had killed his soul, and annihilated his ego (*fana*), the soul's desires.¹⁷ Hence the maxim that the Sufi must die before he dies and that he who does not die does not see God.

At this stage al-Shadhili received revelations of truth, permission from God to guide others. Also during that time he was given the *nisba* of al-Shadhili. The name was not due to the fact that he was an inhabitant of the village, but that God told him that he was a *shadhuli*, "the one who is set apart for Me". So al-Shadhili, a gnostic of God (*arif billah*) and a divine sage (*alim rabbani*), who had personal experience with God attained a spiritual rank with God that enabled him to give guidance to others.

In the year 640 A.H./1242 A.D. al-Shadhili went to Tunis and began to call people to God and teaching them his religion. The "Shadhiliyya Order" was founded there around forty of his students known as the forty friends, and soon a great number of people began to come to him for inspiration and guidance.

Tunis was around that time a big city, a centre of commerce and a focal point for those seeking religious and secular learning. People who were following the religion of Islam were seeking for something purer and simpler than that which was taught in the institutions of religious learning. Al-Shadhili gave them what they needed: a message to speak to their hearts, not so much by teaching them Sufism, but through knowing what to extract from his personal experiences so that to be valuable to them.

Later he journeyed to the East to make the pilgrimage. He went to Egypt, and arrived in Alexandria. After a few days he left Egypt, fulfilled the pilgrimage, and returned to Tunis. There he remained for a number of years until he met Abu'l Abbas who was to become his successor. Abu'l Abbas heard of Abu'l Hasan's teaching in Tunis, his great learning, purity of heart and wisdom and became one of his students.

III. His conversion and his teaching

Abu'l Abbas became attached to al-Shadhili, his future spiritual master (*Shaykh*). The *Shaykh* and Abu'l Abbas felt an immediate natural bond between them which deepened into a special spiritual connection as their relationship progressed. Ibn Ata mentions that they had an instant understanding of each other as if they had met before. There was the experience of mutual identification between Abu'l Hasan and Abu'l Abbas. A total merging of two spirits, the realisation of the state where there is no I or you.¹⁸ As soon as al-Shadhili looked at the face of Abu'l Abbas he is mentioned to have said: "Truly none has brought me back to Tunis except for this person".¹⁹

In the year 646 A.H./1249 A.D. al-Shadhili left Tunis and went to Egypt and took with him his students and Abu'l Abbas. They lived in Alexandria where al-Shadhili stayed for the rest of his life.²⁰ There al-Shadhili taught his students about the religion of Islam which is based on honour, pride and hard work.²¹ Abu'l Abbas, though poor and hungry when he went to Alexandria, began praying and reading with his teacher. Al-Shadhili stayed with his friends and Abu'l Abbas in the area called *Kum al-Dikka* in one of the towers well equipped with accommodation for al-Shadhili's family, a mosque, a *zawiya* (small mosque) for his students and rooms for guests. Al-Shadhili was teaching in the mosque of Attarine. Abu'l Abbas, in a

letter to a friend of his, confesses that he had become the head among the students.²²

According to the *Tariqa* of al-Shadhili, the Sufi must be based on its *Imam*, and follow the *maqamat* such as remembering God (*dhikr*), seeking his help and forgiveness, practising obliteration (*mahw*), suffering (*bala*), to name but a few, aiming to attain union with God (*wusul*). The confirmation of the *Tariqa* was Sainthood (*wilaya*) i.e. the witnessing of the knowledge of the Love of Essence, through "tasting" (metaphor to describe the experience of divine realities) and sincerity (*ikhlas*).²³

Al-Shadhili said in relation to the benefit of suffering: "People are sentenced to abasement until they become mighty, and they are sentenced to loss until they find. The one who has no abasement becomes the one who has no might, and the one who has no loss becomes the one who does not find". Also he stressed the need to master the self: "whenever the spirit is watered with the showers of sciences, and the self is rooted in good works, then all good results. But whenever the self has power over the spirit, then drought and sterility result, the Order is overturned and every evil befalls".

In the school of al-Shadhili the students were excelled in the sciences of *fiqh* and *shari'a*, and were competent in eloquency, persuasion and argumentation, and able to discuss with the learned men on equal terms. Abu'l Abbas spent time until he was able to understand religious sciences (*ulum al-dinia*). He read many books on *fiqh* (*al-tahdib wa al-risala*), morals (*kitab al-ahia of al-Ghazali*), *tasawwuf* (*khatim al-awliya of Hakim al-Tirmidi*), *hadith* (*kitab al-masabih of al-Bagui*), and commentary on the Qur'an (*kitab al-wajiz of Ibn Atiya*).²⁴ In addition, observing etiquette, proper manners, was a sign of spiritual success. Abu'l Abbas learnt a standard of etiquette and a code of ethics called *adab*.²⁵ It encompassed his relationship with God, his *Shaykh*, fellow-disciples and other people. There was given priority on good morals aiming at imitating the Prophet in every aspect of his behaviour. Abu'l Abbas was trained to respect God, have self-respect, self-contentment, be hard working, praise God for good things, seek his aid, do good deeds for His sake, not leave undone any of the deeds done by the Prophet, respect his *Shaykh*, follow his teaching, strive towards obedience and *dhikr* and what yields good results.

Training was also focused on *jihad* against self, spirit and body (*riyada al-nafs wa al-ruh wa al-jism*), asceticism (*al-zuhd*) and worship (*al-ibada*). Abu'l Abbas practiced repentance, seclusion, silence, abandonment of passions, patience, truthfulness, humility, and generosity. It is said that one day he saw a dog which was lame. When the others who were with him mocked it, Abu'l Abbas responded: Do you mock it? I fear that it might be better than I in God's eyes. His response shows his ultimate humility, one of the cornerstones of his struggle for spiritual perfection.²⁶

Abu'l Abbas and al-Shadhili travelled to various Egyptian cities teaching and spreading their *Tariqa*.²⁷ Abu'l Abbas asked permission from his teacher to travel to Cairo to make people know about the "Shadhiliyya Way" and teach in religious schools there, like the mosque of Amr b. al-As in Fustat. In the year 646 A.H. Abu'l Abbas succeeded al-Shadhili in his place in Alexandria.²⁸

Ibn Ata, in his *Lata'if*, records a number of conversations between Abu'l Abbas and al-Shadhili, his students, and Ibn Ata himself, describing Abu'l Abbas' way and basic points of his teaching in order to demonstrate the width of knowledge of the Sufi, and project the principles for spiritual attainment of perfection in Sufism. It is clear that Abu'l Abbas taught about those morals he

had learnt from his teacher, whom he always mentioned in his teaching sessions.²⁹ He stressed the eternal versus the temporary, internal purity versus the faultless external conduct, moral freedom versus the legalistic spirit of 'Orthodox' Islam, the love of God versus the simple submission to Him based on a strict adherence to rules of worship. In contrast with other Sufis, he taught both the legal sciences and the practice of Sufism.³⁰ He explained that the *Tariqa* of al-Shadhili was a *hidaya*, a spiritual direction, in which God linked certain of his servants directly to Muhammad his Prophet.

Ibn Ata, who was initially critical of Abu'l Abbas, had discussions with his companions urging him to meet Abu'l Abbas "because he possessed the truth of the signs he manifested". In one of his teaching sessions, which was attended by Ibn Ata, Abu'l Abbas spoke about the acts prescribed by God being as follows: submission (*Islam*), faith (*iman*), excellence (*ihsan*), devotion (*ibada*), servitude (*ubudiya*), worship (*ubuda*), truth, the realisation of truth etc.. The inspired way he taught made Ibn Ata understood and state that Abu'l Abbas indeed "could make the divine Ocean flow".³²

Further, Ibn Ata mentions that the spiritual connection of Abu'l Abbas with the Prophet was an everyday experience. In the Sufi way *dhikr* is seen as the key to the purification of the heart, because concentration on God prevents the Sufi from thinking of unworthy topics. Qushayri (d. 1072) says in his *Risala*, one of the most studied Sufi texts, that "*dhikr* is the pillar of the Sufi way, and that no one comes to God without continuous recollection". Thus Abu'l Abbas allegedly declared: "if I am veiled from the vision of the Prophet for one second I do not consider myself a Muslim".³³

In the year 656 A.H. al-Shadhili went on a pilgrimage with his students. Ibn Battuta mentions on the authority of Yaqut, a student of Abu'l Abbas, who heard it from Abu'l Abbas, that when they arrived in the desert of Aydhah in Humaythra the *Shaykh* became ill. Before he died, he gave orders to Abu'l Abbas to be his successor and said to his followers: "when I am dead, look to Abu'l Abbas al-Mursi for he is the caliph (*khalifa*) to come after me. He will have an exalted station amongst you for he is one of the doors (*abwab*) of Allah, Praised and Exalted is He".

Abu'l Abbas returned to Alexandria where he stayed for many years. He also went for some months to Cairo where he held sessions in mosques which were attended by learned men of Cairo and others.³⁵ Abu'l Abbas stayed in Alexandria for forty-three years spreading the (true) knowledge of his teacher and educating people. He died on the 25th in the month of Dhu'l Qa'da in the year 685 A.H./1287 A.D. and was buried in Alexandria.³⁶ Abu'l Abbas wrote no books like his teacher Abu'l Hasan al-Shadhili. He was succeeded by a number of students and learned men, such as Yaqut al-Arsh, Ibn Ata Allah al-Sikandari, al-Basiri and others.³⁸

B. His tomb

In 706 A.H./1307 A.D. a great trader named Zain al-Din b. Kutan built a mosque in the place of the tomb known by the name of Abu'l Abbas. This mosque underwent a lot of developments until the governor of Alexandria in 882 A.H./1477 A.D. built a tomb inside. In 1005 A.H./1596 A.D. the mosque was rebuilt. In 1189 A.H./1775 A.D. the *Shaykh* Abu'l Hasan Ali b. Abd Allah al-Maghribi visited Alexandria, and a great new part of the mosque was built and others were restored. In 1280 A.H./1863 A.D. Ahmad al-Daharani, *Shaykh* of a number of buildings in Alexandria, bequeathed it as religious

endowment (*awqaf*). In 1927 A.D. the minister of *waqaf* of buildings erected the present mosque in the Andalusian style, which was characteristic of the period of the Ayyubids, when Abu'l Abbas lived. In the mosque a dome was built on the top of the graves of Abu'l Abbas and his sons Muhammad and Ahmad. In 1944 A.D. the mosque was finished, with domes and a towering minaret (73 meters), and became the most beautiful in Alexandria.³⁹

Today the mosque of Abu'l Abbas is located at the end of the Corniche in *Sahat el-Masaged* (Square of Mosques), a cluster of ivory-colored minarets and domes visible from the other end of the city. The square of the mosque is the most blessed in all Alexandria. Walking around this area is a spiritual experience and people gather there in order to seek fulfillment of some prayer. Abu'l Abbas is, to refer to a Christian perception of the Holy Man in late Roman antiquity, the *patronus* of the city.⁴⁰ Because of his intimacy with God he had the ability to intercede on behalf of humans and protect his devotees. He is the *patronus amicus* to whom people give respect and loyalty as their spiritual guide. The warmth with which people embrace him reflects on the success of his *Tariqa*. People try to acquire a less rigid conception of the universe, the earthly life and after life as they regard Abu'l Abbas not as god, but as friend able to help them and guide them, being the beneficiaries of his special divine favour and protection.

In the mosque there is the *maqam* (station) of Abu'l Abbas which attracts many visitors. It looks similar to the tomb of the saint, it has a *maqsura*, a gridwork made of wood, and above it there is a dome denoting the opening to heaven. People recite the *fatiha* or pray two *rak'as* as proper etiquette hoping to attract blessing. They kiss the *maqsura* rubbing their faces in order to give some of his *baraka* to themselves.

Below the mosque in a crypt there is the Abu'l Abbas' shrine which is perceived as a place of mercy and power and a sacred space; shoes must be removed before entering. People go to Abu'l Abbas shrine to feel peace, to seek refuge from their problems and appeal to the intervention of the saint. The spiritual centre of the shrine is the tomb of Abu'l Abbas and his sons. The *tabut* (coffin) is located in the centre draped in thick green cloth denoting the relationship to the Prophet and surrounded by a *maqsura*, which constitutes a barrier between the faithful and the tomb. As Abu'l Abbas is considered to be a conduit to God, prayers become more efficacious there, and this makes his tomb a shrine. The saint is thought to be present in spirit and alive in the tomb, uncorrupted and incorruptible. His presence provides a center that constitutes a direct link to heaven and becomes a pole of the earthly and divine.

Abu'l Abbas' shrine is the most holy of the rest. The degree of sanctity depends on his holiness which is indicated by Abu'l Abbas' proximity to the Prophet established by the spiritual rank attained by him as successor to al-Shadhili.

C. His role

Abu'l Abbas' importance lies in the fact that he was the successor of Abu'l Hasan al-Shadhili's *Tariqa*, a guide to his aspirants, and defender of the Shadhiliyya principles. Ibn Ata said that the role of Abu'l Abbas was to spread the sciences of the *Shaykh* Abu'l Hasan, diffuse the lights, explain the mysteries, of the kind that people gathered around him from all over the country.⁴¹ Also as Shayyal points out "Abu'l Abbas was a man of culture with fine intellect, articulation...and a poet..."⁴²

Ibn Ata regards Abu'l Abbas as a *wali* (saint, holy man) and a gnostic. In the introduction of his *Lata'if*, he focuses

on the notion of *wilaya* and *nubuwa*, and cites al-Tirmidī's *Kitab khatim al-awliya*.⁴³ He mentions that the *wali* is the mirror which reflects the light of the knowledge of the Prophet, and the *awliya* the true inheritors of prophets to whom the *hadith* applies: "the gnostics are the inheritors of prophets".⁴⁴ God is manifested in a *wali* by a special initiative by investing him with the function of a *da'i* to call people to God.⁴⁵ While the majesty and the moral beauty are reserved in a *da'i*, the *wali* is invested with another charismatic power the *karamat*. These are *par rapport* the miracles of the prophet where the *wilaya* is *par rapport* the *nubuwa*.

Abu'l Abbas, as a Sufi gnostic, inherited a portion of the divine light that Muhammad passed on to his descendants, and was able to provide people with what they needed in their journey towards God. The Prophet said that "your sitting with a gnostic of God the length of time it takes to milk a ewe is better than sixty years of worship" and "(attending) an assembly of learning is better than sixty years of worship". Also those who sit with a gnostic his spirit will carry them up to the Throne of God. "When his praises reach the Throne of God living creatures are created from them which will carry him up to the Throne of God afterwards".⁴⁶ Such was the benefit of companionship with Abu'l Abbas who gave to the people "saving knowledge" and "saving association".

Ibn Ata states that Abu'l Abbas was an intercessor like the Prophet who had the ability to see beyond physical limits and into the hearts and personalities of people.⁴⁷ Searching for an answer for the success of Abu'l Abbas, it has been suggested, that "the masses by a reaction of self-defense" saw in Abu'l Abbas a liberator who brought the religion where it was needed. He responded to the needs of the masses and addressed them effectively.⁴⁸ His vocation was exceptional as he had to adapt his teaching to different audiences.

Abu'l Abbas was an intercessor on behalf of the others who possessed the divine knowledge from God through charismatic signs, a gnostic who could read human hearts. He knew exactly the spiritual state of each person and what medicine would heal each person's spirit. He taught religious knowledge gained from books and in an inspired manner from his spiritual state. He was able to teach each one according to the level of spiritual development and their capacity to understand. Abu'l Abbas helped people who needed help, protection or cure from illness. Until today it is believed that he still answers the prayers of the believers bringing hope and peace to people's hearts.

of Islam because he and his family were of the *shurafa*, people related in the body of the Prophet.

11 The Shadhiliyya derives from the *tariqat* of Abu Madyan Shu'ayb (d. 594/1198) whose tomb is in Algeria; see Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya fi al-asar al-Islami*, 193.

12 On *zuhd*, see V. Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints in Modern Egypt* (S. Carolina, 1995), 196ff.

13 On the term *maqam* which refers to the specific disciplines and attitudes acquired through striving by the Sufi at a particular stage of his journey, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 156ff. The names and formulations of the *maqamat* vary, but for all Sufi Orders they begin with repentance and end with *gnosis*. On *maqamat* and their characteristics, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 159–63.

14 On *gnosis*, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 218 ff.; The definition of *gnosis* is summed up by Ahmad b. Khadrūya (d. 854/5): "True *gnosis* is love for Him in the heart, recollecting Him with the tongue, and cutting off desires for anything other than Him". On the term *gnosis* and its definition which varies from seeing God to seeing by the light of God realities beyond the perception of the intellect, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 220ff.; Ibn Ata, *Lata'if*, 53; on the degrees of awareness of divine realities, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 224.

15 The Sufis believe that the spirit is divine and yearns to return to heaven, but the soul is of earthly origin and pulls it back; see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 196.

16 Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 30.

17 On the concept of the annihilation of the ego i.e. the spirit's absence from this world because of its presence with God, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 200ff.

19 On the concept of unification, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 204; Ibn Ata, *Lata'if*, 14. On the function of the *Shaykh*, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 141; on the meaning of spiritual connection between the *Shaykh* and the disciple, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 134ff.; on the concept of annihilation in the *Shaykh*, a prerequisite to *fana* in the Prophet, which is itself a prerequisite to *fana* in God, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 140; Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya fi al-asar al-Islami*, 194.

20 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 196; Ibn Ata, *Lata'if*, 80.

21 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 197.

22 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 198.

23 Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 161, 222ff.; Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 198–199.

24 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 199–200; on the *shaykh*–disciple relationship and the *shaykh's* method of teaching, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 134–5; Ibn Ata, *Lata'if*, 13, 104, 107.

25 On the centrality of *adab* to faith, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 146.

26 Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 161.

27 Ibn Ata, *Lata'if*, 78.

28 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 202.

29 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 208; Ibn Ata, *Lata'if*, 91, 123.

30 Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 23.

31 Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 31.

32 Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 20–1.

33 The command to remember God often is Qur'anic (33:41): God tells the believers that if they remember Him, He will remember them (2:152); on the techniques of *Dhikr*, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 164.

34 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 203; Ibn Battuta, *Rihla* (Beirut, 1980), 23, 25, 282. There is now a mosque at the tomb visited by pilgrims every year going and returning from Mecca; Ibn Ata, *Lata'if*, 81.

35 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 204.

36 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 210.

37 Ibn Ata, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 24.

38 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 209–210; Today the "Shadhiliyya Order" has branches throughout N. Africa and the Arab World. It has also become established in Europe and United States; see Johansen, *Sufism and Islamic Reform in Egypt. The battle for Islamic Tradition*, 40ff.

39 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 212.

40 P. Brown, *The cult of the saints*, 56.

41 Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 34.

42 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya*, 210.

43 Ibn Ata, *Lata'if*, 21–65.

44 Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 28.

45 On the exterior signs of *galala* and *baha* attributed to a saint, see Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 28.

46 Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 125.

47 On the controversy as far as the arrogation of spiritual authority, which was typically restricted to the Prophet and a handful of other prophets is concerned, see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 222. The claim of the Sufis to receive divine revelation finds justification in the Qur'an (72: 26–7). The justification for seeking a spiritual guide i.e. a gnostic lies also in the Qur'an (25:59). Moses who had received revelation from God sought out the company of a gnostic, Khidr, who had been taught knowledge from God (18:65–82); see Hoffman, *Sufism, Mystics, and Saints*, 124.

48 Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite*, 34.

1 Ibn Ata Alla al-Sikandari, *Lata'if al-minan fi manaqib Abi'l Abbas al-Mursi wa Sheikh al-Shadhili Abi'l Hasan*, ed. Mahmud (Cairo, 1974). On the importance of the work for its information on the birth of a new *tariqa* in Islam, see P. Nwyia, *Ibn Ata Allah et la Naissance de la Confrerie Shadhilite* (Beirut, 1972), 27.

2 Jamal al-Din al-Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya fi al-asar al-Islami* (Cairo, 1965).

3 Ibn Ata, *Lata'if*, 15.

4 See J. Johansen, *Sufism and Islamic Reform in Egypt. The battle for Islamic Tradition* (Oxford, 1996), 6–7. For an outline of the character, sources of influence and the main representatives of Sufism, see A. Yannoulatos, Archbishop of Tirana, Primate of Albania, *Islam* (A General Survey), 1st edition 1975 (Athens, reprint 2001), 253–268.

5 See al-Arif Billah Abu'l Abbas al-Mursi, 39 where the writer indicates the sources used for the composition of this work. This leaflet is distributed in the mosque of Abu'l Abbas in Alexandria and has no references to the place and date of its publication.

6 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya fi al-asar al-Islami*, 192.

7 Al-Arif Billah, 5.

8 Ibn Ata, *Lata'if*, 79.

9 Shayyāl, *Ulama al-Iskandariyya fi al-asar al-Islami*, 193.

10 There is very little recorded about the early life of al-Shadhili, but it is assumed that while young he was taught the basic rites of the religion

ΜΑΪΟΣ

1. Κατά την παραμονή του στην Κύπρο (όπου μετέβη στις 30 'Απριλίου) παρεκάθησε σε δείπνο στην οικία του ζεύγους Προκόπη και Έλλης Παναγιώτου.
2. Τό πρωί είχε συνάντηση με τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου, Πεύκιο Γεωργιάδη. Στη συνέχεια έπρεσκέφθη στην Αρχιεπισκοπή τόν άσθενούντα Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Χρυσόστομο, παρεκάθησε δέ σε γεύμα πού παρετέθη στην Αρχιεπισκοπή, στό όποιο παρεκάθησεν επίσης καί ό Μακαριώτατος Πατριάρχης Άντιοχείας 'Ιγνάτιος Δ'. Τό άπόγευμα έπρεσκέφθη στό Προεδρικό Μέγαρο τόν Πρόεδρο τής Κύπρου Τάσσο Παπαδόπουλο. Στίς έπισκέψεις του δέ αυτές συνοδευόταν από τόν Καθηγητή Χάρη Μεττή. Τό βράδυ παρέστη στην έναρξη τών εργασιών τού Συνεδρίου "Θρησκείες καί Πολιτισμός", πού πραγματοποιήθηκε στό Συνεδριακό Κέντρο τής 'Ιερās Μονής Κύκκου στην Λευκωσία.
3. Έπέστρεψε από την Κύπρο νωρίς τό πρωί. Στη συνέχεια τέλεσε Τρισάγιο γιά τήν Ζωή-Ζήκα Μεταξά στό Παρεκκλήσιο τής Αρχιεπισκοπής. Τό άπόγευμα εύλόγησε τούς γάμους τού Κωνσταντίνου Λογοθέτη καί τής Χριστίνας Λεμού στόν Καθεδρ. Ναό τής Αγίας Σοφίας Λονδίνου, παρέστη δέ άκολουθως στην γαμήλια δεξίωση σέ κεντρικό ξενοδοχείο τού Λονδίνου.
4. Τέλεσε τή Θ. Λειτουργία στόν 'Ιερό Ναό τού Αγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, Kingston-upon-Thames, όπου καί παρεκάθησε σέ γεύμα. Τό άπόγευμα τόν έπρεσκέφθησαν στην Αρχιεπισκοπή τό ζεύγος Άθανασίου καί Βαρβάρας Μουτούση.
5. Τέλεσε τή Θ. Λειτουργία γιά τήν Κοινότητα τών Αγίων Ραφαήλ καί Βασιλείου τού Μεγάλου στόν Αγγλικανικό Ναό τού Αγίου Νικολάου, Sutton, Surrey, καί στή συνέχεια παρέστη στην δεξίωση πού όργάνωσε ή Κοινότητα στην παραπλεύρως τού Ναού αίθουσα τελετών.
6. Έπρεσκέφθη στην οικία τους στό χωριό Milton τού Cambridge τήν οικογένεια Habib.
7. Παρέστη σέ δεξίωση στην οικία τού Πρέσβη τού 'Ισραήλ με τήν εύκαιρία τής 55ης έπετειού από τής ιδρύσεως τού Κράτους τού 'Ισραήλ. Στη συνέχεια παρέστη στή έπίσημη έγκαίνια τού Sir John Cass Business School τού City University πού έκανε ή Βασιλίσσα 'Ελισάβετ. Τό βράδυ παρέστη στην παρουσίαση τού βιβλίου τής Pauline Green "Embracing Cyprus: The Path to Unity in the New Europe", πού έγινε στό Portcullis House τού Λονδίνου.
8. Τόν έπισκέφθηκαν διαδοχικά ή Beverley Christy καί Marion Haddad, καί ό Λουκάς Μουζερής, καί ό Steve Higgins.
9. Τόν έπισκέφθηκαν διαδοχικά ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων 'Ιάκωβος, συνοδευόμενος από τόν Salim Hoché, καί ό Άθανάσιος Κατσόχης. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δείπνο πρός τιμήν τού Ύψιφυργου Έξωτερικών τής Έλλάδος Γιάννη Μαγκριώτη, στό Έλληνικό Κέντρο Λονδίνου.
10. Μετέβη στην πόλη Plymouth, τέλεσε δέ Μέγαν Έσπερινό γιά τά έγκαίνια τού Ιερού Ναού Αγίων Δημητρίου καί Νικήτα, καί στή συνέχεια παρεκάθησε σέ δείπνο πού παρέθεσε ή Κοινότητα.
11. Τέλεσε τά έγκαίνια τού Ναού καί στή συνέχεια τή Θ. Λειτουργία, παρεκάθησε δέ άκολουθως σέ γεύμα. Έπιστρέψας στό Λονδίνο, παρέστη σέ έορταστική εκδήλωση γιά τά έβδομηντάχρονα τής Άγνης Γεωργαλλίδη στό έστιατόριο τής Attica στό Mayfair τού Κεντρικού Λονδίνου.
12. Τόν έπισκέφθηκαν διαδοχικά ή Εύαγγελία Γαρίλα, καί ό Γιώργος Βούρος. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δείπνο με τήν Μαρία Βασιλειάδου.
13. Προήδρευσε συνεδρία τής Γραμματείας τού ΕΦΕΠΕ καί στή συνέχεια παρέθεσε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή γιά τά Μέλη τής Έπιτροπής αυτής.
14. Παρέστη στην έτήσια διάλεξη Milad al-Nabi, στό Ismaili Centre, South Kensington, μέ όμιλητή τόν Sheik Dr. Zaki Badawi.
15. Προήδρευσε συνεδρία τών Βοηθών τού Έπισκόπων, καί στή συνέχεια παρεκάθησε μαζί τους σέ γεύμα.
16. Τόν έπισκέφθηκε ό Εύαγγελος Λιασής. Τό βράδυ παρακολούθησε διάλεξη τού Καθηγητή John Barron, στό Royal Holloway τού Πανεπιστημίου τού Λονδίνου, γιά τόν Άγιο Μεγαλομάρτυρα Γεώργιο, καί στή συνέχεια παρεκάθησε στό παρατεθέν εκεί δείπνο.
17. Τόν έπισκέφθηκε ό Στέφανος Γεωργιάδης. Άργότερα παρέστη σέ τελετή στην Συναγωγή τού Δυτικού Λονδίνου,

πού όργάνωσε ή Inter-Faith. Τό βράδυ παρέστη στην έτήσια κοινωνική εκδήλωση τής Κοινότητας Αγίου Νικολάου, Shepherd's Bush Δυτικού Λονδίνου, σέ κεντρικό ξενοδοχείο τού Λονδίνου.

18. Τέλεσε τή Θ. Λειτουργία στόν 'Ιερό Ναό Αγίων Κωνσταντίνου καί 'Ελένης, Croydon, όπου καί παρεκάθησε σέ γεύμα. Άργότερα τέλεσε τό Μυστήριό τής βάπτισης τής Μαρίας - Άλεξίας, θυγατρός τού ζεύγους Χάρη καί Παναγιώτας 'Ιακωβίδη στόν 'Ιερό Ναό Άπ. Βαρνάβα, Wood Green.

19. Τόν έπισκέφθηκαν διαδοχικά ή Χάρις Έπαμεινώνδα, οι Άχιλλέας Χρήστου, Σίμων Κουμπάρης καί Παντελής Δημοσθένους, καί ό Χρήστος Κουμπάρης. Έπισκέφθηκε τόν Μητροπολίτη Souroz Άντώνιο στόν Ρωσικό Καθεδρικό Ναό στό South Kensington. Τό βράδυ προήδρευσε συνεδρία τών Κηδεμόνων τής Κοινότητας Αγίου Δημητρίου, Edmonion.

20. Τόν έπισκέφθηκαν διαδοχικά ό Κώστας Παπαδόπουλος, οι Andrew Louth καί Αρχιμ. Έφραίμ Lash, ή Άντιγόνη Χαράλαμπος, καί ό David McRae (μέ τόν όποιο παρεκάθησε σέ δείπνο). Στό μεταξυ παρέστη σέ συνεδρία τών Κηδεμόνων τού Έλληνικού Κολλεγίου Λονδίνου, τό δέ άπόγευμα τέλεσε τήν νεκρώσιμο Άκολουθία τού Γεωργίου Λύτρα στόν Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως τής Θεοτόκου, Wood Green.

21. Παρεκάθησε σέ γεύμα με τόν Άντώνη Γερολέμου. Τό βράδυ παρέστη σέ εκθεση πινάκων στό Έλληνικό Κέντρο Λονδίνου, παρεκάθησε δέ στή συνέχεια σέ δείπνο πρός τιμήν τής Φωτεινής Παπαδοπούλου, συζύγου τού Προέδρου τής Δημοκρατίας τής Κύπρου.

23. Άνεχώρησε γιά τήν Κύπρο. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δείπνο στην οικία τού ζεύγους Προκόπη καί Έλλης Παναγιώτου στή Λευκωσία.

24. Έπισκέφθηκε τόν Έπίσκοπο Σαλαμίνας Βαρνάβα στό Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο. Άργότερα τόν έπισκέφθηκαν οι Θεόδωρος Στυλιανού καί Χαράλαμπος Χαράλαμπίδης, καί στή συνέχεια έπισκέφθηκε στην οικία του τόν άδερφό του Παναγιώτη. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δείπνο πού παρέθεσαν οι Πάνος Παπαδόπουλος καί Σταύρος Τσαγκάρης.

25. Παρέστη στή Θ. Λειτουργία στόν 'Ιερό Ναό τού Αγίου Γεωργίου στό χωριό Λατσία Λευκωσίας καί στή συνέχεια τέλεσε εκεί τήν Νεκρώσιμο Άκολουθία γιά τόν Χριστόφορο Θεοχάρους. Άκολουθως παρεκάθησε σέ γεύμα στην οικία τού ζεύγους Άνδρέα καί Ειρήνης Θεοχάρους. Τό άπόγευμα εύλόγησε τούς γάμους τού 'Ηλία Μαυρομάτη καί τής Νατάσας Τσαγκάρη στόν 'Ιερό Ναό Εύαγγελισμού τής Θεοτόκου στην Παλαιοριώτισσα Λευκωσίας καί στή συνέχεια παρέστη στή γαμήλια δεξίωση πού δόθηκε σέ κεντρικό ξενοδοχείο τής Λευκωσίας.

26. Έπισκέφθηκε τόν Έπίσκοπο Κύκκου Νικηφόρο καί στή συνέχεια παρεκάθησε σέ γεύμα στην οικία τού ζεύγους Προκόπη καί Έλλης Παναγιώτου.

27. Έπέστρεψε στό Λονδίνο.

28. Τόν έπισκέφθηκε ό π. 'Ιωσήφ Παλιούρας. Άργότερα παρέστη σέ δεξίωση πού όργάνωσε ή Royal Commonwealth Society πρός τιμήν τού άφουπηρετούντος Προέδρου τών Joint Commonwealth Societies, Sir Peter Marshall. Έπιστρέψας στην Αρχιεπισκοπή προήδρευσε συνεδρία τών Μελών τής Έπιτροπής γιά τήν άσφάλιση τών περιουσιακών στοιχείων τών Κοινοτήτων τής Αρχιεπισκοπής.

29. Παρεκάθησε σέ γεύμα, πού παρέθεσε πρός τιμήν του ό Καρδινάλιος Cormac Murphy-O'Connor, Ρωμαιοκαθολικός Αρχιεπίσκοπος Westminster. Τό άπόγευμα παρέστη σέ εκδήλωση στό Lambeth Palace γιά νά τιμηθεί ή μνήμη τού Αγίου Σερραφεΐμ τού Σaron, άργότερα δέ παρεκάθησε σέ δείπνο με τήν εύκαιρία τών 90 χρόνων από τής ιδρύσεως τής Anglo-Hellenic League.

30. Τόν έπισκέφθηκαν διαδοχικά ή Marcia Denning, οι Τούλα Aspen καί Μαντώς Περιβολάκη, ό π. Βασίλειος Χαβαντζιάς συνοδευόμενος από τόν π. Δημήτριο καί τήν Πρεσβυτέρα του Αικατερίνη Μπαθρέλου, οι Νικόλαος 'Ιακωβίδης καί Γεώργιος Χατζηφάνης (μέ τούς όποιους παρεκάθησε σέ γεύμα), καί ή Δρ. Μαρία Βαίου. Τό βράδυ προήδρευσε συνεδρία τής Γραμματείας τού ΕΦΕΠΕ.

31. Τόν έπισκέφθηκαν διαδοχικά ό Κώστας Παπαδόπουλος καί οι Σάββας καί Χριστίνα Φιλίππου. Άργότερα εύλόγησε τούς γάμους τού Φάνου Θεοφάνους καί τής Έλενας Σαββίδη στόν 'Ιερό Ναό Αγίου 'Ιωάννου Βαπτιστή, Haringay.

ΙΟΥΝΙΟΣ

1. Τέλεσε τήν Θ. Λειτουργία στόν 'Ιερό Ναό τού Αγίου 'Ιωάννου Βαπτιστού, Haringey, όπου καί παρεκάθησε σέ

ΙΟΥΝΙΟΣ

1. Τέλεσε την Θ. Λειτουργία στον 'Ιερό Ναό του 'Αγίου 'Ιωάννου Βαπτιστού, Haringey, όπου και παρεκάθησε σέ γεύμα. 'Αργότερα εύλόγησε τούς γάμους του Paul Heath και της 'Ανδρούλας Μιλτιάδου στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δείπνο στην οίκη του ζεύγους 'Ανδρέα και Δήμητρας 'Ιωάννου.

2. Τό πρωί παρέστη σέ τελετή στο 'Αββαείο του Westminster μέ την ευκαιρία των 50 χρόνων από της ένθρονίσεως της Βασιλείσσης 'Ελισάβετ. Τό απόγευμα τόν επισκέφθηκαν τό ζεύγος Χρήστου και Εύπραξιας Παπαδόπουλου μέ την κόρη του Μαρία.

3. Παρεκάθησε σέ γεύμα μετά τό Anthony Reynoldson. 'Αργότερα τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό π. 'Ιωσήφ Παλιούρας, καί ό Γενικός Πρόξενος της 'Ελλάδος στό Λονδίνο Πλάτων-'Αλέξης Χατζημιχάλης.

4. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό Κώστας Καβάδας, ό 'Υφυπουργός 'Αμυνας της 'Ελλάδος Λάζαρος Κωτίδης, συνοδευόμενος από τούς Κ. Κυριακίδη, Ν. Χριστόπουλο καί Δ. Γαβριηλίδη, καί ό π. John Fenwick (μέ τόν όποιο παρεκάθησε σέ γεύμα). Τό απόγευμα μετέβη στην πόλη Cardiff όπου τέλεσε έσπερινό στον εκεί 'Ιερό Ναό του 'Αγίου Νικολάου καί στη συνέχεια παρεκάθησε σέ δείπνο πού παρέθεσε ή εκεί 'Ελληνική 'Ορθόδοξη Κοινότητα.

5. Τό πρωί μετέσχε στην τελετή έναρξης του Δευτέρου Κοινοβουλίου της Ουαλίας, παρουσία της Βασιλίσσας 'Ελισάβετ. 'Αργότερα παρεκάθησε σέ γεύμα πού παρέθεσε ή 'Ελληνική 'Ορθόδοξη Κοινότητα της πόλεως Cardiff. 'Επιστρέφων στό Λονδίνο έπισκέφθη τόν 'Αγγλικανικό Ναό τόν 'Αγίου 'Ιακώβου, Darintsey, Wilts.

6. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό Κωνσταντίνος Κακογιάννη καί 'Ελένη Καρνιάτη, ό π. Σαμουήλ Κουπογιάννης μέ την πρεσβυτέρα του, ό Gregory Wellington καί Χριστιάνη Διμιτριάδου, καί ό Λούις Λοΐζου. Τό απόγευμα παρακολούθησε όμιλία του Προέδρου της Βουλής Κύπρου, Δημήτρη Χριστόφια, πού όργάνωσε τό παράρτημα ΑΚΕΛ Λονδίνου. Τό βράδυ έπισκέφθη την οικογένεια τού μ. Σάββα 'Αντωνίου.

7. Τό πρωί παρακολούθησε την έναρξη των εκδηλώσεων πού όργάνωσε ό ΕΦΕΠΕ για τούς 'Ολυμπιακούς 'Αγώνες. Στη συνέχεια τέλεσε τή βάπτισμα του 'Αλέξανδρου, γιου του ζεύγους Βασίλη καί 'Αννας Γουλανδρή, στον Καθεδρικό Ναό της 'Αγίας Σοφίας Λονδίνου καί στη συνέχεια παρεκάθησε σέ γεύμα πού παρέθεσαν οι γονείς του νεοφώτιστου σέ έστιατόριο του Λονδίνου. Τό βράδυ παρέστη καί πάλιν στις εκδηλώσεις για τούς 'Ολυμπιακούς 'Αγώνες στό 'Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.

8. Τέλεσε τή Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα 'Ιερό Ναό των 318 'Αγίων Πατέρων Νικαίας καί 'Αγίου 'Ιωάννου Βαπτιστού στην πόλη Sutton (Shrewsbury) καί στη συνέχεια έβράβευσε τά Μέλη της Varangian Guard Youth Organisation, παρεκάθησε δέ σέ γεύμα πού παρέθεσε ή εκεί Κοινότητα. Τό απόγευμα εύλόγησε τούς γάμους τού Θωμά Πασομυή καί της Kristina Srix στον 'Ιερό Ναό Εύαγγελισμού της Θεοτόκου, Manchester.

9. Τόν επισκέφθηκε ό π. 'Ανδρέας Γαριβαλδινός. Τό βράδυ παρέστη στην τελετή άπονομής του Βραβείου Runciman, πού έγινε στό 'Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.

10. Τό μεσημέρι παρέστη σέ φιλανθρωπικό γεύμα πού όργάνωσε στην οίκη της ή κα. Αλβία Πατιτίη. Τό βράδυ παρέστη στην παρουσίαση του βιβλίου τού Παναγιώτη Α. Λεμού "It happened at sea", πού έγινε σέ έστιατόριο του Λονδίνου.

11. Τέλεσε τή Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα 'Ιερό Ναό του 'Απ. Βαρνάβα, Wood Green, καί στη συνέχεια παρεκάθησε σέ γεύμα πού παρέθεσε ή τοπική Κοινότητα. Τό απόγευμα τόν επισκέφθηκαν στην 'Αρχιεπισκοπή ή 'Ελένη Ζέινου καί ή Helen Philippon. Τό βράδυ προήδρευσε συνεδρίας της 'Επιτροπής του 'Ιερού Ναού 'Αγίων 'Αντωνίου καί 'Ιωάννου Βαπτιστού, Holloway, στή Γραφεία της Αρχιεπισκοπής.

12. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό 'Αρης Δημόπουλος, οι Λούις Λοΐζου καί Τάκης 'Αμερικανός. Τό βράδυ παρέστη στην έκθεση εικόνων Σερβικής Τέχνης τού 20ού αιώνα στην Γκαλερί 'Αντύπα στο Knightsbridge.

13. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό Steve Hizgins, καί ό Σάββας Κουμεντούρος. Τό απόγευμα προέστη της 'Ακολουθίας των ψυχών στό Παρεκκλήσιο της 'Αρχιεπισκοπής. 'Αργότερα παρεκάθησε σέ δείπνο πού παρέθεσε ή Μαρίνα Καλογήρου.

14. Προέστη της 'Ακολουθίας των ψυχών στό Παρεκκλήσιο της 'Αρχιεπισκοπής.

15. Τέλεσε την Θ. Λειτουργία στον 'Ιερό Ναό της 'Αγίας Τριάδος καί 'Αποστόλου Λουκά, Birmingham, όπου καί παρεκάθησε σέ γεύμα. Στη συνέχεια παρέστη στό 'Εβδομο Φεστιβάλ Νεολαίας των Κοινοτήτων της Μέσης 'Αγγλίας πού πραγματοποιήθηκε στό Οίκημα της Κυπριακής 'Εστίας

Birmingham.

16. Τέλεσε την Νεκρώσιμο 'Ακολουθία για την Δόννα Τάκη Διομήδη στον 'Ιερό Καθεδρικό Ναό Τιμίου Σταυρού καί 'Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon Λονδίνου.

17. Τόν επισκέφθηκε ό Χάρης Βικέτος. Στη συνέχεια τέλεσε την Νεκρώσιμο 'Ακολουθία για τόν Σάββα 'Αντωνίου στον 'Ιερό Καθεδρικό Ναό των 'Αγίων Πάντων Λονδίνου. Τό βράδυ παρέστη σέ διάλεξη στό 'Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου έν σχέσει μέ τό "Nicholas Hammond Memorial Appeal" καί στη συνέχεια σέ σχετικό μέ την εκδήλωση αυτή δείπνο.

18. 'Επισκέφθη την 'Ελληνική 'Ορθόδοξη Κοινότητα στό Northampton όπου είχε συνάντηση μέ τούς εκεί ηγέτες της Κοινότητας καί ακολουθώς παρεκάθησε σέ γεύμα στην οίκη του Γιώργου Κυριακίδη. Τό βράδυ προήδρευσε συνεδρίας των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του 'Ελληνικού 'Ορθόδοξου 'Ομολογιακού Σχολείου "Αγίου Κυπριανός", Croydon.

19. 'Ανεχώρησε για την 'Αθήνα καί τό βράδυ εύλόγησε τούς γάμους του Τάσου Παντελία καί της 'Ιστανίδης Μαρία Immaculada Riera Homar στό Παρεκκλήσιο Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στην Παλλήνη 'Αττικής, παρεκάθησε δέ στη συνέχεια στό γαμήλιο δείπνο.

20. 'Επισκέφθηκε στό νοσοκομείο "Υγεία" 'Αθηνών τόν άσθενούντα Λουκά Χατζηγιάννου. Στη συνέχεια παρεκάθησε σέ γεύμα πού παρέθεσε ή Τούλα Α. 'Αθανασιάδη. Τό απόγευμα τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά στό ξενοδοχείο ή Μαρία Εύαγγελία Σέλα, τό ζεύγος Λούη καί Μαρίας Παννοπούλου, καί ό Εύάγγελος Ποθητός. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δείπνο στην οίκη του άνεψιού του, Παναγιώτη Γιώργα.

21. 'Επιστρέψας στό Λονδίνο, μετέβη στό προάστειο Woolich του Λονδίνου όπου τέλεσε την βάπτισμα του θυγατρίου του ζεύγους Κτωρίδη, όπου καί παρεκάθησε στό παρατεθέν δείπνο.

22. Τέλεσε τή Θ. Λειτουργία στον 'Ιερό Καθεδρικό Ναό της 'Αγίας Σοφίας Λονδίνου καί στη συνέχεια τέλεσε εκεί τό μνημόσυνο του Κώστα Χατζηπατέρα. Τό απόγευμα εύλόγησε τούς γάμους του Χαράλαμπου Σκαλιώτη καί της Μαρίας Σολωμού στον 'Ιερό Καθεδρικό Ναό Τιμίου Σταυρού καί 'Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon Λονδίνου.

23. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό π. 'Αθανάσιος Ledwich, ό π. Κωνσταντίνος Γαριβαλδινός, καί αντιπροσωπεία του 'Ινστιτούτου 'Ορθόδοξων Χριστιανικών Σπουδών Cambridge υπό την ήγηση του Θεοφιλ. 'Επισκόπου Διοκλείας Καλλίστου καί του Παν. Παναγιώτου. Τό βράδυ προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων του St. Nicholas Trust στή Γραφεία της 'Αρχιεπισκοπής.

24. Παρεκάθησε σέ γεύμα στην οίκη της 'Υπατης 'Αρμοστού της Κύπρου, πρós τιμήν του άποχωρούντος Συμβούλου της 'Ελληνικής Πρεσβείας Λονδίνου, Κωνσταντίνου Μπίτσιου. Τό βράδυ προήδρευσε έκτακτης συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του 'Ομολογιακού Σχολείου Croydon.

25. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό Columba Bruce Clark, καί ή Χριστιάνα Λιασή μέ την μητέρα της, Μαρία. Στη συνέχεια τέλεσε έπιμνημόσυνη δέηση στό Παρεκκλήσιο της 'Αρχιεπισκοπής για τόν Χρήστο Στέλιου 'Ιωάννου. 'Αργότερα επισκέφθηκε τό δικηγορικό Γραφείο του Κύπρου Νίκολα. Τό βράδυ παρέστη σέ δεξίωση στην οίκη της 'Υπατης 'Αρμοστού της Κύπρου μέ την ευκαιρία της εισόδου της Κύπρου στην Εύρωπαϊκή 'Ενωση.

26. 'Επισκέφθηκε τό Bede House στό Staplehurst, Kent, όπου καί παρεκάθησε σέ γεύμα.

27. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό Χρύσανθος Κυριάκου μέ τόν γίό του, ή Κατερίνα Καλοσύπη, καί ό Φίλιππος Φίλιππου. Τό μεσημέρι τέλεσε τά έγκαινία των Γραφείων του Σωματείου Κυπρίων Γυναίκων "Αράχνη" στό Βόρειο Λονδίνο.

28. Τόν επισκέφθηκε ό Κώστας Τσακμάκης. 'Αργότερα εύλόγησε τούς γάμους του Στέλιου Πιερίη καί της Νίκης Νεοφύτου στον 'Ιερό Καθεδρικό Ναό των 'Αγίων Πάντων Λονδίνου. Τό απόγευμα παρέστη στό έτήσιο "Φεστιβάλ Κρασιού" πού όργανώνει ή έφημερίδα "Παροικιακή" στό Alexandra Palace Λονδίνου.

29. Τέλεσε την Θ. Λειτουργία στον 'Ιερό Ναό των 'Αγίων 'Αντωνίου καί 'Ιωάννου Βαπτιστού, Holloway Λονδίνου, όπου καί παρεκάθησε σέ γεύμα. 'Αργότερα εύλόγησε τούς γάμους του 'Αγγελου Παναγιώτου καί της Λουκίας Λαμπρή στον 'Ιερό Ναό 'Απ. Βαρνάβα, Wood Green Β. Λονδίνου.

30. Τέλεσε τή Θ. Λειτουργία στον εορτάζοντα 'Ιερό Ναό των 'Αγίων Δώδεκα 'Αποστόλων, Hatfield, όπου καί παρεκάθησε σέ γεύμα. 'Αργότερα τόν επισκέφθηκαν στην 'Αρχιεπισκοπή ό Μάριος Μαυρίκιος καί 'Αντρος Παυλίδης του Ρ.Ι.Κ., συνοδευόμενοι από τόν Δάρο Παρτασιόδη. Τό βράδυ παρεκάθησε σέ δείπνο μέ τό ζεύγος John καί Κατερίνας Harwood.

ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

MAY

1. Continuing his visit to Cyprus, His Eminence the Archbishop was entertained to supper by Prokopios & Heleni Panaghiotou.
2. In the morning, he was received by Archbishop Chrysostomos of Cyprus, who later entertained him and Patriarch Ignatios IV of Antioch to lunch. Afterwards, he visited Pefkios Georgiadias, Minister of Education and Culture, and Tassos Papadopoulos, the President of the Republic of Cyprus. In all these visits he was accompanied by Mr. Charis Mettis. Later, he was present at the inaugural session of the Conference of Religions and Civilisations, held at the Monastery of Kykkos' Centre in Nicosia. Afterwards, he visited Sotos & Soula Panaghiotou.
3. He returned from Cyprus in the morning. He presided at a *Trisagion* for the late Zoë Zika-Metaxa in the Chapel of the Archdiocese. In the evening, he blessed the marriage of Constantinos Loghothetis and Christina Lemou at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, attending the reception held afterwards at the Dorchester.
4. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. George the Great Martyr to the Archdiocese, he received Athanasios & Varvara Moutoutsis.
5. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of Ss. Raphael and Basil the Great at the Anglican church of St. Nicholas in Sutton (Surrey), attending the reception held in the church hall afterwards.
6. During the day, he visited the Habib family in Milton (a suburb of Cambridge).
7. At midday, he was present at a reception given to mark the 55th anniversary of the Independence of the State of Israel, held at the Israeli Ambassador's residence in St. John's Wood. Later, he was present at the official opening of the Sir John Cass Business School of City University by Her Majesty The Queen. In the evening, he was present at the launch of Pauline Green's book *"Embracing Cyprus: The Path to Unity in the New Europe"* that was held at Portcullis House.
8. He received Mrs. Beverley Christy and Mrs. Marion Haddad in the morning and Loukas Mouzeris and Steve Higgins during the afternoon.
9. In the morning, he received Metropolitan Iakovos of the Princes' Islands (who was accompanied by Salim Hoché). In the afternoon, he received Athanasios Katsochis. In the evening, he was present at a dinner given in honour of Ioannis Mangriotis, Hellenic Minister for Greeks Abroad, at the Hellenic Centre.
10. In the morning, he travelled to Plymouth. There, in the evening, he presided at Great Vespers for the consecration of the church of Ss. Demetrius & Nicetas, afterwards attending a reception given by the Community.
11. In the morning, he consecrated the church of Ss. Demetrius & Nicetas in Plymouth and celebrated the Divine Liturgy in continuation. He then attended the celebratory luncheon given by the Community at the New Inter-Continental Hotel, leaving to return to London afterwards. In the evening, he was present at the 70th birthday party of Mrs. Agni Georgallides, held at the Attica restaurant in Mayfair.
12. He received Miss Evangelia Garila in the morning and Georgios Vouras in the afternoon. In the evening, he entertained Mrs. Maria Vassiliadou to supper.
13. At midday, he presided at a meeting of the committee preparing the forthcoming Conference of the Greek Co-ordinating Educational Committee (EFEPE), entertaining the participants to lunch afterwards.
14. In the evening, he was present at the annual Milad al-Nabi lecture, delivered by Sheik Dr. Zaki Badawi at the Ismaili Centre in South Kensington.
15. In the morning, he presided at a meeting of the London-based hierarchy, entertaining them to lunch afterwards.
16. In the morning, he received Evangelos Liasis. In the evening, he was present at the lecture concerning St. George the Great Martyr delivered by Professor John Barron at the Hellenic Institute, Royal Holloway, attending the dinner held in continuation.
17. In the morning, he received Stephanos Georgiadias. Later, he was present at an Inter-Faith service held at the West London

Synagogue. In the evening, he was present at the annual Dinner And Dance of the Community of St. Nicholas in Shepherd's Bush held at the Royal National Hotel.

18. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Constantine & Helen in Upper Norwood (Croydon), being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he baptised Maria Alexia, infant daughter of Haris and Panaghiota Iakovidis, of the church of St. Barnabas in Wood Green.
19. He received Miss Charis Epameinonda in the morning and Achilleus Christou, Simon Koupparis & Pantelis Dimosthenous at midday. In the afternoon, he visited Metropolitan Anthony of Sourozh at the Russian Orthodox Cathedral in South Kensington. Returning to Thyateira House, he received Christos Koupparis. In the evening, he presided at a meeting of the Trustees of the church of St. Demetrius in Edmonton.
20. During the morning, he received Costas Papadopoulos and Professor Andrew Louth & Archimandrite Ephrem of Whalley Range. At midday, he was present at a meeting of the Trustees of the Hellenic College of London. In the afternoon, he presided at the funeral of Georgios Lytras at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green. Returning to Thyateira House, he received Miss Antigoni Charalambous. He entertained David McRae to supper.
21. He was entertained to lunch by Antonios Yerole mou at midday. In the evening, he was present at a private view of paintings by members of the Hellenic Centre and then was a guest at a dinner given there in honour of Mrs. Photini Papadopoulos.
23. He left for Cyprus at midday. In the evening, he was entertained to supper by Prokopios & Heleni Panaghiotou.
24. During the day, he visited Bishop Varnavas of Salamis at the Cyprus Archbishopsric, he received Theodoros Stylianos and Charalambos Charalambidis, and he visited Panaghiotis & Despoina Theocharous. In the evening, he was entertained to supper by Panos Papadopoulos & Stavros Tsangharis.
25. In the morning, he attended the Divine Liturgy at the church of St. George in Latsia, in continuation presiding at the Memorial Service for Christophoros Theocharous held there. He was entertained to lunch by Andreas & Eirene Theocharous. Later, he blessed the marriage of Elias Mavrommatis and Natasha Tsanghari at the church of the Annunciation of the Mother of God in Pailouriotissa, attending the reception held in continuation at the Hilton Park in Nicosia.
26. In the morning, he visited Bishop Nikephoros of Kykkos, abbot of the monastery the title of which he bears. He was entertained to lunch by Prokopios & Heleni Panaghiotou.
27. He returned from Cyprus at midday.
28. In the afternoon, he received Father Iosif Paliouras. In the late afternoon, he was present at a reception given by the Royal Commonwealth Society to mark the retirement of the Chairman of the Joint Commonwealth Societies' Council, Sir Peter Marshall. Returning to Thyateira House, he presided at a meeting of the committee set up to examine the insurance of the Archdiocese.
29. At midday, he was entertained to lunch by Cardinal Cormac Murphy-O'Connor, Roman Catholic archbishop of Westminster. During the evening, he was present at a reception given at Lambeth Palace by the Trust of Ss. Francis and Seraphim to honour the memory of St. Seraphim of Sarov, and was a guest at the Anglo-Hellenic League's 90th Anniversary Celebration Dinner held at Goldsmiths' Hall in the City.
30. During the morning, he received Mrs. Marcia Denning; Mesdames Toula Aspen & Mando Perivolari; and Father Vassilios Havantzia (who was accompanied by Father Demetrios Bathrellos and his presbytera, Aekaterini). He was entertained to lunch by Nikolaos Iakovidis & Georgios Hajifanis. In the afternoon, he received Dr. Maria Vaiou. Later, he presided at a meeting of the EFEPE secretariat.
31. During the morning, he received Costas Papadopoulos and Savvas & Christina Philippou. In the afternoon, he blessed the marriage of Phanos Theophanous and Elena Savvidou at the church of St. John the Baptist in Hornsey.

JUNE

1. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Baptist in Hornsey, being entertained to lunch afterwards by the Community. In the afternoon, he blessed the marriage of Paul Heath and Androula Miltiadou at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green. In the evening, he was entertained to supper by Andreas & Demetra Ioannou.

2. In the morning, he was present at the service held in Westminster Abbey to mark the 50th anniversary of the Coronation of Her Majesty the Queen. In the afternoon, he received Christakis & Efpraxia Papadopoulos and their daughter, Maria.

3. At midday, he entertained Anthony Reynoldson to lunch. During the afternoon, he received Father Iosif Paliouras and Platon-Alexis Hadjimichalis (Hellenic Consul-General).

4. During the morning, he received Costas Kavadas; and Lazaros Lotidis, Hellenic Deputy Minister of National Defence (who was accompanied by K. Kyriakidis, Nikolaos Christopoulos & D. Gavrilidis). He entertained the Revd. John Fenwick to lunch. In the afternoon, he left for Cardiff, where he presided at a vesperal celebration of the Divine Liturgy at the church of St. Nicholas in Butetown. He was entertained to supper by the Community afterwards.

5. In the morning, he participated in the Celebration to mark the Opening of the Second National Assembly for Wales, held in the presence of Her Majesty the Queen at the Anglican church of St. Mary the Virgin in Butetown, and at which he read a passage from St. John's Gospel in Greek. In continuation, he was entertained to lunch by the Orthodox Community. On his way back to London, he visited the Anglican church of St. James the Great in Dauntsey (Wilts.).

6. He received Mesdames Konstantina Kakoghianni & Heleni Karniati in the morning and Father Samouil Kouspoghennis & his presbytera; Gregory Wellington & Dr. Christiana Dymiotou; and Louis Loizou during the afternoon. In the evening, he was present at a gathering organised under the auspices of the Progressive Party of Working People of Cyprus (AKEL) in Britain that was addressed by its Secretary General, Dimitrios Christophias. Afterwards, he visited the family of the late Savvas Antoniou in East Finchley.

7. In the morning, he was present at the opening of the EFEPE Conference, held at the Hellenic Centre. Later, he baptised Alexandros, infant son of Vassilios & Anna Goulandris, at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, afterwards attending the reception held at George's Restaurant in Mayfair. In continuation, he returned to the Hellenic Centre to continue participating in the EFEPE Conference.

8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the 318 Holy Fathers of Nicaea and St. John the Baptist in Sutton (Shrewsbury) on the occasion of its title feast, afterwards presenting awards to the members of the Varangian Guard Youth Organisation. In continuation, he was entertained to lunch by the Community. In the afternoon, he blessed the marriage of Thomas Yiasoumi and Kristina Spix at the church of the Annunciation of the Mother of God in Higher Broughton (Salford, Manchester).

9. In the morning, he received Father Andreas Garivaldinos. In the evening, he was present at the Runciman Award ceremony, held at the Hellenic Centre.

10. At midday, he was present at a Charity Luncheon organised by Mrs. Leda Pattichi in Finchley. In the evening, he was present at the launch of Panagiotis A. Lemos' book *'It happened at sea'*, held at the Floriana Restaurant in Chelsea.

11. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Barnabas in Wood Green on the occasion of its title feast, being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he received Mesdames Heleni Zeniou & Heleni Philippson. In the evening, he presided at a meeting of the Community of Ss. Anthony & John the Baptist in Holloway held at Thyateira House.

12. He received Mrs. Angeliki Delighianni in the morning, and Aris Demopoulos and Takis Amerikanos & Louis Loizou during the afternoon. In the evening, he was present at an exhibition of 20th Century Serbian Art at the Andipa Gallery in Knightsbridge.

13. He received Steve Higgins in the morning and Savvas Koumentourous in the afternoon. In the evening, he presided at Souls' Saturday memorial services in the Chapel of the Archdiocese. Later, he was entertained to supper by Miss Marina Kaloghirou.

14. In the morning, he presided at Souls' Saturday memorial services in the Chapel of the Archdiocese.

15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Trinity and St. Luke the Evangelist in Erdington (Birmingham), being entertained to lunch by the Community afterwards. Later, he was present at the 7th Midlands Orthodox Youth Festival, held at the Magnet Centre in Erdington.

16. At midday, he presided at the funeral of Mrs. Donna Taki Diomedous at the Cathedral of the Holy Cross and St. Michael in Golders Green.

17. In the morning, he received Haris Viketos. Later, he presided at the funeral of Savvas Antoniou at the Cathedral of All Saints in Camden Town. In the evening, he was present at a lecture delivered at the Hellenic Centre in connection with the Nicholas Hammond Memorial Appeal and at the dinner held in continuation.

18. During the day, he visited the Community in Northampton, meeting Community leaders there and having lunch at the house of Georgios Kyriakidis. In the evening, he presided at a meeting of the Governors of St. Cyprian's V.A. Primary School in Thornton Heath.

19. He left for Athens at midday, in the evening presiding at the marriage of Tassos Pandellas and Maria Riera Homar Immaculada at the chapel of the Dormition of the Mother of God in Pallini, attending the reception held afterwards.

20. In the morning, he visited Loukas Hadji-Ioannou, a patient at the *'Hygeia'* Hospital. He was entertained to lunch by Mrs. Toulia A. Athanasiadou. During the afternoon, he received Miss Maria-Evangelia Sela, Louis & Maria Yiannopoulos, and Evangelos Pothitos. He was entertained to supper by Panagiotis Yiorkas.

21. He returned from Athens at midday. In the afternoon, he baptised Victoria Frances, infant daughter of Theo & Paula Ktorides at the church of Christ the Saviour in Welling (Woolwich), attending the reception held afterwards at the Rowan Grange Hotel in Wilmington.

22. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, afterwards presiding at a memorial service for the late Costas Hadjipateras. In the afternoon, he blessed the marriage of Charalambos Skaliotis and Maria Solomou at the Cathedral of the Holy Cross and St. Michael in Golders Green.

23. In the morning, he received Father Athanasios Ledwich and Father Constantinos Garivaldinos. During the afternoon, he received a delegation from the Institute for Orthodox Christian Studies in Cambridge, led by Bishop Kallistos of Diokleia and Panagiotis Panaghiotou. In the evening, he presided at a meeting of the St. Nicholas' Trust at the Archdiocese.

24. At midday, he was present at a luncheon offered at her residence by the Cyprus High Commissioner on the occasion of the departure from London of Constantinos Bitsios, Hellenic Minister Counsellor. In the evening, he presided at an emergency meeting of the Governors of St. Cyprian's School in Thornton Heath.

25. During the morning, he received Columba Bruce Clark and Mrs. Christiane Liasi & her mother, Maria. At midday, he presided at a Memorial Service of the late Christos S. Ioannou in the Chapel of the Archdiocese. In the afternoon, he visited the Officers of Kypros Nicholas. Later, he was present at a reception given at her residence by the Cyprus High Commissioner to mark the signing by Cyprus of the Accession Treaty to the European Union.

26. He visited Bede House at Staplehurst in Kent, being entertained to lunch by the Anglican sisterhood there.

27. During the morning, he received Chrysanthos Kyriakou and his son, and Miss Katerina Kalostypi. At midday, he blessed the offices of the "Arachne" Greek Cypriot Women's Group. In the afternoon, he received Philip Philippou.

28. During the afternoon, he received Kostas Tsakmakis, and he blessed the marriage of Stelios Pieris and Niki Neophytou at the Cathedral of All Saints in Camden Town. In the evening, he was present at the annual Cyprus Wine Festival and Business Exhibition held in the Great Hall of Alexandra Palace.

29. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Anthony and John the Baptist in Holloway, being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he blessed the marriage of Angelos Panaghiotou and Loukia Lambri at the church of St. Barnabas in Wood Green.

30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Twelve Apostles in Brookman's Park (Hatfield) on the occasion of its title feast, being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he received Marios Mavrikiou, Andros Pavlidis & Doros Partasidis. In the evening, he entertained John and Katerina Harwood to supper.

Ἡ παροῦσα ἔκδοσις πραγματοποιεῖται τῇ εὐγενεῖ χορηγίᾳ τοῦ κ. Λοῦη Λοῖζου, Προέδρου τῆς Κοινότητος Ἀγίων Δώδεκα Ἀποστόλων, Brookman's Park, Herts.